

జులై
2019

159

సంపుటి : 14 సంచిక : 3 వెల రు. 10/-

ఈ సంచికలో.....

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం - సమకాలీన పాఠాలు
తెలంగాణ పోరాటం - భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు
ప్రజలతో సంబంధాలు - వీర తెలంగాణ సాయుధ పోరాట అనుభవాలు
తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం - సామాజిక సమస్యల పరిష్కారం
ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికలు ప్రజాస్వామ్య మనుగడకే ముప్పు
21వ శతాబ్దంలో సోషలిజానికి కొత్తదారులు
ఉద్యమాలు, విప్లవాలు: రాజకీయ 'సాధనం' ఆవశ్యకత
కాశ్మీర్‌లో బజెపి కుట్రలు
వామపక్ష మేధావి మార్తా హార్నేకర్

వామపక్ష మేధావి మార్తా హార్నేకర్

ఎస్ వెంకట్రావు ✍️

లాటిన్ అమెరికా వామపక్ష మేధావి, ఆ ఖండంలోని అనేక దేశాల వామపక్ష పార్టీల విధానాలనూ, నిర్మాణాన్ని ప్రభావితం చేసిన వ్యక్తి మార్తా హార్నేకర్ 2019 జూన్ 15న కెనడాలోని ఒక ఆసుపత్రిలో కాన్సర్ వ్యాధితో కన్ను మూశారు. 1937లో చిలీలో జన్మించిన హార్నేకర్ 82 ఏళ్ల నిండు జీవితంలో జర్నలిస్టుగా, మాసనిక శాస్త్రవేత్తగా, సామాజిక శాస్త్రవేత్తగా పనిచేయడమే కాకుండా లాటిన్ అమెరికా వామపక్ష ఉద్యమాలపై విస్తృత పరిశోధనలు చేసి 90 వరకు పుస్తకాలు, అనేక వందల వ్యాసాలు రాశారు. ఆరు దశాబ్దాల పాటు వామపక్ష ఉద్యమానికి, మార్క్సిజానికి కట్టుబడి అంకిత భావంతో పనిచేసిన హార్నేకర్ 21వ శతాబ్దంలో సోషలిజం నిర్మాణంలో వామపక్షాలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలకు అనేక పరిష్కార మార్గాలు సూచించారు. లాటిన్ అమెరికా ఖండంలో ఎక్కడ విప్లవాలు జరిగినా, ప్రజా ఉద్యమాలు జరిగినా ఆమె వాటికి అండగా ఉన్నారు. జర్నలిస్టుగా అనేక మంది విప్లవ కారులతో ఇంటర్వ్యూలు చేశారు. చిలీ, క్యూబా, వెనిజులా దేశాల్లో సోషలిస్టు ప్రభుత్వాలకు సహాయ సహకారాలు అందించారు.

మార్తా హార్నేకర్

పాఠాలుగా బోధించడం కోసం ఆమె తయారు చేసుకున్న నోట్లను తరువాత కాలంలో “చారిత్రక భౌతికవాద ప్రాథమిక సూత్రాలు” పేరుతో పుస్తకంగా ప్రచురించారు. అనతి కాలంలోనే ఈ పుస్తకం లాటిన్ అమెరికాలో పఠన గ్రంథంగా మారిపోయింది.

చిలీ సోషలిస్టు పార్టీ నాయకుడైన సాల్వాడార్ అలెండీ 1970 నవంబర్లో ఎన్నికల ద్వారా దేశాధ్యక్ష పదవి చేపట్టారు. 1970 నుండి 73 వరకు కొద్ది సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్న అలెండీ ప్రభుత్వం చిలీలో అనేక పురోగామి సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టింది. ప్రజానుకూల విధానాలు అమలు పరిచింది. అలెండీ ప్రభుత్వానికి హార్నేకర్ పూర్తి మద్దతు ప్రకటించారు. “చిలీ షోయ్” పేరుతో వెలువడిన రాజకీయ వారపత్రికకు ఎడిటర్గా ఆమె పనిచేశారు. అయితే తన పెరటి దొడ్డిగా భావిస్తున్న లాటిన్ అమెరికాలో ఒక కమ్యూనిస్టు నాయకుడు దేశాధినేతగా రావడాన్ని సహించలేని అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులు సైనిక కుట్రను ఎగదోసి ఆయన ప్రభుత్వాన్ని 1973లో కూల్చివేశారు. నియంత పిసెచెట్ నాయకత్వంలోని సైనిక ప్రభుత్వానికి అమెరికా పూర్తి మద్దతిచ్చింది. 1990 వరకు సాగిన

సైనిక పాలనలో చిలీలో రాజ్యాంగంలేదు, ప్రజాస్వామ్యం ఉక్కు పాదాల కింద తొక్కిపెట్టబడింది. కమ్యూనిస్టులనూ, ఉద్యమకారులనూ వేల మందిని రాత్రికి రాత్రి తీసుకుపోయి హత్యలు గావించారు. ఈ కాలంలోనే ప్రపంచంలో తొలిసారిగా నయా-ఉదారవాద విధానాలను సామ్రాజ్యవాదులు చిలీలో అమలు చేశారు.

అలెండీ ప్రభుత్వం కూల్చివేయడంతో హార్నేకర్ క్యూబాకు ప్రవాసం వెళ్లిపోయారు. 1959లో క్యూబా విప్లవం వచ్చిన తరువాత అక్కడ జరుగుతున్న పురోగామి సంస్కరణల పట్ల ఆకర్షితురాలైన హార్నేకర్ ఆ దేశాన్ని ఒకసారి సందర్శించి ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఆమె ప్రాణానికే ప్రమాదం రావడంతో విప్లవ క్యూబా ప్రభుత్వం ఆమెకు ఆశ్రయం ఇవ్వడానికి ముందుకు వచ్చింది. క్యూబాలో హార్నేకర్ అనేక మంది విప్లవ కారులను కలుసుకుని ఇంటర్వ్యూలు చేశారు. అక్కడ జరుగుతున్న సంస్కరణలు, సోషలిస్టు వ్యవస్థ నిర్మాణం గురించి బయటి ప్రపంచానికి తెలియజేయడం కోసం ఆమె “క్యూబా: ప్రజాస్వామ్యమా లేక నియంతృత్వమా?” అన్న గ్రంథం రాశారు. ప్రముఖ క్యూబా విప్లవ కారుడు కమాండెంటె “రెడ్ బెల్ట్”గా పేరుగాంచిన మాన్యుయెల్ పిసిరోను ఆమె వివాహం చేసుకున్నారు. వారికి ఒక కుమార్తె కెమిలా పుట్టింది. 1998లో ఒక కారు ప్రమాదంలో పిసిరో చనిపోయారు. క్యూబాలో ఉన్నంత కాలం ఆమె అక్కడ ప్రజల వద్దకు పరిపాలన ఎలా చేరుతోందో తెలియజేస్తూ అనేక మందితో ఇంటర్వ్యూలు చేసి ప్రచురించారు.

ఇతరుల నుండి తెలుసుకోవడం, తెలుసుకున్న విషయాలను విస్తృతంగా ప్రచారంలో పెట్టడం హార్నేకర్ ప్రధాన వ్యాపకం. దాదాపు రెండు దశాబ్దాల పాటు ఆమె లాటిన్ అమెరికాలోని అనేక దేశాల్లోని విప్లవకారులను, గెరిల్లా కమాండర్లను ఇంటర్వ్యూలు చేశారు. ఈ కాలంలో అనేక లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో విప్లవోద్యమాలను అమెరికా, స్థానిక పాలక పర్గాలు కలిసి ఉక్కుపాదంతో అణచివేశాయి. వేలాది మంది వామపక్ష కార్యకర్తలను హత్యగావించాయి. ప్రజలను తీవ్రమైన అణచివేతకు గురిచేశాయి. అమెరికన్ కార్పొరేట్ కంపెనీలు లాటిన్ అమెరికా వనరులను యదేచ్ఛగా దోపిడీ చేశాయి. ఈ కాలంలో వామపక్షాల వైఫల్యాలనూ, వాటి ఉద్యమ ఎత్తుగడలు, పూజాలోని బలం, బలహీనతలనూ ఎత్తి చూపడానికి హార్నేకర్ ప్రయత్నించారు. లాటిన్ అమెరికాలో వామపక్షాల మధ్య ఐక్యత అవశ్యకతను చెప్పారు. తిరుగుబాటు భావాలను ఆచరణలో పెట్టాల్సిన అవసరం గురించి (మిగతా 35వ పేజీలో)

1. వామపక్ష మేధావి మార్తా హార్వేకర్
ఎస్ వెంకట్రావు 2
2. తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం
సమకాలీన పాఠాలు
తమ్మినేని వీరభద్రం 4
3. తెలంగాణా పోరాటం -
భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు
వి శ్రీనివాసరావు..... 9
4. ప్రజలతో సంబంధాలు - వీర తెలంగాణా
సాయుధ పోరాట అనుభవాలు
ఎం.వి.ఎస్ శర్మ 11
5. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం
సామాజిక సమస్యల పరిష్కారం
సారంపల్లి మల్లారెడ్డి 16
6. ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికలు
ప్రజాస్వామ్య మనుగడకే ముప్పు ... 20
7. 21వ శతాబ్దంలో సోషలిజానికి
కొత్తదారులు
మార్తా హార్వేకర్ 24
8. ఉద్యమాలు, విప్లవాలు:
రాజకీయ 'సాధనం' ఆవశ్యకత
మార్తా హార్వేకర్ 29
9. కాశ్మీర్ లో బజిపి కుట్రలు
ఆనంద్ భక్త్ 30

గత నెల 28వ తేదీన జపాన్ లోని ఒసాకాలో రెండు రోజుల పాటు జరిగిన జి 20 దేశాల శిఖరాగ్ర సదస్సు నేటి ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో నెలకొన్న వైరుధ్యాలను మరోసారి ఎత్తి చూపించింది. సామ్రాజ్యవాదం భూమీద్వ గల సమస్త ప్రజలపై రుద్దిన ప్రపంచీకరణ విధానాల నేపథ్యంలో తలెత్తిన సంక్షోభాలనుండి బయటపడేందుకు ఏర్పడిన జి20 కూటమి తనే ఒక కలహాల కుంపటిగా మారిపోయింది. డాలరు ఆధిపత్యాన్ని రక్షించుకోవడానికీ, ప్రపంచంపై తన పట్టు నిలుపుకోవడానికీ అమెరికా ప్రారంభించిన వాణిజ్య యుద్ధం, దేశాలపై కప్పింపు చర్యలు జి 20 దేశాల మధ్య వైరుధ్యాలను తీవ్రం చేశాయనేది స్పష్టం.

నయా-ఉదారవాద ప్రపంచీకరణ విధానాల వల్ల 1990వ దశకం నుండి వరుసగా సంక్షోభాలు మొదలైనాయి. ఆసియా టైగర్స్ గా పిలిచిన తూర్పు ఆసియా దేశాలు మొదట సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొన్నాయి. తరువాత ప్రపంచ స్టాక్ మార్కెట్ సంక్షోభాలు, తదుపరి 2008 ఆర్థిక సంక్షోభం వరుసగా ప్రపంచాన్ని చుట్టు ముట్టాయి. సంక్షోభాల నుండి ప్రపంచాన్ని బయటపడేయడం ఒక్క జి7 దేశాల వల్ల జరిగి పనికాదని అర్థికంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న బ్రిక్స్ (బ్రెజిల్, రష్యా, ఇండియా, చైనా, దక్షిణాఫ్రికా) దేశాలనూ, ఆస్ట్రేలియా, మెక్సికో, సౌదీ అరేబియా వంటి మరికొన్ని దేశాలనూ కలుపుకొని జి 20 కూటమి ఏర్పడింది. కానీ విస్తరించిన ఈ కూటమి వల్ల కూడా సంక్షోభాన్ని నివారించడం సాధ్యం కాదని ప్రపంచ పరిణామాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

ఆర్థికంగా వెనుకపట్టు పడుతున్న అమెరికా తన ప్రపంచాధిపత్యాన్ని నిలుపుకోవడానికి ప్రారంభించిన వాణిజ్య యుద్ధం, మానవాళి మనుగడకు ప్రమాదంగా మారిన వాతావరణ సమస్య, సామ్రాజ్యవాద యుద్ధ కాంక్షవల్ల తలెత్తిన శరణార్థుల సమస్య... వీటికి జి20 శిఖరాగ్ర సదస్సు ఎటువంటి పరిష్కారం చూపకుండానే ముగిసింది. తుది ప్రకటనలో వాతావరణ సమస్య పరిష్కారానికి 19 దేశాలు అంగీకరించి సంతకాలు చేసినా అమెరికా నిరాకరించింది. చైనాతో వాణిజ్య చర్చలు తిరిగి ప్రారంభిస్తామని అమెరికా చెప్పడం మినహా ఈ సమావేశం సాధించింది ఏమీ లేదని రాజకీయ పరిశీలకులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

జి20 కూటమిలోని మెజారిటీ దేశాల్లో మితవాద జాతీయవాదం, జాత్యహంకారం, శరణార్థుల పట్ల అధికారిక వ్యతిరేకత పెరిగిపోతున్నాయి. చివరికి రష్యా అధ్యక్షుడు వ్లాదిమీర్ పుతిన్ ఒక పత్రికకు ఇంటర్వ్యూ ఇస్తూ భిన్న సంస్కృతులను ఇమ్మడుక్కోవడం, విదేశీయులను ఆహ్వానించడం వంటి “లిబరల్ భావాలు” నేడు “పనికి రావు” అని చెప్పడంతో యూరప్ అంతటా నిరసనలు వ్యక్తమయ్యాయి. అయితే పుతిన్ భావాలు నేడు యూరప్ లోనూ, అమెరికాలోనూ నెలకొన్న ప్రధాన రాజకీయ భావాలను ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. జర్మనీలో ఏంజెలా మెర్కెల్ నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వం శరణార్థులను కాన్సెంట్రేషన్ క్యాంపుల్లోకి పంపుతోంది. ప్రభుత్వ మద్దతు గల ఫాసిస్టు మూకలు శరణార్థులపై దాడులు చేసి హత్య గావిస్తున్నాయి. ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు ఇమ్మాన్యుయేల్ మక్రాన్ రెండో ప్రపంచ యుద్ధంలో నాజీలతో కుమ్మక్కయిన ఫ్రెంచ్ జనరల్ ఫిలిప్పె పెటయిన్ ను ఆరాధిస్తున్నారు. అమెరికాలో ట్రంప్ ప్రభుత్వం మెక్సికోనుండి శరణార్థులు రాకుండా గోడ కట్టడమే కాకుండా దేశంలోకి వచ్చిన విదేశీయులను కాన్సెంట్రేషన్ క్యాంపుల్లాంటి జైళ్లలో కుక్కి చిత్రహింసలు పెడుతున్నది.

ఇదంతా ఏం చెబుతోంది? 1990లో సోషలిజం కూలిపోయి, సోవియట్ యూనియన్ విచ్ఛిన్నమైన తరువాత ఇక ప్రపంచంలో ఎల్లెడలా సహకారమే మినహా, యుద్ధాలుండవు, ఘర్షణలుండవు అని చెప్పిన పెట్టుబడిదారీ పండితుల జోస్యాల నిజం కావని చెబుతోంది. పెట్టుబడి దారీ దోపిడీ ఉన్నంత కాలం ప్రపంచంలో అసమానతలు, సంక్షోభాలు, ఘర్షణలు, యుద్ధాలు కొనసాగుతాయని మార్క్సిస్టు మహోపాధ్యాయులు చెప్పింది సత్యమని నిరూపిస్తున్నాయి. పెట్టుబడిదారీ సంక్షోభానికి పెట్టుబడిదారీ ప్రభుత్వాలు పరిష్కారం చూపలేవు. సోషలిజమే పరిష్కారం.

సంపాదకుడు:
ఎస్. వెంకట్రావు

సంపాదక వర్గం:
పాటూరు రామయ్య
బి.వి. రాఘవులు
తమ్మినేని వీరభద్రం
ఎస్. వీరయ్య
తెలకపల్లి రవి

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కమిటీ తరపున
ప్రచురణ కర్త, ముద్రాపకుడు: బి.వి. రాఘవులు
సంపాదకుడు : ఎస్. వెంకట్రావు
ముద్రణ: ప్రజాశక్తి డైరీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, 14-12-19,
కృష్ణనగర్, తాడేపల్లి(మ), గుంటూరు(జి)
ఫోన్: ఎడిటర్ : 9490099333
మేనేజర్ : కె.వారికిషోర్: 9490098977, 9494101091
email: venkataraosankarapu@gmail.com
email: marxistap@gmail.com
visit cpi(m) site at : cpim.org

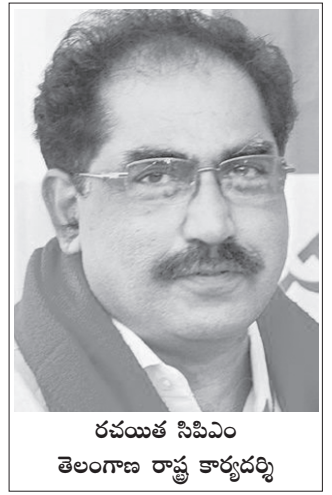
చందా వివరాలు
విడిపత్రిక: రూ.10, సంవత్సర చందా: రూ.100, పోస్టు ద్వారా రూ. 120

పోస్టు ద్వారా లేదా ఏజెంటు ద్వారా తెప్పించుకోవచ్చు.
లేదా మీ స్థానిక పార్టీ కార్యాలయంలో సంప్రదించండి.
ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ అన్ని బ్రాంచీలలోనూ లభిస్తాయి.

చిరునామా
మేనేజర్,
మార్క్సిస్టు (స్టైడ్యాంట్) మాసపత్రిక,
ఎం.వి. బిజ్జానకేంద్రం,
డోర్ నెం. 27-30-3, ఆకులవారి వీధి,
గవర్నర్ పేట, విజయవాడ-520 002

తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం సమకాలీన పాఠాలు

తమ్మినేని వీరభద్రం ✍️

రచయిత సిపిఎం తెలంగాణ రాష్ట్ర కార్యదర్శి

1946 జూలై 4. చరిత్రాత్మకమైన రోజు. తెలంగాణా రైతాంగ సాయుధ పోరాటం ప్రారంభమైన రోజు. అంటే అనేక క్రమాల ఆ పోరాటం సాయుధ రూపం తీసుకున్న రోజు. ఆ పోరాటంలో తొలి అమర వీరుడు కామ్రేడ్ దొడ్డి కొమరయ్య అనువులర్పించిన రోజు. సరిగ్గా 73 సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభమైన ఆ పోరాటం సుమారు 5 సంవత్సరాల పాటుసాగి, 1951 అక్టోబర్ 21న ఉపసంహరించబడింది.

తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం గురించి తెలుసుకునేప్పుడు మన గమనంలో ఉండాలి సాయుధ ముఖ్యమైన విషయమేమంటే, పోరాటం సాగిన 5 సంవత్సరాల కాలంలో మొదటి 2 సంవత్సరాలు నైజాం సర్కారును కూల్చటానికి సాగిన మొదటి ఘట్టమైతే, తరువాతి మూడు సంవత్సరాలు కొత్తగా ఏర్పడిన నెహ్రూ ప్రభుత్వ దమన కాండకు తట్టుకుని సాగిన రెండవ అధ్యాయం.

అసలంతకూ ఈ పోరాటం ఎందుకు జరిగింది? ఎవరు పోరాడారు? ఎవరికి వ్యతిరేకంగా పోరాడారు? ఏం సాధించారు? ఆ మహత్తర పోరాటం నుండి మనవేం నేర్చుకోవాలి? ఎందుకు నేర్చుకోవాలి? అనేవి ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు. ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చరిత్ర పుస్తకాల నుండి, ఆనాటి నేతలు, మన తాతల అనుభవాల నుండి నేర్చుకోవటానికి ప్రయత్నిద్దాం. ఈ ప్రయత్నం ప్రస్తుత రాజకీయాల్లో ప్రజా విముక్తికోసం మనం సాగించాల్సిన కృషికి మార్గదర్శనం కోసం. మంచి పాఠాలకోసం.

ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాటం అనేది తెలంగాణాలో “ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక న్యాయం” సాధించటం కోసం జరిగింది. ఆనాటి హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రజలపై అడ్డా, అదుపూ లేకుండా

సాగుతూవచ్చిన పూర్వదల్ దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా ఈ పోరాటం సాగింది. హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో మొత్తం వ్యవసాయ భూమి ఐదుకోట్ల ముప్పై లక్షల ఎకరాలైతే, ఇందులో నిజాం కుటుంబ స్వంత భూమి 10శాతం. అంటే 53 లక్షల ఎకరాలపైన పూర్తి యాజమాన్య హక్కు వారికుండేది. మరో ముప్పై శాతం భూమి (కోటి అరవై లక్షల ఎకరాలు) గ్రామాల్లో పెత్తందార్లుగా ఉన్న జాగీర్దార్లు, జమీందార్ల స్వంత భూమిగా ఉండేది. మిగతా భూమి ప్రభుత్వ భూమి శిస్తు (ఖల్సా లేదా దివానీ) వ్యవస్థ కింద ఉండేది. నిజాం స్వంత భూములు (సర్వే ఖాస్), జాగీర్ జమీందార్ల స్వంత భూముల్లో సాగుజీసే రైతులు తీవ్ర ఆర్థిక దోపిడీకి గురయ్యే వారు. ఆ భూములలో శిస్తులు, పన్నులు, ఇతర వసూళ్లు ఇష్టారాజ్యంగా సాగేవి. ఈ దోపిడీ జమీందారి వ్యవస్థకు పేద రైతాంగానికి మధ్య వైరుధ్యంగా ముందుకొచ్చింది.

ముఖ్యమైన సామాజిక సమస్యగా ఆనాడు ముందుకొచ్చిందేమంటేజనాభాలో అల్పసంఖ్యలో ఉండే ముస్లిం ఆధిపత్యవర్గం సమాజ జీవనంలో అన్నింటా ‘జూలం’ చెలాయించటం. ఇది ముస్లిం పాలకులకు, హిందూ పాలితులకు మధ్య వైరుధ్యంగా ముందుకొచ్చింది. హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో ముస్లిం జనాభా 12శాతంగా ఉంటే మొత్తం నైజాం పరిపాలనా యంత్రాంగంలో ముఖ్యంగా ఉన్నతస్థాయి ఉద్యోగాల్లో 90 శాతం మంది ముస్లింలే ఉండేవారు. ముస్లింలు ‘పరిపాలక వర్గమనీ’ అందువల్ల మిగతా ప్రజల కంటే ముస్లింలు ‘అధికులనే’ భావనను పెంపొందించేందుకు ముస్లిం ముల్కాలు భాహుటంగా ప్రయత్నిస్తుండే వారు. ఇది ముఖ్యమైన సామాజిక వైరుధ్యంగా ముందుకొచ్చింది. అయితే తెలంగాణా సాయుధ పోరాటానికి నాయకత్వం వహించిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఇది

హిందూ-ముస్లిం ఘర్షణగా పరిణమించకుండా జాగ్రత్త పడగలిగింది. సాధారణ ముస్లిం రైతులు (ఉదా. బందగి త్యాగం), ముస్లిం మేధావులు, కవులు కూడా ఈ పోరాటంలో మనసూర్తిగా పాల్గొన్న విషయం మన గమనంలో ఉండాలి.

‘వెట్టిచాకిరీ’ అనేది ఆనాటి ముఖ్యమైన దోపిడీ రూపం. సామాజిక, ఆర్థిక అంశాల కలబోతగా ఈ దోపిడీ ఉండేది. వెట్టి చాకిరీ అనేది ‘పనిచేయించుకుని కూలి ఇవ్వని’ ఆర్థిక దోపిడీ రూపం మాత్రమే కాదు. ఆనాడు తెలంగాణాలో దొరలు, భూస్వాములు, ప్రభుత్వ అధికారులకు దళితులు ఇంటికొకరు వంతుల వారీగా వెట్టిచాకిరీ చేయాలి. చర్మకారులు చెప్పులు, ఇతర తోలు వస్తువులు ఉచితంగా ఇవ్వాలి. చాకళ్లు బట్టలుతకాలి, కబుర్లు మోయాలి. మంగళ్లు క్షవరాలు చేయాలి. వాయిద్యాలు వాయిచాలి. కుమ్మర్లు కుండలు ఇవ్వాలి. మేదర్లు బుట్టలు, చాటలు వగైరా ఇవ్వాలి. ఇలా ప్రతి కులం వెట్టి చాకిరీ చేయాలి. కులంపేరుతో దూషణలు, అవమానాలు మోయాలి. ఈ దుర్భర పరిస్థితి సామాజిక ఆర్థిక కలబోత వైరుధ్యంగా ముందుకొచ్చింది.

నైజాం పాలనలో ఉన్న ప్రాంతాల (తెలుగు, కన్నడ, మరాఠీ తదితర) భాషలన్నింటినీ పక్కనబెట్టి పాఠశాలల్లో ఉర్దూ భాషనే ఏకైక భోదనా భాషగా అమలు జరిపేవారు. అలాగే పండగలు, ఉత్సవాలు, ఆచార, కట్టుబాట్లు అన్నింటా పేదల, నిమ్మకూలాల సంస్కృతి అడుగుడుగునా అవమానాలకు గురయ్యేది. కనీసం ప్రజాస్వామ్య హక్కులు కూడా ఆ సమాజంలో ఉండేవి కావు. సర్వవేళలా నాటి తెలంగాణాలో పూర్వదల్ ఆధిపత్య సంస్కృతి ప్రదర్శితమయ్యేది. ఈ సాంస్కృతిక వైరుధ్యం కూడా అంతర్లీనంగా తెలంగాణా సమాజంలో ముందుకొచ్చింది.

ఈ వైరుధ్యాలన్నింటినీ ఉపయోగించుకుని ఆనాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ, ఆంధ్రమహాసభ (సంగం)లు ప్రజల్ని సమీకరించటంలో జయ ప్రదం అయ్యాయి. ఒక అద్భుతమైన ప్రపంచ ప్రఖ్యాతమైన సాయుధ రైతాంగ పోరాటాన్ని నిర్మించగలిగాయి. ఇందుకు ఆనాటి రాజకీయ పరిస్థితులు కూడా తోడయ్యాయి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల 200 సంవత్సరాల సుదీర్ఘ దోపిడీ, పీడనలకు వ్యతిరేకంగా దాదాపు మొత్తం జాతి జాతంతా తిరగబడి రాజకీయ విముక్తి కోసం, దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడుతున్న కాలమది. ఆ రాజకీయ పోరాట చైతన్యం 'అగ్నికి వాయువు' తోడయినట్లు తెలంగాణా ప్యూడల్ వ్యతిరేక సాయుధ పోరాటానికి తోడయ్యింది. ఈ విధంగా అన్ని రకాల ప్రజానీకం నుండి దూరమై నైజాం నిరంకుశ పాలన రాజకీయంగా ఒంటరిదైంది.

'నీ బాంచస్ దొరా.. నీ కాలొక్తా' అనే స్థితిలో ఉన్న తెలంగాణా బడుగుజీవి బడబాగ్ని లా విజృంభించాడు. రైతు, కూలీ, మధ్యతరగతి, ధనికులు, అగ్రవర్ణాలూ, వెనకబడిన సమస్త వృత్తికూలాలూ, అట్టడుగున అణచివేయబడిన దళితులూ ఒక్క మాటలో సర్వప్రజానీకం ఒక్కటై పోరాడిన మహాపోరాటం తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాటం. ఈ పోరాటాన్ని అణచి వేయటానికి నిజాం ప్రభువు, ఆయన తాబేదార్లు అమలుచేయని ఆమానుషమంటూ లేదు. ఆ తర్వాత అధికారంలోకొచ్చిన నెహ్రూ గారి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమూ అతికూరంగా వ్యవహరించింది. ఈ మొత్తం పోరాటంలో 4 వేల మంది కమ్యూనిస్టులు, పోరాట వీరులు ప్రాణాలర్పించారు. 10వేలకు పైగా రెండు, మూడు సంవత్సరాల పాటు జైళ్లపాలయ్యారు. కనీసం 50వేల మందికి తగ్గుకుండా పోలీసు క్యాంపుల్లో నిర్బంధాలకు, చిత్రహింసలకు గురయ్యారు. లక్షలాది ప్రజలపై దాడులు, దౌర్జన్యాలు, గృహ దహనాలు, స్త్రీల మానభంగాలు జరిగాయి. కోట్ల విలువైన ఆస్తులు లూటీ చేయబడటమో, ద్వంసం చేయబడటమో జరిగింది. దాదాపు 50వేల మంది సైన్యాన్ని ఈ దారుణ అణచివేత కు ఉపయోగించారు. ఆనాడు కాశ్మీర్ సమస్యపై పాకిస్తాన్ తో జరిగిన యుద్ధంలో ఖర్చు పెట్టిన దానికంటే ఎక్కువగా భారత ప్రభుత్వం తెలంగాణా సాయుధ పోరాటాన్ని అణచటానికి ఖర్చు పెట్టింది.

ఇంత దారుణ నిర్బంధాన్ని తట్టుకుని కూడా తెలంగాణా రైతాంగ సాయుధ పోరాటం అనేక గొప్ప విజయాలు సాధించింది. ప్రధానంగా నాటి నల్లగొండ, ఖమ్మం, వరంగల్ జిల్లాల

“ఇంత దారుణ నిర్బంధాన్ని తట్టుకుని కూడా తెలంగాణా రైతాంగ సాయుధ పోరాటం అనేక గొప్ప విజయాలు సాధించింది. ప్రధానంగా నాటి నల్లగొండ, ఖమ్మం, వరంగల్ జిల్లాల ప్రాంతాల్లో జరిగిన ఈ ఉద్యమంలో 10 లక్షల ఎకరాల భూమిని భూస్వాముల నుండి లాక్కుని రైతులు పంచుకోవటం జరిగింది. మధ్యయుగాల నాటి వెట్టిచాకిరి సమూలంగా రద్దు చేయబడింది.”

ఆయుధాలు చేపట్టిన తెలంగాణా రైతులు

ప్రాంతాల్లో జరిగిన ఈ ఉద్యమంలో 10 లక్షల ఎకరాల భూమిని భూస్వాముల నుండి లాక్కుని రైతులు పంచుకోవటం జరిగింది. మధ్యయుగాల నాటి వెట్టిచాకిరి సమూలంగా రద్దు చేయబడింది. తాతలు తండ్రుల నాటి రుణాలు, వడ్డీలు పూర్తిగా రద్దుజేయబడటమో, తగ్గించుకోవడమో జరిగింది. లంచగొండి అధికారుల భారినుండి అటవీప్రాంత గిరిజనులు విముక్తి అయ్యారు. ముఖ్యంగా చెప్పాలంటే భారత రాజకీయాల్లో 'భూసమస్య'ను ఒక ఎజండాగా ఈ పోరాటం ముందుకు తెచ్చింది. ఆ తర్వాత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన వ్యవసాయ సంస్కరణలు, భూ చట్టాలకు ఈ పోరాట ప్రభావమే ముఖ్య కారణం. వందలాది స్వదేశీ రాజరిక సంస్థానాలను రద్దుచేసి భారతదేశంలో విలీనం చేసే ప్రక్రియను ఈ పోరాటం వేగవంతం చేసింది. స్వాతంత్ర్య పోరాట కాలంనాటి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల డిమాండు సాకారమయ్యేందుకు ఈ పోరాటం సూర్తిగా పనిచేసింది. అన్నింటికి మించి భారత కమ్యూనిస్టులకు, విప్లవకారులకు ఈ సాయుధ రైతాంగ ఉద్యమం అనేక విలువైన పాఠాలు నేర్చుకునే అవకాశాలనూ, అనుభవాలనూ ఇచ్చింది.

1947 అగస్టు 15న భారత దేశం స్వతంత్ర దేశంగా ప్రకటించబడింది. ఇది యావత్ భారత ప్రజలు సుదీర్ఘ పోరాటంతో సాధించిన ఘన విజయం. అయితే ఇది మన దేశానికి మాత్రమే లభించిన విజయం. హైద్రాబాద్ సంస్థానానికి కాదు. ఎందుకంటే స్వాతంత్ర్య ఒప్పందం ప్రకారం స్వదేశీ సంస్థానాల అధిపతులు వారి ఇష్టప్రకారం స్వతంత్ర రాజ్యాలను వారే పాలించుకోవచ్చు. స్వతంత్ర రాజ్యాలగా కొనసాగవచ్చు. ఆ ఒప్పందం మేరకు హైద్రాబాద్ పాలకుడు నిజాం ఈ సంస్థానాన్ని స్వతంత్రంగా కొనసాగించటానికి నిర్ణయించుకున్నాడు. దీనివల్ల హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో ఒక కొత్త పరిస్థితి ఉత్పన్నమైంది. కొత్త వైరుధ్యాలూ ముందుకు వచ్చాయి. ఈ విజయం వల్ల అప్పటి వరకూ దేశంలో ప్రధాన వైరుధ్యంగా ఉన్న బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులకూ, భారత ప్రజలకూ మధ్య ఉన్న వైరుధ్యం పరిష్కారమైంది లేదా కనీసం ప్రధాన వైరుధ్య స్థాయి నుండి వెనకకు వెళ్లింది. అందువల్ల తెలంగాణా పోరాటానికి అప్పటి వరకూ తోడైన ఈ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక చైతన్యం బలహీనపడింది. అయితే ఒక ప్రధాన

“ ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే సాయుధ పోరాటంలో అనువులర్పించిన నాల్గువేలమంది తెలంగాణ యోధులలో అత్యధికులను పొట్టనబెట్టుకున్నది నిజాం ప్రభుత్వం కాదు. నిజాం కూలిపోయిన తర్వాత కాలంలో ఉద్యమాన్ని అణచ ప్రయత్నించిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే. ఆ విధంగా ఈ వర్గ వైరుధ్యాన్ని శత్రుపూరితంగా, తెలంగాణా భూస్వామ్య వర్గానికి అనుకూలంగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పరిష్కరించింది. ”

వైరుధ్యం పరిష్కారమైనపుడు దాని ప్రభావం ఇతర వైరుధ్యాలపై పడి, వాటి పరిష్కారానికి (మరో విధంగా చెప్పాలంటే అవి మరింత తీవ్రం కావటానికి) దోహదపడుతుంది. ఆ ప్రకారంగా చూసినపుడు దేశంలో స్వాతంత్ర్య పోరాటం విజయం సాధించి స్వదేశీ ప్రభుత్వం ఏర్పడటం వల్ల, హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో నిజాం పూర్వదే పాలనకు - సంస్థాన ప్రజలకు ఉన్న వైరుధ్యం మరింత తీవ్రమై పరిష్కారానికి దారితీయాలి. అదే జరిగింది. కాకపోతే పోరాడుతున్న ప్రజలకు అనుకూలంగా అది జరగకుండా పోరాటాన్ని అణచివేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్న భూస్వాములకు అనుకూలంగా జరగటానికి కొత్తగా అధికారంలోకొచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కారణమైంది.

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించటంతో హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో మరో రెండు కొత్త వైరుధ్యాలు ముందుకొచ్చాయి. మొదటిది, భారత జాతీయ ప్రభుత్వానికి, భారత యూనియన్ లో విలీనం కావటానికి నిరాకరిస్తున్న నిజాం సర్కార్ కు మధ్య తలెత్తిన వైరుధ్యం. రెండోది, కొత్తగా ఏర్పడిన భారత ప్రభుత్వ భూస్వామ్య అనుకూల స్వభావానికి - తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాటంలోని భూస్వామ్య వ్యతిరేక స్వభావానికి మధ్య ఉన్న వైరుధ్యం. మొదటి వైరుధ్యం వల్ల నిజాం సర్కారును కూల్చే బాధ్యత భారత ప్రభుత్వంపై ఉంటుంది. అయినపుడు నిజాం ప్రభుత్వాన్ని కూల్చటమే లక్ష్యంగా పోరాడుతున్న తెలంగాణా సాయుధ పోరాటానికి భారత ప్రభుత్వం 'సహజ' మిత్రుడు కావాలి. ఆ పోరాటానికి సహాయం అందించాలి. కానీ అలా జరగలేదు. దానికి పూర్తి భిన్నంగా జరిగింది. నిజాంను కూల్చటానికనే పేరుతో 1948 సెప్టెంబర్ 13న తెలంగాణాలో ప్రవేశించిన 'యూనియన్ సైన్యాల', ఆ పనిని సెప్టెంబర్ 17కల్లా కేవలం నాల్గు రోజుల్లో అత్యంత శాంతియుతంగా పూర్తిచేసి, ఇక ఆ తర్వాత మూడు సంవత్సరాల పాటు తెలంగాణాలో

సాగుతున్న రైతాంగ పోరాటాన్ని దుర్మార్గంగా అణచివేయటానికి, అప్పటి వరకూ ఆ పోరాటం సాధించిన విజయా లన్నింటిని వమ్ము చేయటానికి పూనుకుంది. ఎందుకీలా జరిగింది?

ఈ విషయం అర్థం చేసుకోవాలంటే కొత్త వైరుధ్యాల్లోని రెండోదానిని అంటే భారత ప్రభుత్వ భూస్వామ్య స్వభావానికి - తెలంగాణా సాయుధ పోరాటంలోని భూస్వామ్య వ్యతిరేక స్వభావానికి మధ్య ఉన్న వైరుధ్యాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. దేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి నాయకత్వం వహించిన, స్వాతంత్ర్యానంతరం అధికారంలో కొచ్చిన కాంగ్రెస్ పార్టీ బడా బూర్జువా-భూస్వాముల పార్టీ. తెలంగాణాలో వేల, లక్షల ఎకరాల భూములు కోల్పోయి పట్టణాలకు పారిపోయిన భూస్వాముల ప్రయోజనాలు కాపాడటానికి కాంగ్రెస్ సహజంగానే ప్రయత్నించింది. వారి కొమ్ముగాసింది. అందుకే నైజాం సర్కారు కూలిపోయిన మరుక్షణం నుండే భూస్వాములందరినీ తిరిగి గ్రామాల్లో ప్రవేశ పెట్టడానికి ఆ ప్రభుత్వం పూనుకుంది. ఆక్రమించిన భూములను రైతుకూలిలు ఖాళీచేయాలంటూ లక్షల కరపత్రాలను విమానాల ద్వారా తెలంగాణా గ్రామాల్లో వెదజల్లింది. గ్రామ, గ్రామాన పోలీసు క్యాంపులు పెట్టి ప్రజలను హింసించింది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే సాయుధ పోరాటంలో అనువులర్పించిన నాల్గువేలమంది తెలంగాణా యోధులలో అత్యధికులను పొట్టనబెట్టుకున్నది నిజాం ప్రభుత్వం కాదు. నిజాం కూలిపోయిన తర్వాత కాలంలో ఉద్యమాన్ని అణచప్రయత్నించిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే. ఆ విధంగా ఈ వర్గవైరుధ్యాన్ని శత్రుపూరితంగా, తెలంగాణా భూస్వామ్య వర్గానికి అనుకూలంగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పరిష్కరించింది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి - భారత యూనియన్ లో విలీనం కావటానికి నిరాకరించిన నిజాం ప్రభుత్వానికి ఏర్పడిన వైరుధ్యం శత్రువైరుధ్యం కాదు. మార్క్సిస్టు అవగాహనలో అది మిత్ర వైరుధ్యం. ఆ

విధంగానే అది పరిష్కరించబడింది. ఒక్క బుల్లెట్ పేలకుండా, ఒక్క చుక్క రక్తం నేల రాలకుండా నిజాం లొంగిపోయాడు.

మాట వరుసకు ఒక 'ఊహ' చేద్దాం. భారత పాలకులకు - హైద్రాబాద్ సంస్థానానికి ఏర్పడిన వైరుధ్యం మిత్ర వైరుధ్యమే అయినపుడు ఆ పాలనను తక్షణం కొనసాగిస్తూ, దీర్ఘకాలంలో చర్చల ద్వారానే ఈ సంస్థానాన్ని ఇండియాలో కలుపుకునే మార్గాన్ని భారత ప్రభుత్వమూ, పాలక వర్గాలూ అనుసరించవచ్చు గదా? అలా కాకుండా, ఏ స్వదేశీ సంస్థానం విషయంలోనూ వ్యవహరించని విధంగా హైద్రాబాద్ సంస్థానం విషయంలోనే ఎందుకు 'సైనిక చర్య' ద్వారా సమస్యను పరిష్కరించటానికి పూనుకున్నారు? దానికి కారణం సుస్పష్టం. అదేమిటంటే హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో జరుగుతున్న సాయుధ పోరాటంలో అనేక కోణాలూ, వైవిధ్యభరితమైన వైరుధ్యాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ పోరాటంలో భూస్వామ్య-భూస్వామ్య వ్యతిరేక వైరుధ్యం ఒక్కటే లేదు. ఈ పోరాటంలో ఇంకా అనేక వైరుధ్యాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. వాటిని తమక పసరమైన వర్గ వైరుధ్యం నుండి విడదీయాలి. లేనట్లయితే ఈ అన్ని రకాల వైరుధ్యాల్లో ఉన్న సమస్య ప్రజలూ ఒక్కటిగానే ఉండి ఆ పోరాటం ఉదృతమవుతుంది. విజయం వైపుగా పయనిస్తుంది. ఈ పోరాటం కమ్యూనిస్టుల ఆధ్వర్యంలో నడుస్తోంది గాబట్టి అప్పుడు భూస్వామ్య వ్యతిరేక కర్తవ్యం కూడా రైతు, కూలీలకు అనుకూలంగా పరిష్కరించబడే అవకాశం, తరువాత కాలంలో రాజకీయంగా కమ్యూనిస్టుల ఆధిక్యం స్థిరపడే అవకాశం ఉంటుంది. ఆ విజయం దీర్ఘకాలంలో మొత్తం భారత పాలకవర్గాలను సహాల్ చేసే ప్రమాదం ఉంటుంది. అందువల్ల అక్కడనున్న అనేక వైరుధ్యాల్లో అన్నింటిని నిజాం ప్రభుత్వంతో స్నేహ పూర్వకంగా పరిష్కరించి అసలు వైరుధ్యాన్ని (భూస్వామ్య-భూస్వామ్య వ్యతిరేక) మాత్రం తమ వర్గ ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా పరిష్కరించటానికి, ఉద్యమాన్ని అణచివేయటానికి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పూనుకుంది. అందుకే నిజాం ప్రభుత్వం రద్దయితే తప్ప ఆ పాలనలో ఆత్మగౌరవం కోల్పోయిన ధనిక వర్గాలూ, హిందువులూ సంప్రతి పడే అవకాశం లేదు కాబట్టి కాంగ్రెస్ కు నిజాం ప్రభుత్వాన్ని రద్దుచేయటం తప్ప మరో మార్గంలేదు. అదే సమయంలో ఈ చర్య నిజాం ప్రభుత్వాన్ని కూల్చివేయటానికి తెగించి పోరాడుతున్న కమ్యూనిస్టులకు, పేద శ్రామిక జనానికి అనుకూలంగా జరగకూడదు. ఇదీ పాలక

వర్గాల ఎత్తుగడ. దీనిని వాళ్లు సమర్థవంతంగా అమలు జరపగలిగారు. పాలక వర్గాల ఈ తెలివైన ఎత్తుగడ సాయుధ పోరాట ఉద్యమానికి పెద్ద ఎదురుదెబ్బగా మారింది. సాయుధ పోరాటం బలహీన పడటానికి, అంతిమంగా అనేకాం శాల్లో అపజయం పాలవటానికి అది దారి తీసింది. ఆ కీలక సమయంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలో పాదసూపిన 'సెక్టేరియన్' దోరణలూ, తీసుకున్న ఎత్తుగడలూ, ఇచ్చిన పిలుపులు కూడా ఇందుకు తోడ్పడ్డాయి. అది ఈ గొప్ప పోరాటంలో ఎదురైన అనుభవాల్లో ఒక దురదృష్టకర కోణం.

నిజాం ప్రభుత్వం కూల్చివేయబడిన తరువాత బలాబలాల పొందికలో గుణాత్మకమైన మార్పు వచ్చింది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కోరుకున్నట్లుగానే ఎంతో విశాల ప్రాతిపదికపైన ఏర్పడిన నిజాం వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటన విచ్ఛిన్నమైంది. దేశంలోని సాధారణ ప్రజాస్వామిక ఉద్యమం నుండి తెలంగాణ సాయుధ ప్రతిఘటన రాజకీయంగా వేరుబడి పోయింది. మతపరంగా ముస్లిం పాలనను వ్యతిరేకించిన శక్తులు, రాజకీయంగా ప్యూడల్ పాలన స్థానంలో ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వపాలన కోరుకున్న ప్రజాస్వామ్యశక్తులు పోరాటం నుండి తప్పుకున్నాయి. వెట్టి చాకిరి రద్దు కావటంతో, ఇతర సంస్కరణల ప్రకటనలతో సామాజిక శక్తులు, పోరాడుతున్న ప్రజల్లో కూడా ఒక మేరకు సంత్సృతి వ్యక్తమైంది. మరోవైపు పోరాటానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీలో నిజాం ప్రభుత్వం కూలిపోయింది కాబట్టి పోరాటం విరమించాలనే వాదన ముందుకొచ్చింది. అయితే అప్పటివరకూ పోరాడి సాధించుకున్న లక్షలాది ఎకరాల భూములు, ప్రజాస్వామిక హక్కులకు రక్షణ ఏమిటనే సమస్యను ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చింది. ఈ సమయంలో సాధించుకున్న భూములు, ఇతర హక్కుల రక్షణ కోసం పోరాటం కొనసాగించటం అనేది చేసే ఉండాలి. ఆ విధంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఐక్యంగా చేయగలిగితే నాటి తెలంగాణ సాయుధ పోరాటానికి గౌరవప్రదమైన పరిష్కారం సాధ్యమై ఉండేది. అలాకాకుండా నెహ్రూ ప్రభుత్వం సాయుధ పోరాటాన్ని అణచటానికి పూనుకుంది కాబట్టి, ఆ ప్రభుత్వాన్నే కూల్చటానికి పిలుపు ఇవ్వబడింది. రైతుల హక్కుల కోసం సాగుతున్న పోరాటానికి, రాజకీయాధికారం కోసం సాగే పోరాటాన్ని ముడిపెట్టటం అనేది జరిగిన పెద్ద అతివాద తప్పిదం. వర్గశక్తుల బలాబలాలను అంచనా వేయటంలో జరిగిన ఈ స్వీయమానసిక తప్పిదం పాలకవర్గాల పాలిట వరప్రసాదమైంది.

“ ఈ ప్రచారాన్ని పటాపంచలు చేస్తూ 1952 జనరల్ ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులను బ్రహ్మాండమైన మెజారిటీలతో ప్రజలు గెలిపించారు. ఆనాటి ప్రధాని నెహ్రూకంటే కమ్యూనిస్టు నాయకుడు రావి నారాయణరెడ్డి గారిని పెద్ద మెజారిటీతో ప్రజలు గెలిపించారు. ఏ ప్రజలైతే నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయటానికి సాయుధ పోరాటాన్ని కొనసాగించాలనే పిలుపును తిరస్కరించారో ఆ ప్రజలే పోరాట ప్రాంతాల్లో కాంగ్రెస్ ను మట్టి కరిపించి కమ్యూనిస్టులను అఖండ మెజారిటీలతో గెలిపించుకున్నారు. ”

ప్రజల మాన, ప్రాణాలు హరించిన రజాకార్ మూకలు

దీని ఫలితంగా సాయుధ పోరాట ఉద్యమం ప్రజల నుండి దూరం కావటం ప్రారంభమైంది. తరువాత పోరాటం సాగిన మూడు సంవత్సరాల కాలంలోనూ తీవ్రమైన ఎదురుదెబ్బలు తగిలాయి. నెహ్రూ ప్రభుత్వం ఉద్యమంపైన ఉక్కుపాదం మోపింది. గ్రామాలకు గ్రామాల్లో నిర్బంధ శిబిరాలయ్యాయి. ఉద్యమం, ఉద్యమ డిమాండ్లు ప్రజలకు అందనంత ఎత్తులోకి వెళ్లాయి. అందువల్ల ప్రజామద్దతు కోల్పోయాం. అడవుల్లో నుండే కార్యకలాపాలు సాగించాల్సిన పరిస్థితి. ప్రజల పాత్ర తగ్గిపోయి కొందరు మిలిటెంట్లు, దళాలు మాత్రమే పోరాటం సాగించే పరిస్థితి. నెహ్రూ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా సాగించిన ఈ పోరాటంలో కనీసం పక్క రాష్ట్రాల్లో కూడా స్పందన లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇదివరకు ఉద్యమానికి ఎంతో సహాయమందించిన పక్క జిల్లాల్లో కూడా పరిస్థితిలో ప్రతికూల మార్పులు చోటు జేసుకున్నాయి. మరోవైపు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో అంతర్గత విభేదాలు రచ్చకెక్కాయి. ఐక్యంగా పనిజేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కౌల్దారీ చట్టాలు, సంక్షేమ చర్యలు వగైరా ద్వారా ప్రజలను సాయుధపోరాట మార్గం నుండి మళ్లించటానికి జయప్రదంగా అడుగులేసింది. ఈ

అననుకూల పరిస్థితుల్లో 1951 అక్టోబర్ 21న సాయుధ పోరాట విరమణ ప్రకటించబడింది. ఈ కాలంలో కమ్యూనిస్టులపై పెద్దఎత్తున దుర్బుచ్చారం జరిగింది. హింసావాదులనీ, విదేశీ ఏజంట్లనీ, వారికి ప్రజల మద్దతు లేదనీ ఇలా అనేక విధాలుగా ఆ ప్రచారం సాగింది. ఈ ప్రచారాన్ని పటాపంచలు చేస్తూ 1952 జనరల్ ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులను బ్రహ్మాండమైన మెజారిటీలతో ప్రజలు గెలిపించారు. ఆనాటి ప్రధాని నెహ్రూకంటే కమ్యూనిస్టు నాయకుడు రావి నారాయణరెడ్డి గారిని పెద్ద మెజారిటీతో ప్రజలు గెలిపించారు. ఏ ప్రజలైతే నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయటానికి సాయుధ పోరాటాన్ని కొనసాగించాలనే పిలుపును తిరస్కరించారో ఆ ప్రజలే పోరాట ప్రాంతాల్లో కాంగ్రెస్ ను మట్టి గరిపించి కమ్యూనిస్టులను అఖండ మెజారిటీలతో గెలిపించుకున్నారు. ప్రజల వ్యక్తికరణల్లో ఉన్న ఈ వైవిధ్యానికి కారణమేమిటి? ఎన్నికల్లో ప్రజల్లో ఆమోదం లభించింది కాబట్టి పోరాటకాలంలో మనం తీసుకున్న వైఖరులన్నీ ప్రజలు ఆమోదించారనుకుంటే పొరపాటవుతుంది. కమ్యూనిస్టులను ప్రజలు ఇష్టపడటం అనేది నిర్దిష్ట విషయం కాదు. అదొక అబ్సెక్యూట్ అంశం. అంటే అనేక నిర్దిష్ట (పర్సిక్యూల్ర్) అంశాల్లో కమ్యూనిస్టుల కార్యచరణను చూస్తూ,

“అందువల్ల క్షేత్రస్థాయిలో పునాది వర్గాలు, తరగతుల ప్రజలు తక్షణం ఏం కోరుకుంటున్నారనేది సక్రమంగా అధ్యయనం చేసి ఆ డిమాండ్లను, ఎజెండాను దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాలకనుగుణంగా జోడించగలిగితే మాత్రమే ప్రజల మద్దతు పొందగలమనేది మహాత్తర తెలంగాణ సాయుధ రైతాంగ పోరాటం మనకందించిన ముఖ్యమైన గుణపాఠం.”

లక్ష్యాలను, ఆశయాలను గమనిస్తూ అవి తమకు ప్రయోజనం కలిగిస్తాయనుకుంటే ఆ పార్టీని ఇష్టపడే అబ్సెక్టర్ (జనరాలిటీ) స్థితికి ప్రజలు చేరుకుంటారు. నిర్దిష్ట అంశాల్లో ఎక్కువ వాటిలో ఇష్టపడి, కొన్ని అంశాల్లో ఇష్టం లేకపోతే వెంటనే మొత్తంగానే కమ్యూనిస్టులను వ్యతిరేకించే అబ్సెక్టర్ స్థితికి చేరుకోరు. తమకు ఇష్టంలేని విషయాల వరకూ వ్యతిరేకిస్తారు. జనరల్ గా ఇష్టపడే లక్షణాన్ని కొనసాగిస్తారు. తెలంగాణా లో 1952 ఎన్నికల ఫలితాలను ఈ విధంగానే మనం చూడాల్సి ఉంటుంది. 1948 తర్వాత సాయుధ పోరాట విషయంలో కొత్తగా ఏర్పడిన నెహ్రూ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా పార్టీ ఇచ్చిన పిలుపు ప్రజలకు నచ్చలేదు. అందుకే ఆ పోరాటంలో పాల్గొనలేదు. అది అంతవరకే. అదే కమ్యూనిస్టులు తెలంగాణాలో తమకోసం చేసిన త్యాగాలు, సాధించి పెట్టిన ప్రయోజనాలు ప్రజల మనసుల్లో ఉన్నాయి. అంతేగాక నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయాలన్న కమ్యూనిస్టుల పిలుపు ఆచరణలో 'అసాధ్యమని' గ్రహించారు గాబట్టి ప్రజలు పాల్గొనలేదు తప్ప, ఆ పోరాటాన్ని దుర్మార్గంగా అణచటానికి పూనుకున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ చర్యలను ప్రజలు హర్షించ లేదు. కాబట్టి పోరాట ప్రాంతాలన్నింటా కాంగ్రెస్ను చిత్తుగా ఓడించి, ప్రజలు ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులను అక్కున చేర్చుకున్నారు. ప్రస్తుత కాలానికి వచ్చేసరికి ఎన్నికల్లో కూడా ప్రజలు కమ్యూనిస్టులను ఆమోదించని పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనికి కారణాలు మనం పరిశీలించుకోవాలి.

కమ్యూనిస్టు పార్టీకి మనమిచ్చే నిర్వచనం 'కార్మిక వర్గ అగ్రగామి దళం'. ఈ నిర్వచనంలోని నాలుగు పదాలకు లోతైన అర్థం ఉంది. మిగతా వాటిని అలా ఉంచి ఇక్కడ సందర్భం కోసం 'అగ్రగామి' పదం గురించి మాత్రం పరిశీలిద్దాం. అగ్రగామి అంటే ఏమిటి? ముందు నడిచేవాడు అని అర్థం. ఎవరికి ముందు? కార్మిక వర్గానికి లేదా ప్రజాపోరాట సందర్భంలో ప్రజలకు ముందు నడవాలి. ఎందుకు?

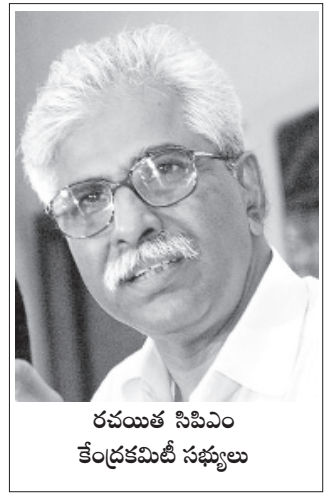
'మార్గదర్శనం' కోసం. బాట చూపించే వాడు 'ఎంత' ముందు నడవాలి. వెనక నడిచేవాడికి కనపడేంత దూరంలోనే నడవాలి. నీకు నడిచే శక్తి ఉంది కదా అని వెనక ఉన్న వాళ్లకు కనపడనంత దూరం వెళ్లిపోయావనుకో. ఏం జరుగుతుంది? ప్రజలు అందుకోలేరు. దారి కనపడదు. నిన్ను వదిలేస్తారు. ప్రజల చైతన్యానికి అందనంత ఎత్తులో విప్లవ నినాదాలు ఇస్తే అవి ప్రజలకోసం పోరాడే కొందరు 'వీరుల' సాహస చర్యలకు పనికి వస్తాయేమోగాని ప్రజల కార్యచరణకు పనికి రావు. అది అతివాద సెక్షేరియన్ దోరణి అవుతుంది. అలాగే ప్రజలకు ముందుండటం కాకుండా ప్రజలు చెప్పినట్లు వినాలనుకుంటే, అంటే ప్రజలను ముందుపెట్టి ఈ 'అగ్రగామి' వెనక నడిస్తే? అప్పుడు అగ్ర గామి పాత్రను కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోల్పోతుంది. ఇది మితవాద దోరణి. ఈ ధోరణుల వల్ల అరాచకమో, ఆత్మవినివాసనమో సంభవిస్తుంది తప్ప ప్రజావిముక్తి సాధ్యం కాదు. ఇది మనకు చరిత్ర చెప్పిన పాఠం. తెలంగాణా సాయుధ పోరాట రెండో దశలో అంటే నిజాం ప్రభుత్వం కూల్చివేయబడిన తరువాతి దశ మూడు సంవత్సరాలలో ఈ అతివాద ధోరణికి కమ్యూనిస్టుపార్టీ గురయింది.

ఇక్కడ మనం ఇంకో విషయం కూడా చూడాలి. ప్రజలకు, కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలకు తేడా ఉంటుంది. ప్రజలు తమ ప్రయోజనాలే ముఖ్యంగా భావిస్తారు. కమ్యూనిస్టు ఆశయాలను ప్రజలంతా పట్టించుకోరు. అలాంటి ఆశయాలను ఏర్పర్చుకున్న వారు కార్యకర్తలవుతారు. అందువల్ల తమ ప్రయోజనాలు నెరవేరతాయని అనుకుంటేనే ప్రజలు ఎవరినైనా అభిమానిస్తారు, అనుసరిస్తారు. ఆ ప్రయోజనాలు అనేక విధాలుగా ఉండవచ్చు. ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక, మానసిక వగైరా ఏమైనా గావచ్చు. అంటే ప్రజలకు అసలు ఆశయాలే ఉండవని కాదు. ఆశయాలు ఏర్పడిన విషయాల్లో వాళ్లు కార్యకర్తలవుతారు. అంటే వాటిని పాటించటానికి,

సాధించటానికి పూనుకుంటారు. ఎవరికైనా వ్యక్తిగత ఆశయాలు కొన్ని ఉండవచ్చు. నిరాడం బరత, వివిధ రకాల సేవలు ప్రజలకు చేయాలనే ఆశయం, నైతిక విలువలు వగైరా లాంటి అనేక విషయాల్లో ప్రజల్లో అనేకులకు ఆశయాలు ఏర్పడవచ్చు. ఎవరెవరికైతే ఏ విషయంలోనైతే ఆశయం ఏర్పడిందో దాన్ని పాటించటానికి, సాధించటానికి వారు ఆ విషయంలో కార్యకర్తలుగా మారిపోతారు. అలాంటి ఆశయాల్లో రాజకీయ ఆశయాలు ఉండకపోవచ్చు. రాజకీయాలు ఉన్నా అవి కమ్యూనిస్టు రాజకీయాలు కాకపోవచ్చు. ఆ అర్థంలో చూసినప్పుడు కమ్యూనిస్టు ఆశయాలు ప్రజలందరికీ ఆశయాలగా ఉండవు. కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలకు మాత్రమే ఉంటాయి. వివిధ సందర్భాల్లో సంభవించే మహాత్తర సామాజిక విప్లవాల్లో, కమ్యూనిస్టులు నాయకత్వం వహించిన వాటిల్లో కూడా ప్రజల కోటనుకోట్ల మంది ఎంతో ఉద్వేగంతో, త్యాగ బుద్ధితో పాల్గొనటం మనం చూశాం. ఈ అన్ని సందర్భాల్లో కూడా సాధారణ ప్రజలు ఆ సామాజిక విప్లవంలో తమ పాత దుర్భరస్థితి నుండి మార్పును కోరి దానిలో పాల్గొంటారు. నూతన సమాజంలో తమకు జరిగే మేలునుకోరి, ప్రయోజనాలు ఆశించి పాల్గొంటారు. అంతే గాని ఆశయాలతో కాదు. అందుకే ఎంతో గొప్పగా సాధించిన విప్లవాల తరువాత కూడా తాము ఆశించిన ప్రయోజనాలు నెరవేరకపోతే ప్రజలు తిరగబడిన సందర్భాలు మనం చూశాం. ఇప్పటికీ చూస్తున్నాం. ప్రజా కంటకులైన ఇతరులకూ, ప్రజా సంక్షేమమే లక్ష్యంగా పనిచేసే కమ్యూనిస్టులకు మధ్య తీసుకునే ఎజెండాలోనూ, వాటి అమలుకై జరిపే కార్యచరణలోనూ, అందువల్ల తమకు లభించే ప్రయోజనాలు, మేళ్లలోనూ తేడా చూసి సాధారణంగా ప్రజలు మద్దతిస్తున్నారు తప్ప వారు ప్రకటించే ఆశయాలు చూసి కాదు. తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాట గొప్ప అనుభవాలు కూడా ఇదే పాఠాన్ని మనకు నేర్పుతున్నాయి. అందువల్ల క్షేత్రస్థాయిలో పునాది వర్గాలు, తరగతుల ప్రజలు తక్షణం ఏం కోరుకుంటున్నారనేది సక్రమంగా అధ్యయనం చేసి ఆ డిమాండ్లను, ఎజెండాను దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాలకనుగుణంగా జోడించగలిగితే మాత్రమే ప్రజల మద్దతు పొందగలమనేది మహాత్తర తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాటం మనకందించిన ముఖ్యమైన గుణపాఠం. ప్రజల్లో మమేకమై వారి ఆలోచనలకనుగుణంగా అలాంటి తక్షణ నినాదాలను, కర్తవ్యాలను రూపొందించుకొని ముందుకు సాగటమే మన ముందున్న ఏకైక మార్గం. ✽

తెలంగాణా పోరాటం - భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు

వి శ్రీనివాసరావు

రచయిత సిపిఎం కేంద్రకమిటీ సభ్యులు

చారిత్రాత్మక తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం భారతదేశ చరిత్రలో చెరగని ముద్ర వేసింది. అనేక అంశాలను అది ప్రభావితం చేసింది. నిజాం నిరంకుశ ప్రభుత్వం భారత దేశంలో విలీనం కావడానికి ఈ పోరాటమే కారణం. భూ సమస్యను ముందుకు తెచ్చింది. దున్నేవాడికే భూమి నివాదం మార్చింది. భారతదేశ అభివృద్ధి వ్యవసాయక విప్లవం ద్వారానే సాధ్యమని నిరూపించింది. భారత దేశంలో సోషలిజం సాధనకు వ్యూహం, ఎత్తు గడల ఆవశ్యకతను ముందుకు తెచ్చింది. ఈ పోరాట అనుభవాల నుండే ఆ తర్వాత సిపిఐ (ఎం) కార్యక్రమం రూపుదాల్చింది. అన్నింటి కన్నా మించి భారతదేశంలో జాతుల సమస్య పరిష్కారానికి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటే ముఖ్యమని తేల్చింది. విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం నివాదం ముందుకు తెచ్చింది. దేశవ్యాప్తి తంగా భాషా ప్రాతిపదిక పై ప్రత్యేక రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు ఈ పోరాటమే నాంది పలికింది. (ఆనాడు పాలక పార్టీగా ఉన్న కాంగ్రె సు సూత్ర రీత్యా వ్యతిరేకమైనప్పటికీ ప్రజాభి ప్రాయానికి తలవంచక తప్పలేదు.) విశాలాంధ్ర నివాదంతో ఉత్తేజితల బిక్య కేరళ, సంయుక్త మహారాష్ట్ర తదితర ఉద్యమాలు ఆయా రాష్ట్రాల్లో ఉపండుకున్నాయి. నిజాం సంస్థానంలో మూడు ప్రాంతాల ప్రజలున్నారు. వీరు మరాఠా, కన్నడ, తెలుగు భాషలు మాట్లాడుతారు. అధికార భాషగా ఈ మూడు భాషలు కానీ, ఇంగ్లీషు కానీ లేవు. ఉర్దూలోనే ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు సాగేవి. చదువు కూడా ఉర్దూ లేదా అరబిక్ మీడియం లోనే. భూస్వాములు ఉర్దూ మాట్లాడాటానికి, నిజాం తరహాలో మహిళల్ని పరదా వెనుక నిలబెట్టడానికి అలవాటుపడ్డారు. నిజాం సంస్థానంలో సగం జనాభా తెలుగు మాట్లాడే వారైనప్పటికీ, నిజాం కానీ నాటి తెలంగాణా భూస్వాములు, దొరలు కానీ తెలుగుకు ప్రాధాన్యతనిచ్చే వారు కాదు.

ఇదే కాలంలో కోస్తాంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాలు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంలోని మద్రాసు

ప్రెసిడెన్సీలో వుండేవి. అక్కడ ఇంగ్లీషు అధికార భాష. తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, మళయాళం భాషలు మాట్లాడే వారంతా ఒకే ప్రాంతంలో వుండేవారు. మద్రాసు రాష్ట్రంలో తెలుగు నిర్లక్ష్యం చేయబడుతోందన్న భావం ప్రజల్లో వచ్చింది. 1920లో ప్రత్యేక ఆంధ్ర కావాలన్న నివాదం ముందుకొచ్చింది. కాంగ్రెసు మహాసభలో ప్రతినిధులు దీన్ని లేవనెత్తిస్తూనే నాయకత్వం దాన్ని వ్యతిరేకించింది. ఫలితంగా కమ్యూనిస్టుల ఆధ్వర్యంలో ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర నివాదం, విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం రూపుదిద్దుకున్నాయి. కాంగ్రెసువాదులు, జాతీయవాదులు ఈ నివాదాలకు ఆకర్షితులయ్యారు.

ఈ ప్రభావం తెలంగాణా పైనా పడింది. 1921 నవంబర్లో నిజాం రాష్ట్ర సామాజిక సదస్సు జరిగింది. కార్యక్రమాలన్ని ఇంగ్లీషు లేదా ఉర్దూలో సాగాయి. వి.వి రామారావు ఒక ప్రముఖ న్యాయవాది. ఆయన తెలుగులో ప్రసంగించడంగా ప్రతినిధులు అడ్డుకున్నారు. అదే రోజు రాత్రి (12 నవంబర్) ఆంధ్ర జనసంఘం 11మందితో ఏర్పడింది. ఏప్రిల్ 4, 1922లో దీనికి నిర్మాణ స్వరూపం ఏర్పడి విస్తరించింది. 1923 ఏప్రిల్లో హనుమకొండలో వ్యవస్థాపక సమావేశం జరిగింది. నాలుగు మాసాల అనంతరం హైదరాబాద్లో ప్రథమ మహాసభ జరిగింది. తెలుగు గ్రంథాలయాలు, పఠన కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాలని, విద్యార్థులకు తెలుగు భాష బోధించాలని, ప్రాచీన తెలుగు గ్రంథాలను, తాళ పత్రాలను సేకరించాలని నిర్ణయించారు. తెలుగు మాట్లాడటం, రాయడం, ప్రచారం చేయడం పెంచాలన్నారు. క్రమంగా తెలుగు భాషా ఉద్యమం విస్తరించింది. నల్గొండ, మధిర, సూర్యాపేటలో 1924, 25, 1928లలో పరుసగా మహాసభలు జరిగాయి. నిజాం రాష్ట్రంలో నాడు అక్షరాస్యత 3 శాతం మాత్రమే. తెలుగు పాఠశాలలు ప్రారంభించి, తెలుగు భాషలో బోధించారు. అనుమతి లేదన్న పేరుతో నిజాం నిరంకుశంగా అనేక తెలుగు పాఠశాలలను మూత వేయించాడు. ఆంధ్ర జన సభలను నిషేధించాడు.

ఆ తర్వాత 1930లో “ఆంధ్ర మహాసభ” ఏర్పడింది. ఆ తర్వాత మహిళా మహాసభలు కూడా ఏర్పడ్డాయి. ప్రథమ మహాసభకు సురవరం ప్రతాపరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. ప్రధానంగా స్థానిక సమస్యలను చర్చించేవారు. బ్రిటీషు ఇండియాలో కాంగ్రెసు తరుహాలో ఇది పనిచేయ సాగింది. సేవా కార్యక్రమాలు ప్రధానంగా చేపట్టారు. క్రమంగా ఇది నిజాం వ్యతిరేక భావాలకు వేదికగా మారింది. పరిపాలన, రాజకీయ అంశాలు కూడా చర్చకొచ్చేవి. 1934-35లో కన్నడ, మరాఠా ప్రాంతాలలో ఇదే తరహాలో భాషా, సాంస్కృతికోద్యమాల సంఘాలు ఏర్పడ్డాయి. 1938లో నైజాం రాష్ట్ర కాంగ్రెసును ప్రభుత్వం నిషేధించింది. కాంగ్రెసు సభ్యులు భాషా, సాంస్కృతిక సంఘాల్లో చేరి పని చేయడం ఆరంభించారు.

1930ల తర్వాత జాతీయ కాంగ్రెసు సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరించుకొంది. కాంగ్రెసుపై ఆశలు కోల్పోయిన యువత క్రమంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైపు ఆకర్షితులవడం ప్రారంభమైంది. 1939లో తెలంగాణాలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడింది. రావి నారాయణ రెడ్డి, బద్దం ఎల్లారెడ్డి, దేవులపల్లి వెంకటేశ్వర రావు తదితరులు దీనికి ఆద్యులు. వీరు ఆంధ్ర మహాసభలో చురుకైన పాత్ర పోషించారు. తర్వాత ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంతో సంబంధాలు పెట్టుకొని పని చేయసాగారు. 1940లో నిజాం ప్రవేశపెట్టిన రాజకీయ సంస్కరణను బాయ్కోట్ చేయాలని ఆంధ్ర మహాసభలో వీరు ప్రతిపాదించారు. కె.వి.రంగారెడ్డి, మాడపాటి హనుమంత రావు లాంటి వారు దీన్ని వ్యతిరేకించినా తీర్మానం నెగ్గింది. ఇది ఆంధ్ర మహాసభలో మార్పుకి, యువత ప్రభావానికి చిహ్నం. క్రమంగా ఆంధ్ర మహాసభ ప్రగతిశీల, వామపక్ష భావాలకు వేదికగా మారింది.

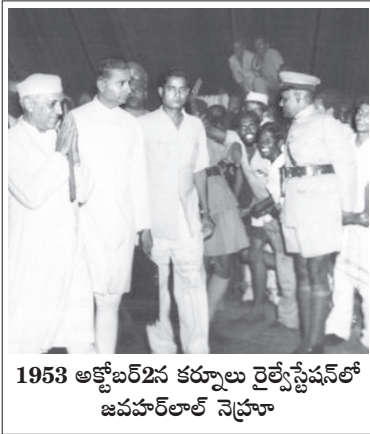
అప్పటివరకు మధ్య తరగతి విద్యార్థులకు లక్ష పరిమితమైన ఆంధ్రమహాసభ కమ్యూనిస్టుల

“తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం 1946లో ఆరంభమైంది. భూ సమస్యతో పాటు విశాలాంధ్ర నినాదం కూడా ముందుకొచ్చింది. 1948లో పోలీసు చర్య జరిగింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిషేధానికి గురైంది. కానీ 1951 వరకు పోరాటం సాగుతూనే ఉంది. ఈ కాలంలో విజయవాడ కేంద్రంగా విశాలాంధ్ర నినాదం విస్తరించింది. 1948 నుండి కాంగ్రెసు పై ఒత్తిడి పెరిగింది. కాంగ్రెసు నాయకులు అనివార్యంగా విశాలాంధ్ర నినాదానికి మొగ్గు చూపారు. 1952లో ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడింది.”

చొరవతో గ్రామాలకు విస్తరించింది. రైతులు భాగస్వాములయ్యారు. కౌలు భూమి సమస్య ముందుకొచ్చింది. వెణ్ణిచాకిరి రద్దు నినాదం మార్చోగింది. 1941లో చిలుకూరు మహాసభలో రావి నారాయణ రెడ్డి అధ్యక్షులుగా ఎన్నికయ్యారు. 1944లో భువనగిరిలో జరిగిన మహాసభ నాటికి పరిస్థితులు పూర్తిగా మారిపోయాయి. ఆంధ్ర మహాసభ కమ్యూనిస్టు యువనాయకుల చేతికొచ్చింది. మితవాద భావాలు, నమ్మినవారు వైదొలిగారు. ఈ మహాసభకు మొదటిసారి అత్యధికమంది సభ్యులు, 10 వేలమంది ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. విజయవాడ నుండి 100 మంది ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు ఆంధ్ర, తెలంగాణా మధ్య స్నేహపూర్వక, సుహృద్భావ సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. విశాలాంధ్రలో ప్రజా రాజ్యం నినాదానికి రూపుపెచ్చింది.

భారతదేశంలో జాతులకు, భాషలకు మధ్యనున్న సంబంధాన్ని ఆనాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ అధ్యయనం చేసింది. సంస్థానాలను రద్దు చేయాలని, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను ఏర్పాటు చేయాలని 1930లోనే ఆఖిలభారత స్థాయిలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన ముసాయిదా కార్యవరణ ప్రణాళికలో తీర్మానించింది.

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం 1946లో ఆరంభమైంది. భూ సమస్యతో పాటు విశాలాంధ్ర నినాదం కూడా ముందుకొచ్చింది. 1948లో పోలీసు చర్య జరిగింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిషేధానికి గురైంది. కానీ 1951 వరకు పోరాటం సాగుతూనే ఉంది. ఈ కాలంలో విజయవాడ కేంద్రంగా విశాలాంధ్ర నినాదం విస్తరించింది. 1948 నుండి కాంగ్రెసు పై ఒత్తిడి పెరిగింది. కాంగ్రెసు నాయకులు అనివార్యంగా విశాలాంధ్ర నినాదానికి మొగ్గు చూపారు. 1952లో ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడింది. మాడపాటి హనుమంతరావు లాంటి తెలంగాణా నాయకులకు ఇది ఉత్సాహాన్నిచ్చింది. కమ్యూనిస్టులతో గొంతు కలిపి విశాలాంధ్ర నినాద మిప్పలంతో పాటు విజయవాడ కేంద్రంగా ఉ

1953 అక్టోబర్ 2న కర్నూలు రైల్వే స్టేషన్ లో జవహర్ లాల్ నెహ్రూ

భయం తెలుగు ప్రాంతాల ప్రజలు ఒక్కటి కావాలని ఉద్యమం చేపట్టారు. కాంగ్రెస్ పై ఒత్తిడి పెంచారు. 1949 నవంబరు 26న కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ దీనికి అనుకూలంగా తీర్మానం చేసింది. ఇదే సమయంలో ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ కూడా తీర్మానం చేసింది. అలా కమ్యూనిస్టుల నినాదానికి, ప్రజల ఒత్తిడికి కాంగ్రెస్ తలోగ్గక తప్పలేదు. 1951 బెంగుళూర్ లో జరిగిన కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశంలో కాశీ శ్వరరావు విశాలాంధ్ర డిమాండ్ ను లేవనెత్తారు. నెహ్రూ ఆయనపై మండిపడ్డారు. తెలంగాణాను ముక్కలు చేసి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల్లో కలపడానికి ఆయన వ్యతిరేకం. కానీ 1952లో ఎఐసీసీ కూడా తీర్మానం చేయక తప్పలేదు.

1953లో ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడిన పూర్వ రంగంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు, పునర్నిర్మాణ ప్రత్యేక కమిషన్ ను ఫజల్ ఆలీ సారధ్యంలో ఏర్పాటు చేసింది. పూర్వయనాధకుంజ, కెయంఘణిక్కర్, అందులో సభ్యులు. 1955 జూన్ నెలలో కమిషన్ నివేదిక సమర్పించింది.

విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకు వ్యతిరేకంగా నాటి భూస్వాములు ప్రత్యేక హైదరాబాద్ రాష్ట్ర

ఏర్పాటును ముందుకు తెచ్చారు. విశాలాంధ్ర ఏర్పడితే కమ్యూనిస్టుల ఆధిపత్యం పెరుగుతుందని వీరి భావం. అంతేకాదు కాంగ్రెసులో తను ప్రాబల్యం తగ్గుతుందన్న భయం కూడా వారిని వెన్నంటింది. కె.వి రంగారెడ్డి, బూర్గుల రామకృష్ణారావు తదితరులు విశాలాంధ్ర ఏర్పాటును వ్యతిరేకించారు. దీన్ని ఆంధ్ర సామ్రాజ్యవాదంగా వీరు పేర్కొన్నారు. కానీ హైదరాబాద్ కాంగ్రెసు కమిటీ వీరి అభిప్రాయంతో ఏకీభవించకుండా విశాలాంధ్ర ఏర్పాటును సమర్పించింది. కాంగ్రెసులో విభేదాలు బట్టబయలుయ్యాయి. ముఖ్యంగా నిజాం సంస్థానంలో కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యాన్ని వ్యతిరేకించేవారు, సంస్థాన అనుకూల భూస్వాములు విశాలాంధ్ర ఏర్పాటును వ్యతిరేకించారు. వారి ఆధిపత్యాన్ని సవాలు చేసిన రైతాంగం ఇతర పేద ప్రజానీకం విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకు మద్దతుగా నిలబడ్డారు.

ఫజల్ ఆలీ కమిషన్ నివేదికలో విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు కేవలం భాషా సంబంధమైన భాషోద్వేగం మాత్రమే కాదని, రెండు ప్రాంతాల్లో వున్న వనరులతో అభివృద్ధి సాధించవచ్చని చెప్పింది. ఉమ్మడి రాష్ట్రానికి హైదరాబాద్ రాజధానిగా ఉండాలని సూచించింది. ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలనేవారు పెద్ద రాష్ట్రాలైతే కేంద్రం బలహీనంగా ఉండి, జాతీయ సమైక్యత కు దెబ్బతగులుతుందని వాదించారు. హైదరాబాద్ కేంద్రంగా వున్న పెట్టుబడిదారులు దీన్ని బలపరిచారు. రాయలసీమ భూస్వాములు తమను దెబ్బతీస్తారని భావించినట్లు కమిషన్ నివేదికలో పేర్కొన్నారు. దీనితో పాటు కులాల మధ్య ఆధిపత్య పోరు కూడా వున్నట్లు ఫజల్ ఆలీ నివేదిక పేర్కొన్నది. ఆంధ్రా విద్యాధికులు అక్షరాస్యత తక్కువగా వున్న తెలంగాణాపై ఆధిపత్యం చెలాయిస్తారని చాలా సందేహాలు కూడా వ్యక్తమయ్యాయి. ఈ అంశాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని విద్య, ఉద్యోగాల కల్పనలో స్థానికులకు అవకాశం కల్పిస్తూ ముఖ్య నిబంధనలు అమలు చేయడానికి పెద్ద మనుషుల ఒప్పందంపై కాంగ్రెసు నాయకుల మధ్య అంగీకారం కుదిరింది. ఇలా ఫజల్ ఆలీ కమిషన్ నివేదిక ఆధారంగా 1956 నవంబర్ 1న తెలంగాణా, ఆంధ్రా కలిసి ఆంధ్రప్రదేశ్ గా ఏర్పడింది. ఈ మొత్తం పరిణామక్రమంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ చారిత్రక పాత్ర పోషించింది. నవంబర్ 26న కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ దీనికి అనుకూలంగా తీర్మానం చేసింది. ఇదే సమయంలో ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ కూడా తీర్మానం చేసింది. అలా కమ్యూనిస్టుల నినాదానికి ప్రజలు ఒత్తిడికి కాంగ్రెస్ తలోగ్గక తప్పలేదు. ✽

ప్రజలతో సంబంధాలు

వీర తెలంగాణా సాయుధ పోరాట అనుభవాలు

ఎం.వి.ఎస్ శర్మ

రచయిత
ప్రజాశక్తి సంపాదకులు

2019 జనరల్ ఎన్నికల సమీక్ష సందర్భంగా మన పార్టీ స్వతంత్ర ప్రజాపునాది తగ్గిపోతున్నదని; మన రాజకీయ ప్రభావాన్ని, నిర్మాణ శక్తిని తగ్గినంతగా పెంచుకోలేకపోయామని, దేశంలో జరుగుతున్న రాజకీయ పరిణామాలలో మనం జోక్యం కల్పించుకోగలిగిన శక్తి తగ్గిపోయిందని కేంద్రకమిటీ గమనించింది.

2015 డిసెంబర్ లో కోల్ కతా ప్లీనం నిర్ణయాలలో పెక్కింటిని ఆచరణలో పెట్టలేక పోయామని పార్టీ భావించింది. ప్రజాపంథాను అమలు చెయ్యాలన్నది పార్టీ ప్లీనం పిలుపులో కీలకమైనది. ప్రజలతో సన్నిహితంగా ఉండడం, వారి కష్టసుఖాలలో పాలుపంచుకోవడం, అన్ని వేళలా వారికి అండగా నిలుస్తామన్న భరోసా కల్పించడం ప్రజాపంథా లక్ష్యం.

మనం నిజాయితీగా పనిచేస్తున్నా, ప్రజల కోసమే పాటుపడుతున్నా, వారిపై ప్రభుత్వాలు చేస్తున్న దాడులను మన శక్తికొద్దీ ప్రతిఘటిస్తున్నా, ఎన్నికలోచ్చే సరికి మాత్రం ప్రజలు బూర్జువా పార్టీల ప్రలోభాలకి, తప్పుడు ప్రచారాలకి, మీడియా ఆర్కాటాలకి లొంగిపోతున్నారని, డబ్బు పాత్ర, కులతత్వం వంటివి విపరీతంగా పెరిగి పోయాయని, బెంగాల్, త్రిపుర వంటి రాష్ట్రాలలో దారుణమైన గూండాయిజం, రిగ్గింగ్ చోటుచేసుకున్నాయని, ఎన్నికల కమిషన్, పోలీసులు, ప్రభుత్వయంత్రాంగం మనకు ప్రతికూలమని, ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఎన్నికల్లో గెలుపు ఎలా సాధ్యం? అని కొందరు కామ్రేడ్లు ప్రశ్నిస్తున్నారు. పాలకవర్గాలు కమ్యూనిస్టుల గెలుపును ఎప్పుడూ, ఎక్కడా సహించవు.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ మనదేశంలో పాల్గొన్న తొలి ఎన్నికలలో సైతం పాలకవర్గాలు పైన ప్రస్తావించిన పద్ధతులన్నింటికీ పాల్పడ్డాయి.

ఆంధ్రప్రాంతపు తొలి ఎన్నికల అనుభవాలు:

రెండవ ప్రపంచయుద్ధంలో ఫాసిజం ఓటమిపాలైన అనంతరం భారతదేశంలో బ్రహ్మాండమైన ప్రజావెల్లువ ప్రారంభమైంది.

దీనినుండి ప్రజల దృష్టిని మళ్లించడం కోసం బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదులు రాష్ట్ర శాసనసభలకు ఎన్నికలు జరుపుతామని ప్రకటించారు.

ఆనాడు దేశంలో ఓటింగ్ హక్కు నూటికి 13 మందికే పరిమితం. కమ్యూనిస్టులకు అండగా ఉండే అశేష కష్టజీవి జనసామాన్యానికి ఓటుహక్కు లేదు. అయినా కమ్యూనిస్టు పార్టీ రాష్ట్రంలో 35 స్థానాలకు - దాదాపు మొత్తం స్థానాలలో సగం - పోటీ చేసింది. 22 శాతం ఓటింగ్ వచ్చింది. కృష్ణాజిల్లాలో 35 శాతం, గుంటూరు జిల్లాలో 25 శాతం ఓట్లు వచ్చాయి. “కమ్యూనిస్టులు ఎన్నికల ప్రచారాన్ని భగ్గుం చేయడానికి గూండాయి విచ్చలవిడిగా ప్రయోగించబడ్డారు. కాంగ్రెస్-జిస్టిస్ పార్టీ - జమిందార్ల కూటమి ఓట్లు కొనడం కోసం సర్వత్రా డబ్బు వెదజల్లింది. ఓటర్లను భయపెట్టడం కోసం నాళు సిగ్గువిడిచి పోలీసుల, గూండాల తోడ్పాటు పొందారు. అయితే కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రజావాలంటీర్లను సమీకరించింది. కాంగ్రెస్ వాలంటీర్లను, గూండాలను తట్టుకుని నిలవగలిగింది” అని కామ్రేడ్ సుందరయ్య వీరతెలంగాణా విప్లవ పోరాటం-గుణపాఠాలుగ్రంథంలో పేర్కొన్నారు.

ఇంతటి ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో సైతం కమ్యూనిస్టు పార్టీ గణనీయంగా ఓట్లు పొంద గలగటానికి దేశం మొత్తంమీద ప్రజావెల్లువ తలెత్తడంతోబాటు కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆంధ్రలో ప్రజలతో బలమైన సంబంధాలు కలిగి వుండడమే కారణం.

1931లో ఆంధ్రలో పార్టీ ఏర్పడిన వెంటనే నిషేధించారు. ఐతే ఫాసిస్టు వ్యతిరేక యుద్ధ పరిస్థితి ఒత్తిడి ఫలితంగా సామ్రాజ్యవాదులు 1942లో కమ్యూనిస్టు పార్టీపై నిషేధాన్ని తొలగించారు. అంతవరకూ రహస్యంగా పనిచేస్తూ వచ్చిన కమ్యూనిస్టులు అప్పటినుంచీ బహిరంగంగా పనిచేయనారంభించారు. ఆ కాలంలో పార్టీ కార్యకర్తల పనితీరు గురించి కామ్రేడ్ సుందరయ్య ఈ విధంగా వివరించారు:

“ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఎప్పుడు ఎక్కడ ప్రజలు కష్టాలలో ఉన్నారో ఎక్కడో భుజాన మేనుకున్న కమ్యూనిస్టు అక్కడ ప్రత్యక్షం అయ్యే వాడు. ఆరోజుల్లో అది సర్వసాధారణ దృశ్యం”.

“ఈ ఉద్యమాలన్నింటి సందర్భంగా ఫాసిజానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడటమనే ప్రధాన రాజకీయ కర్తవ్యాన్ని గూర్చి ప్రజలకు పార్టీ ప్రత్యేకంగా నొక్కిచెప్పడం జరిగింది”.

“సాంఘికరంగంలో పార్టీ అంటరానితనమనే అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడింది. పార్టీ సభ్యులు అస్పృశ్యులతో కలిసి భోజనాలు చేసేవారు. వారిమధ్యనే తమ జీవితాలు గడిపేవారు. వారి కష్టసుఖాలలో పాలుపంచుకునేవారు. అంతేకాదు; వర్గపోరాటం యొక్క స్వభావమే ఎలాంటిదంటే అది ఒకే జెండారిడను అస్పృశ్యులనూ, స్పృశ్యులనూ కూడా ఏకం చేసింది. వివాహ తతంగాలు సరళం చేయబడ్డాయి. పురోహితులకు, మంత్రాలకు స్వస్తి చెప్పబడింది. వితంతు వివాహాలు, వర్ణాంతర వివాహాలు విస్తారంగా ప్రచారంలో పెట్టబడినాయి. పార్టీ సభ్యులు సర్వదా అలాంటి విషయాలలో ముందుపీటనే నిలిచేవారు. స్త్రీ పురుష సమానత్వం కావాలని పార్టీ సదా ప్రచారం చేస్తూవుండేది”.

“నూతన సంస్కృతి ప్రవేశ పెట్టబడింది. ఆంధ్ర యువజన ఘెడరేషన్ పతాకం కిందవారు సమీకరించబడ్డారు. వారు ఆటపాటలలో పాల్గొంటుండేవారు. జాతీయ పండుగల సందర్భంగా వార్షిక ఆటలపోటీలను నిర్వహించేవారు. వాలంటీరు దళాలలో చేరేవారు. లాఠీలను ఉపయోగించడంలో శిక్షణ పొందారు. నాటకం, బుర్రకథ దళాలలో పాల్గొనేవారు. సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడే చైతన్యాన్ని సంతరించుకున్నారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ పేరు గ్రామాలలోని మంచి యువకులందరికీ

“ ప్రజల చైతన్యాన్ని, వారి ధైర్యాన్ని, చొరవను కొందరు శంకిస్తూంటారు. కొన్ని సందర్భాలలో ప్రజలు పాలకవర్గాల ప్రచారాలకు, మోసాలకు బలవుతూంటారనేది నిజమే. లెనిన్ చెప్పినట్లు “ ఏ నివాదం వెనక ఏ వర్గ ప్రయోజనాలు దాగి వున్నాయో తెలియనంతకాలం ప్రజలు మోసపోతూనే వుంటారు.” పాలకవర్గ రాజకీయాలను ఎప్పటికప్పుడు బట్ట బయలు కావిస్తూ ప్రజలను చైతన్యవంతులుగా చేయడమే కమ్యూనిస్టుల కర్తవ్యం.”

1946లో తెలంగాణా ప్రజలనుద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్న గోదావరి పరులేకర్

మారుపేరుగా తయారైంది. ఇంట్లోని కొందరు వృద్ధులు సైతం తమ కొడుకులను, మనుమలను యువజన సంఘంలో చేరవలసిందిగా ప్రోత్సహించేవారు.

బుర్రకథ, వీధి భాగవతం వంటి అంతరించిపోతున్న కళారూపాలను కమ్యూనిస్టు పార్టీ పునరుద్ధరించింది. ఈ సాంస్కృతిక రూపాల ద్వారా రైతుల జీవితాలను, జాతీయవీరుల జీవితగాధలను, ఆంధ్రప్రజల సమరశీల పోరాటాలను, సోవియట్ యూనియన్ గెరిల్లాల వీరగాధలను ప్రచారం చేయడం జరిగింది. సినిమా చూడడంకంటే బుర్రకథ వినడానికే మొగ్గుచూపిన సందర్భాలనేకం ఉన్నాయి”.

ప్రజల చైతన్యాన్ని, వారి ధైర్యాన్ని, చొరవను కొందరు శంకిస్తూంటారు. కొన్ని సందర్భాలలో ప్రజలు పాలకవర్గాల ప్రచారాలకు, మోసాలకు బలవుతూంటారనేది నిజమే. లెనిన్ చెప్పినట్లు “ ఏ నివాదం వెనక ఏ వర్గ ప్రయోజనాలు దాగి వున్నాయో తెలియనంతకాలం ప్రజలు మోసపోతూనేవుంటారు.” పాలకవర్గ రాజకీయాలను ఎప్పటికప్పుడు బట్టబయలు కావిస్తూ ప్రజలను చైతన్యవంతులుగా చేయడమే కమ్యూనిస్టుల కర్తవ్యం. మన పార్టీ నిర్వహించిన పోరాటాలలో కెల్లా తలమానికమైనది వీర తెలంగాణా సాయుధ విప్లవ పోరాటం. ఆ పోరాటపు అనుభవాల నుండి తెలుసుకుందాం.

నైజాం సంస్థానం కింద ఉండిన ప్రస్తుత తెలంగాణా ప్రాంతంలో జరిగిన రైతాంగ సాయుధ తిరుగుబాటుకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం వహించింది.

1946 నుండి దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చేవరకూ ఒకదశ, అప్పటినుంచి 1948 సెప్టెంబరు 13 వరకు రెండోదశ, ఆ తర్వాత 1951లో పోరాటం విరమించేవరకు మూడోదశగా ఆ పోరాటం సాగింది. ఆ పోరాటానికి సారధ్యం వహించిన ముఖ్యనేతల్లో ఒకరైన కామ్రేడ్ సుందరయ్య ఆయాదశల్లో ప్రజల పాత గురించి, కమ్యూనిస్టులకు, ప్రజలకు గల సంబంధాలను గురించి సవివరంగా తన గ్రంథంలో పేర్కొన్నారు.

మొదటి దశ :

1946 నుండి 1947 ఆగస్టు 15 వరకు

ఆంధ్రమహాసభ నాయకత్వ స్థానాలలోకి కమ్యూనిస్టులు వచ్చిన తర్వాతే ప్రజలను కార్యచరణకు పురిగొల్పడం జరిగింది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం ప్రజా ఉద్యమాలు ఎక్కడికక్కడ వెల్లువలాగా తలెత్తసాగాయి. ఈ ఉద్యమ అనుకూల వాతావరణంలో ప్రజల సమరశీలత, చొరవ ఎక్కడికక్కడ వ్యక్తమవసాగాయి.

నల్గొండ జిల్లా, జనగామ తాలూకా ధర్మాపురం, ముంద్రాయి, సూర్యాపేట తాలూకా ఎర్రపాడు, పాత సూర్యాపేట, హుజూర్ నగర్

తాలూకా బేతవోలు, బక్కవంతుల గూడెం, మల్లారెడ్డి గూడెం, మేళ్లచెరువు, అల్లిపురం, తిమ్మాపురం, ములకలగూడెం, నాసికల్లు గ్రామాలలో ప్రజలు ఉద్యమించిన తీరు వారి సమరశీలతను తెలియజేస్తుంది. ఎర్రజెండాలు నాటి భూములను దున్నడం, వడిశెలలను చేతబట్టి గూండాలను ప్రతిఘటించడం, రిజర్వు పోలీసులొచ్చినా ధైర్యంగా ప్రతిఘటించడం, మహిళలు చీపురుకట్టలు చేతబట్టి పోలీసులను ఎదిరించడం, కేసులను ఖాతరుచెయ్యకుండా సంఘటితం కావడం మనకి కనపడుతుంది. తిరగబడిన పేదలలో లంబాడీలు, దళితులు, చేతివృత్తిదారులు, ఇతర నిమ్మకులాల వారే అత్యధికులు. వీరికి అండగా కమ్యూనిస్టులు నిలిచారు. భూములను స్వాధీనం చేసుకుని, దున్ని, పంటలు పండించి, ధాన్యాన్ని స్వాధీనం చేసుకునేంతవరకూ ఎన్ని అవాంతరాలను సృష్టించినా ప్రతిఘటించారు.

పాలకులలో అయిలమ్మ పాలంలో పంటను రక్షించుకోడానికి గ్రామ ప్రజలంతా కదిలారు. వారికి ‘సంఘం’ అండగా నిలిచింది. సంఘనాయకులను నిర్బంధించి హింసలు పెట్టారు. అయినా విసునూరు దేశముఖ్ పై ప్రజలు విజయం సాధించారు. ఇదే “తెలంగాణా వ్యావసాయిక తిరుగుబాటును రగిల్చిన అగ్ని కణం” అన్నార కామ్రేడ్ సుందరయ్య. 1946 జూలై 4 దొడ్డి కొమరయ్య బలిదానంతో తెలంగాణా రైతాంగసాయుధ ప్రతిఘటన విస్తరించింది.

భూస్వాములు, కాంగ్రెస్ పార్టీ మనపైకి ఉసిగొల్పే గూండాల దాడులనుండి మన ఉద్యమాన్ని రక్షించుకోవలసిన అవసరాన్ని గమనించి పార్టీ చేపట్టిన చర్యల పర్వవసానం గానే 1945 నాటికి సుశిక్షితమైన వాలంటీరు దళాలు ఏర్పడ్డాయి. ఈ శిక్షణ ఇచ్చిన ధైర్యంతోనే పైన తెల్పిన ప్రతిఘటనా, పోరాట కార్యక్రమాలలో ప్రజలు పాల్గొనగలిగారని ఇక్కడ గమనించాలి. ప్రజలలో వస్తున్న ప్రతిఘటనను అణచి వెయ్యడానికి సాయుధ పోలీసు దళాలు రంగ ప్రవేశం చేయడంతో ప్రజా ఉద్యమం దానిని తట్టుకుని నిలబడడానికి ప్రజలకు ఆయుధాల వినియోగంలో శిక్షణనివ్వాలన్న నిర్ణయం పార్టీ తీసుకున్నది. అరెస్టు వారంట్లను లెక్కచేయవద్దని, బెయిల్ పాటించవద్దని కూడా ప్రజలకు పిలుపునిచ్చింది.

జనసామాన్యం ఉత్సాహంతో ఈ పిలుపు సందుకున్నారు. తమ స్వంత చొరవపైనే పోలీసుల దాడులనెదుర్కొనేందుకు సరికొత్త ప్రతిఘటనా రూపాలనెంచుకుంటూ పెద్దఎత్తున కదిలారు. గ్రామాలలో శత్రువిజంట్లనేవారే లేకుండాపోయా

రు. అలాంటివారు ప్రజాభీష్టానికి తలవొగ్గడమో, గ్రామాలువదిలిపెట్టి పోవడమో జరిగింది. మొత్తంమీద అన్ని కుటుంబాలూ పోరాటాలలో పాల్గొన్నాయి.

తమ పార్టీ నాయకులను తాము కాపాడు కోలేకపోతే తమను ఆదుకునేవారెవరూ ఉండరని ప్రజలు గ్రహించారు. పార్టీ నాయకులను కంటిపాపలా కాపాడుకున్నారు. పోలీసులు ఏ గ్రామానికి వెళ్లి మీ నాయకులెక్కడున్నారో చెప్పండినీ ప్రశ్నించినాసరే ప్రజలు తమకు లంబాడీ నాయకులు తప్ప మరే నాయకులు తెలియదని మాత్రమే చెప్పేవారు. యువకులు, వృద్ధులు, చిన్న పిల్లలు అందరినోటినుండి ఒకటే సమాధానం.

ఈ దశనుగూర్చి కొన్ని గుణపాఠాలు

యుద్ధం అయినవెంటనే జనసామాన్యంలో పెల్లుబికిన విప్లవవెల్లువ యొక్కలోతును పార్టీ గ్రహించలేకపోయింది.

తెలంగాణాలో మన కార్యకర్తలను, ప్రజలను మొత్తం పూర్వదే వ్యవస్థపై ఉద్భృతమైన దాడులు చేయడానికీసన్నద్ధం చేసియుండవలసింది. భూస్వాములు అక్రమంగా స్వాహాచేసిన భూమిని, మిగులు భూమిని వారి నుండి స్వాధీనం చేసుకోవడానికి తటపటాయించకుండా, అంచెలంచెలుగా కాకుండా ముందే స్వాధీనం చేసుకునేట్లు చేసియుండవలసింది. సాయుధంగా ఆత్మరక్షణ చేసుకోవడానికి (కర్రలతో గాకుండా) శిక్షణ గరిపియుండవలసింది. నాటుతుపాకులను సంపాదించడానికి అంతదీర్ఘకాలం తటపటాయించి ఉండవలసింది కాదు. అందువలన ప్రజల మొట్టమొదటి విజృంభణ పూర్తిగా చెల్లాచెదురై విచ్ఛిన్నమైపోయింది.

రెండవ దశ :

1947 ఆగస్టు 15 నుండి 1948 సెప్టెంబరు 13 (కేంద్ర మిలిటరీ జోక్యం వరకు)

1944-46 మధ్య నడిపిన పోరాటం కారణంగా 1947 ఆగస్టు 15 తర్వాత మళ్ళీ తలెత్తిన రెండో దశ ఉద్యమంలో మనకు నిర్ణయాత్మక పాత్ర లభించింది. నిజాం సంస్థానాన్ని భారత యూనియన్లో విలీనం చేయాలన్న డిమాండ్తో పోరాడం. రజాకార్లపై, నైజాంపై పోరాటానికి ఆయుధాలు సమకూర్చుకున్నాం. పోరాటంలో కాంగ్రెస్ మెతక వద్దతుల్ని నిరాకరించి ప్రజలు మనవెంట నడిచారు. దేశ ప్రజలందరి అభిప్రాయం ఈ దశలో ఉద్యమానికి అనుకూలం. దీనిని మనం కాంగ్రెస్ కార్యక్రమానికే పరిమితం చేయకుండా పూర్వదే వ్యతిరేక వ్యవసాయిక తిరుగుబాటుగా రూపొందించుకున్నాం.

రజాకార్లు దాడులు ప్రారంభించ గానే

“ రజాకార్లు దాడులు ప్రారంభించగానే కాంగ్రెస్ సత్యాగ్రహ శిబిరాన్ని తెలంగాణా ను వదిలిపోయింది. కమ్యూనిస్టు, ఆంధ్రమహాసభ దళాలే మిగిలాయి. ఆయుధాలు కలిగిన కొన్ని కాంగ్రెస్ దళాలు భూస్వాములకు అనుకూల వైఖరి తీసుకోవడంతో మనంవాటిని నిరాయుధం చేయవలసివచ్చింది. ఇంకో పక్క భారత ప్రభుత్వం నిజాంకు చాటుగా ఆయుధాలు, మందు గుండు సామగ్రి సరఫరా చేసింది.”

కాంగ్రెస్ సత్యాగ్రహ శిబిరాన్ని తెలంగాణా ను వదిలిపోయింది. కమ్యూనిస్టు, ఆంధ్రమహాసభ దళాలే మిగిలాయి. ఆయుధాలు కలిగిన కొన్ని కాంగ్రెస్ దళాలు భూస్వాములకు అనుకూల వైఖరి తీసుకోవడంతో మనంవాటిని నిరాయుధం చేయవలసివచ్చింది. ఇంకోపక్క భారత ప్రభుత్వం నిజాంకు చాటుగా ఆయుధాలు, మందు గుండు సామగ్రి సరఫరా చేసింది.

10 వేలమంది సభ్యులతో గ్రామదళాలు, 2 వేలమందితో గెరిల్లా దళాలు ఏర్పడ్డాయి. 3000 గ్రామాలలో గ్రామరాజ్యాలు ఏర్పడ్డాయి.

ప్రజలు వీలైనచోట్ల తామే ఆయుధాలు సంపాదించారు. నాటుతుపాకులు, ఈటెలు, కత్తులు, వేటలో ఉపయోగించే సాధనాలు అన్నీ తెచ్చారు. పటేళ్లు, పటాస్వరీల వద్ద ఉండే ఆయుధాలను స్వాధీనపరచుకున్నారు. దేశముఖేల, వారి బంధువుల ఇళ్లనుండి ఆయుధాలను స్వాధీనంచేసుకుని దళాలకు అప్పగించారు. పోలీసు స్పేషల్స్ పైన, కస్టమ్స్ కేంద్రాలపైన రైల్వేరక్షణ దళాలపైన దాడులుచేసి ఆయుధాలను స్వాధీన పరచుకున్నారు.

పోరాటంలో ప్రజలు అందరూ పాల్గొన్నందువలన (i) పురుషులతో స్త్రీలు అన్నింటా సమానమేనన్న ప్రచారం

(ii) అంటరానితనానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం. సులువుగా జరిగాయి. సాంస్కృతిక పురోగమనం.

ప్రజలే పోరాటవిజయాలపై పాటలు అల్లారు. బుర్రకథ, గొల్ల సుద్దులు, ఉయ్యాల పాట, కోలాటపాట, భజన వంటివి విరివిగా వినియోగించబడ్డాయి. ఎక్కడంటే అక్కడ, ఎప్పుడుంటే అప్పుడు సాధ్యమైన చోటనెల్లా, అవసరమైనపుడల్లా జరుగుతుండేవి.

మూడవ దశ :

1948 సెప్టెంబరు 13 నుండి

1951 విరమణ వరకు

1949 సంవత్సరంలో ప్రాంతీయ నాయకత్వం గెరిల్లా దళాలను రద్దుచేయాలని,

భూస్వాములపైన, వాళ్ల ఏజంట్లపైన ఎలాంటి చర్యలూ తీసుకోరాదని, పోలీసులపైన, మిలిటరీపైన ఎటువంటి చర్యలకు పూనుకోరాదని నిర్ణయించింది. ప్రజలకు పంచబడిన భూమిని, పశువులను ప్రజలే కాపాడుకోవాలని, గ్రామ ప్రజా సమితులను రద్దుచేయాలని నిర్ణయించింది.

పాశవిక నిర్బంధకాండను తట్టుకుని పార్టీని, ప్రజాసంస్థలను కాపాడుకోవడమెలాగ? ఇప్పటికే సాధించిన విజయాలను కాపాడటమెలాగ? అన్నవి వారిదృష్టిలో ప్రధాన సమస్యలుగా లేవు” ఇది గాభరాతో పలాయనం చెందడమూ, శత్రువుకు లొంగుబాటు చూపడమూ మాత్రమే.

కాని ప్రజలు వేరేవిధంగా ఆలోచించారు. భూస్వాముల, సైనికదళాల దాడులను తట్టుకుని భూమిని కాపాడుకోవాలంటే గెరిల్లాదళాలు ఆయుధాలను కిందపెట్టకూడదని వారు కోరారు.

మాకు కార్యక్రమం ఇవ్వండి. మాఅంతట మేమే అమలు జరుపుతాం. మీరు మాకు మార్గదర్శకత్వం వహిస్తూ సహాయపడితే చాలు అని ప్రజలు పదేపదే కబురంపుతూవుండేవారు.

“మీరు పోలీసులపై దాడి చేయకపోతే ప్రయోజనంలేదు; మీరు పోలీసులను చంపబోతున్నారా? లేదా? అనే నా ప్రశ్నకు మీరిచ్చే జవాబు విని చనిపోవాలని వుంది” అని ఒక వృద్ధులంబాడీ స్త్రీ (భట్టు వెంగన్నబావి తండా) కేంద్ర ఆర్గనైజరును అడిగింది.

“మీరు పూసలపాడు క్యాంపుపై దాడి చేయండి, లేకుంటే మా గ్రామానికి రావొద్దు”

“ఒక ఆయుధం తీసుకుపోండి. ఆ రావి రెడ్డిని చంపండి. మీరు మరణించవలసివచ్చినా ఫర్వాలేదు. సంఘం వర్గిల్లుతూనే వుంటుంది. ప్రతీవిలా మేము మీ ఉర్పు (ఉత్సవం) జరుపుకుంటావుంటాం”. “అన్నం మూటలు, ఇతర సరుకులు వీపున వేసుకుని ప్రజలు దళాలకోసం వెదకనారంభించారు. దళాలు తిరిగి రావాలని వారు ఆదుర్దాతో ఎదురుచూస్తున్నారు”. పోలీసులను తీసుకొస్తామని భూస్వాములు బెదిరిస్తే,

“కామ్రేడ్స్, దళాలు ఎప్పుడు తిరిగివస్తారా అని ప్రజలు ఆదుర్దాతో ఎదురుజూస్తున్నారు. ముందుగా భూస్వాములనంతం చేయాలని, పారదోలాలని సూచించింది, కాంక్షించింది ప్రజలే. భూస్వామి బ్రతికున్నంతవరకు పరిస్థితులు బాగుపడవని వారు భయపడ్డారు. అందుకే వార లా కోరారు. మిలిటరీ అంటే తమకు భయం లేదని వారు చెప్పారు. మిలిటరీతో ఎలాగో వేగవచ్చునని, వారితో దాగుడుమూతలాడవచ్చునని వారు విశ్వాసంతో ఉన్నారు.”

తెలంగాణా పోరాటంలో మహిళా గెరిల్లా దళం

“మీరు మీ మిలిటరీని తీసుకొస్తే మేము మా గెరిల్లా దళాలను తీసుకొచ్చుకుంటాం” అని సమ్మె చేస్తున్న స్త్రీలు చెప్పారు.

“కామ్రేడ్స్, దళాలు ఎప్పుడు తిరిగివస్తారా అని ప్రజలు ఆదుర్దాతో ఎదురుజూస్తున్నారు. ముందుగా భూస్వాములనంతం చేయాలని, పారదోలాలని సూచించింది, కాంక్షించింది ప్రజలే. భూస్వామి బ్రతికున్నంతవరకు పరిస్థితులు బాగుపడవని వారు భయపడ్డారు. అందుకే వార లా కోరారు. మిలిటరీ అంటే తమకు భయం లేదని వారు చెప్పారు. మిలిటరీతో ఎలాగో వేగవచ్చునని, వారితో దాగుడుమూతలాడ వచ్చునని వారు విశ్వాసంతో ఉన్నారు.

“మేము పార్టీ కామ్రేడ్స్ను కాపాడుకో గలం. ఒక్కరంటే ఒక్కరు చాలు. మాతో ఒక్క కామ్రేడ్ తోడుగా ఉంటే చాలు. మిగతా వ్యవహారం మేం చూసుకుంటాం. రాత్రి వేళల్లో వేమే దాడులు సాగిస్తాం. అని వారు పరిపూర్ణమైన విశ్వాసంతో వాగ్దానం చేశారు. ఎత్తుగడల విషయంలో కూడా ఉపయోగకరమైన సూచనలు చేస్తున్నారు”.

ఖమ్మం - కొత్తగూడెం(పాలవంప)

ప్రాంత పరిస్థితి

ఒక్క గ్రామంపైనే మూడు మాసాల లోపలనే 160 దాడులు జరిగాయి ఒక మిలి టెంట్ను 18 సార్లు బాడటంవల్ల ఆయన శరీరం కొన్ని నెలలపాటు పచ్చిపుండులా తయారైంది.

ఒకదశంపై పోలీసుల దాడి 12 సార్లు ఒకరోజునే జరిగింది. దశం ఆగకుండా 120 కి.మీ|| వరకు పరుగెత్తుతూనే వుండవలసి వచ్చింది.

31 మంది పూర్తికాలం కార్యకర్తలను, 46 మంది పార్టీ సభ్యులను చంపివేశారు. ఇంతటి భీభత్సకాండ జరిగినా పార్టీ సభ్యులలో నూరింట బదురుగురైనా శత్రువుకు లొంగలేదు. ఈ దాడుల అనంతరం 32 మంది సభ్యులు గల రెండు దళాలు మాత్రమే మిగిలాయి.

పార్టీ ఈ దశలో ఓర్వితోను, నిబ్బరంగాను కృషిచేసింది. అత్యధిక గ్రామాలతో సంబంధాలను పునరుద్ధరించుకోగలిగింది. పోలీసు చర్య ముందుకుంటే రెండువందల కొత్త గ్రామాలకు విస్తరించగలిగింది. 150 గ్రామాలలో ఇరవై వేలమంది వ్యవసాయ కార్మికులు వేతనాల పెంపుకోసం ఉద్యమించారు. కొన్నిచోట్ల రజకులు నవ్వెలు జరిపి జీతాలు పెంచుకోగలిగారు. ఎని మిదివేల బస్తాల వడ్లు స్వాధీనం చేసుకోబడింది. అందులో అత్యధికభాగం పేదలకు పంపిణీ చెయ్యబడింది.

ప్రజాసంబంధాలు తిరిగి ఏర్పడటంతో పార్టీ నాలుగువందల మంది కొత్త సభ్యులను చేర్చుకోగలిగింది. దాదాపు వంద గ్రామాలకు చెందిన వ్యవసాయ కార్మిక, పేద రైతు కుటుంబాలవారే తొంభైశాతం. అందులో ఆరు మహిళా పార్టీ బృందాలు కూడా ఉన్నాయి.

“మిలిటరీ, పోలీసు దళాలపై పెద్దసంఖ్య లో దాడులు జరిగాయి. సుమారు నలభై మంది మిలిటరీ వాళ్ళు, పోలీసులు చంపివేయబడ్డారు. మరో ఏభై, అరవై మంది గాయపడ్డారు.

గ్రామాలపై మిలిటరీ దాడులు జరుగు తున్నప్పుడు సైతం ప్రజలు తమ ఇంట్లో గెరిల్లా లను కార్యకర్తలను దాచిపెడుతూ భోజనాలు పెడుతూండేవారు”.

పోలీసు, మిలిటరీ దాడులు ఉద్బ్రుతమైన తర్వాత కూడా ప్రజలు ధైర్యం కోల్పోలేదు. “ఉ ద్యమానికి బలీయమైన గ్రామాలలో నేరేడ ఒకటి. ఆ గ్రామాన్నంతటినీ తగులబెట్టి స్తామని బెదిరించారు. ఒకసారి డెబ్బైమంది స్త్రీలను చింత బరికెలతో బాదారు. వాళ్ళచేత బలవంతాన పైజమాలను తొడిగించారు. ఆ పైజమాలలో తొండలను వదిలి అడుగున బిగించి కట్టారు. ఆ తొండలు కొరకడం మొదలుబెట్టిన తర్వాత ఆ బాధ వర్ణనాతీతం. పైగా ఆ గాయాలపైనే ఎర్రకారం చల్లారు. ఆ విధంగా హింసించ బడినవారు ఐదు మాసాలవరకు కోలుకోలేదు. మరొకరోజున తల్లులను తమపిల్లలకు పాలివ్వ నీయలేదు. బిడ్డలంతా పాలకోసం ఏడుస్తూనే ఉన్నారు.

అయినా ఆ ప్రజలు లొంగలేదు.

ఒకసారి ఈ గ్రామంలోనే ఒక దళ నాయకుడిని శత్రువు చుట్టుముట్టాడు. స్త్రీలు సమయస్ఫూర్తితో వ్యవహరించారు. ఆయనకు అప్పుడే రజస్సుల అయిన యువతెలంగా దుస్తులు వేశారు. ఒకగదిలో మూల కూర్చుండబెట్టారు. పోలీసులు, మిలిటరీ వెళ్లిపోయిన తర్వాత ఆయనను మరింత సురక్షిత స్థలానికి చేర్చారు.

ఇంత భీభత్సకాండ సాగినా ప్రజలతో మన సంబంధాలు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి.

కోయ ప్రజల మధ్య

“తొలిరోజుల్లో దళాలు కనిపించగానే గిరిజనులు పారిపోయేవారు. ప్రతీ గ్రామంలో నివసించే వాళ్ళనందరినీ అతికష్టం మీద ఒకచోట సమావేశపరచి పార్టీ ఆదర్శాలను గూర్చి వారికి చెప్పిన తర్వాతనే వారు “మీరు మన వాళ్ళే” అని గుర్తించారు. అప్పుడు మాత్రమే జమిందార్లు, పట్టణ్ణు, పట్టణ్ణులు, ఫారెస్టు అధికారులవంటి దోపిడీదార్లపైన, ప్రభుత్వంపైన పోరాడాలన్న దృఢ నిశ్చయానికొచ్చారు. దళాలమీద విశ్వాసం ఏర్పడిన తర్వాత వారే స్వయంగా పార్టీ ఆర్గనైజర్లను ఇతర గ్రామాలకు తీసుకువెళ్లి వారికి పరిచయం చేశారు. కొత్త ప్రాంతాలకు పార్టీని విస్తరింపజేయడానికి తోడ్పడ్డారు. వారు కొత్త గ్రామానికి పార్టీ ఆర్గనైజర్లను తీసుకెళ్లే ముందు మరుసటిరోజున బంధువులను తీసుకువస్తున్నా

మంటూ గ్రామ ప్రజలంతా ఎక్కడికీ వెళ్లకుండా గ్రామంలోనే ఉండవలసిందిగా కోరుతూ ముందుగా కబురంపేవారు. పార్టీ నాయకులను బంధువులని, మనవాళ్లని పిలిచేవారు.

“కోయ యువకులు సైనిక శిక్షణ పొందడానికి ముందుకువచ్చారు. తమ బిడ్డలు సైనిక శిక్షణ పొందడంచూసి తల్లిదండ్రులు గర్వపడ్డారు; సంతోషించారు”.

ప్రజలందరూరోజులతరబడి ఫారెస్టులలో నివసించి ఆత్మరక్షణగావించుకున్నారు. శత్రువుకు తాము దాగియున్న జాడ తెలియకుండా జాగ్రత్తపడడం కోసం తమ బిడ్డలు ఏడవకుండా అరికట్టడానికిగాను వాళ్లనోళ్లను గుడ్డతో మూసేవారు. తమకుక్కలను చంపివేశారు.కోళ్లు నిశ్శబ్దంగా ఉండటంకోసం వాటి మెడలకు రాళ్లు కట్టేవారు.

ఈ పోరాటం మొత్తంపై

నుండరయ్యగారి వ్యాఖ్యలు కొన్ని :

“ఈ కార్యకలాపమంతటిలోకీ ఆత్యంత సంఘటికరము, ఉత్తేజపూర్వకమూనగు లక్షణం గ్రామ దళాల క్రమశిక్షణ, కార్యదీక్ష, గెరిల్లా దళాలలో ఈ లక్షణాలు మరింత ఉన్నతస్థాయిలో ఉన్నాయి. వారు ప్రజల ఉద్యమాలతో సన్నిహితంగా అనుసంధించబడియున్నందునే ఈ క్రమశిక్షణ, కార్యదీక్ష కలిగియుండటం సాధ్యమయింది. ఈ దళాలు ప్రధానంగా కష్టజీవి వర్గాలనుండే వచ్చాయి. తమ కష్టాలను, కడగండ్లను తొలగించడం కోసం ఆ దళాలు పోరాడేవి. అంటే వారు తమయొక్క తమ కుటుంబాలయొక్క దుర్భర పరిస్థితులనుండి బయటపడటానికి పోరాడారు. సహజంగానే ప్రజలు వారికి అన్నివిధాల సహాయపడుతుండేవారు. ప్రజలు గెరిల్లాలను ప్రేమదరాలతో గౌరవించారు, ప్రశంసించారు. తామూ ప్రజలలో ఒకరేనని, ప్రజలకు తోడ్పడటానికి తాము చేయగలిగినదంతా చేయాలని, వారికి హానికలుగజేయరాదని, వారిని భీభత్స

“మునుపటికన్నా ప్రజలకు ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టుల అవసరం ఎంతో ఉంది. మనం ప్రజలతో మమేకం కావాలి. వారితో మన సంబంధాలు బలంగా పెనవేసుకోవాలి. ఆ విధంగా ప్రజలలో కలిసిపోయి పనిచేసే ఒరవడి మనం అలవరచుకోవాలి. ఇది ఒక్కరోజులో సాధ్యపడదు. మనం ప్రజలవద్దకు పోయిన వెను వెంటనే వారు మనని అమాంతం స్వీకరించకపోవచ్చు.”

పరచరాదని, అవసరమైతే ప్రజలకోసం తమ ప్రాణాలనయినా అర్పించాలని గెరిల్లాలు భావించారు”. “మొత్తం ఈ ఐదు సంవత్సరాలలో భూస్వాముల ఇండ్లపైన, వారి తాబేదార్ల ఇళ్లపైన జరిగిన వేలాది చర్యలలో, దాడులలో గెరిల్లాలు తప్పుపనులు చేసినట్లు ఫిర్యాదులు దాదాపుగా లేవు, లేదా ఆశ్చర్యం గొలిపేంత తక్కువగా మాత్రమే వచ్చాయి”.

నైజాం దురంతాలకు వ్యతిరేకంగా నిలిచిన సామాన్య ముస్లిం ప్రజానీకంపై యూనియన్ సైన్యాలు దాడులు జరిపి వర్తనాతీతమైన బాధలకు గురిచేశాయి. గ్రామాలలో గల హిందూ ప్రజలు అలాంటి సాధారణ ముస్లింలను సాధ్యమైనంతవరకు కాపాడారు. తమ ఇళ్లలో వారికి ఆశ్రయమిచ్చారు. యూనియన్ సైన్యాలు సాగిస్తున్న మానభంగాల, హత్యల బారినుండి వేలాది ముస్లిం కుటుంబాలను కాపాడారు.

హిందూ-ముస్లిం మతకలహాలను రేగగొట్టి దావానలంలాగా వ్యాపింపజేయడానికి అవకాశం ఉన్నతరుణంలోనే గ్రామాలలో హిందూ - ముస్లిం ఐక్యతను నిలబెట్టడమనే ఈ ప్రధాన విజయం తెలంగాణా ఉద్యమానికి గర్వకారణం.

“ప్రజలు తమంత తాముగా విజృంభించడం, ఆ విజృంభణల నుండి ఆవిర్భవించిన ఈ దళాలు ఉద్యమం ఊపులో కమ్యూనిస్టు పార్టీ

అందించగలిగిన కొద్దిపాటి మార్గదర్శకత్వంతోనే అంతటి గొప్ప విజయాన్ని సాధించగలగడం, నైజాం పాలనను కుదిపివేయడం, అంత దీర్ఘకాలంపాటు భారత సైన్యాన్ని, ప్రభుత్వాన్ని కూడా ఎదుర్కొని నిలవగలగడం అద్భుతమైన విషయమే. అది పారిస్ కమ్యూన్ యోధులు ‘సభ్యంత రాజులను దద్దరిల్లజేయడం’ వంటిదే. అయితే దురదృష్టవశాత్తూ ఈ తెలంగాణా పోరాటం నుండి భవిష్యత్ విప్లవోద్యమాన్ని పెంపొందించడానికైనా సరైన గుణపాఠాలను తీయలేకపోయాం”.

ముగింపు

ప్రజలు ఎటువంటి ధీరోదాత్తమైన పాత్ర పోషించగలరో, కష్టాలలో పార్టీని ఏవిధంగా కంటికిరప్పలా కాచుకోగలరో పైన తెలుసుకున్నాం.

ప్రస్తుతం పరిస్థితులు ఆనాటికంటే భిన్నమై నవి. ఇప్పుడు ఆనాటి ప్రజావెల్లువ వంటిదేదీ లేదు. కాని ఆనాటికన్నా ప్రజలపై దోపిడీ తీవ్రమైంది. ఆధునాతన టెక్నాలజీ శత్రువు చేతుల్లో ఉంది. భ్రమింపజేయగల మీడియా పెరిగింది. నేడు ప్రపంచం యావత్తూ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఇరుక్కున్న సంక్షోభం ప్రజలపై మోపుతున్న భారాలు పెరుగుతున్నాయి. ప్రజలకడగండ్లూ పెరుగుతున్నాయి. ప్రజల్ని తప్పుదోవ పట్టించి నోరునొక్కివేసే మతోన్మాద శక్తులు అధికారంలో వచ్చికూచున్నాయి.

మునుపటికన్నా ప్రజలకు ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టుల అవసరం ఎంతో ఉంది. మనం ప్రజలతో మమేకం కావాలి. వారితో మన సంబంధాలు బలంగా పెనవేసుకోవాలి. ఆవిధంగా ప్రజలలో కలిసిపోయి పనిచేసే ఒరవడి మనం అలవరచుకోవాలి. ఇది ఒక్కరోజులో సాధ్యపడదు. మనం ప్రజలవద్దకు పోయిన వెను వెంటనే వారు మనని అమాంతం స్వీకరించకపోవచ్చు. కాని మనం పట్టుదలగా పని ప్రారంభించి విడవకుండా కొనసాగిస్తే అద్భుతాలు సాధించగలమన్న ప్రబల విశ్వాసాన్ని తెలంగాణా వీరుల సాయుధ విప్లవ పోరాట అనుభవాలు మనకి ఇస్తాయి. ✽

‘మార్క్సిస్టు’ పై మీ అభిప్రాయాలు తెలపండి!

‘మార్క్సిస్టు’ సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక పైనా, పత్రికలోని నిర్దిష్ట వ్యాసాలపైనా మీ అభిప్రాయాలనూ, సూచనలనూ ఆహ్వానిస్తున్నాం. ఆయా వ్యాసాలపై మీరు చర్చించాల్సిన అంశాలున్నా, అదనపు సమాచారమున్నా క్లుప్తంగా రాసి పంపండి.

మీ లేఖలు అందాల్సిన చిరునామా!

ఎడిటర్, మార్క్సిస్టు (సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక), ఎం.బి. విజ్ఞానకేంద్రం,

డోర్ నెం. 27-30-3, ఆకులవారి వీధి, గవర్నర్ పేట, విజయవాడ-520 002

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం సామాజిక సమస్యల పరిష్కారం

సారంపత్రి మలారెడ్డి

రచయిత
కిసాన్ సభ ఉపాధ్యక్షులు

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం నాటి ప్రజల ఆర్థిక సమస్యలనే కాకుండా విశాల ప్రజానీకం ఎదుర్కొంటున్న సామాజిక సమస్యలను కూడా పరిష్కరించింది. వర్గపోరాటం ద్వారానే సామాజిక సమస్యల పరిష్కారమవుతాయని ఈ పోరాటం గుర్తింపజేసింది. నేడున్న సామాజిక దోపిడీ అణచివేత తదితర సమస్యలను కూడా వర్గపోరాటంతో మిశ్రితం చేసి పరిష్కారం సాధించాయి.

నైజాం ప్రాంత రైతాంగ పోరాటాలు:

ఈ ప్రాంతంలో భూమి మూడు విధాలుగా ఉంది. 1) దివానీ లేక ఖాల్సా, 2) జాగీరు, 3) సర్వేఖాస్

1) దివానీ లేక ఖాల్సా : ఇది రైతువారీ పట్టా ఇచ్చిన ప్రాంతం మూడు కోట్ల ఎకరాలకు పైగా ఉంది.

2) జాగీరు : జాగీర్దార్లు, సంస్థానాధిపతుల ఆధీనంలో గల భూమి. ఇది 1.5 కోట్ల ఎకరాలు ఉంది. జాగీర్లలో పాయ్గాలు, అల్లమా జాగీర్లు, జాతీజాగీర్లు, తనఖా జాగీర్లు ఉండేవి.

3) సర్వేఖాస్ : నైజాం ప్రభుత్వ సొంత ఆస్తిగా ఉన్న ప్రాంతం. ఇది 55 లక్షల ఎకరాలు ఉంది. రైతువారీపట్టా (దివాని) భూమిలో 40% ఉంది.

నాటి భూస్వామి ఐన విసునూరు దేశ్ముఖ్ రాంచంద్రారెడ్డికి 45 వేల ఎకరాలు, సూర్యాపేట జమీందారుకు 25 వేల ఎకరాలు, కల్లూరు దేశ్ముఖ్ కు 1.5 లక్షల ఎకరాలు, జన్నారూ ప్రతాపరెడ్డికి 1.5 లక్షల ఎకరాలు, దేవరకొండ, మల్లాపురం, రంగారెడ్డి, చందంపెల్లి, మిరియాలగూడ చెరుకు పెల్లి నర్సింహారెడ్డి, హుజూర్ నగర్, బేతవూరు దొరలకు వేలాది ఎకరాల భూములు వారి ఆక్రమ స్వాధీనంలో ఉన్నాయి. వాస్తవంగా రైతులు సాగు చేసిన రైతులకు ఎలాంటి హక్కులు లేవు. ఈ భూస్వాములు భూమిని బాగా పెంచారు. శిస్తులు చెల్లించలేక చాలా మంది తమ భూముల పట్టాలకు రాజీనామాలు పెట్టి

పారిపోయారు. నైజాం సంస్థానంలో మొత్తం 1167 జాగీర్లున్నాయి. నిజాంకు యుద్ధంలో సహాయం చేయడానికి కొందరు సైన్యాన్ని తమ సొంత ఖర్చుతో పోషించేవారికి భూ ప్రాంతాలను కేటాయించారు. వీరిని 'పాయ్గాండ్లు' అనేవారు. ఇవి ఎక్కువ ముస్లింలకే ఇవ్వబడ్డాయి.

మాషుదారులు : వీరిని దేశ్ముఖ్, దేశ్ పాంజా అంటారు. వీరు పన్నులు వసూలు చేయాలి. అందులో వసూలు చేసిన దానిలో కొంత భాగాన్ని మాత్రమే ప్రభుత్వానికి చెల్లిస్తూ మిగతా భాగాన్ని వారే ఉంచుకుంటారు. మొదటి సాలార్ జంగ్ కాలంలో ఈ పద్ధతి రద్దుచేయబడి శిస్తు వసూలు పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది.

కౌలు రైతుల పోరాటాలు

నైజాం ప్రాంతంలో ఇజారా, బంజర్ల రూపంలో 1.40 లక్షల ఎకరాల భూమి సాగులోకి వచ్చింది. ఇది 420 గ్రామాల్లో 10 వేల మంది రైతులు సాగుచేశారు. సాగుచేసుకునే రైతులకు బదులు భూ స్వాములే వీటికి యజమానులు అయ్యారు. దానితో వారు పట్టాదారులుగాను, సాగుచేసేవారు కౌలుదారులయ్యారు. ప్రభుత్వానికి, ఇజారాదారుకు వ్రాతపూర్వకమైన ఒప్పందం ఉండేది. ఇజారాదారు చెరువులు వేయడం, దాని క్రింద మాగాణి సాగుచేయడం, అందుబాటులో ఉన్నమేరకు మెట్టపంటలు సాగుచేయడం, ఒక గ్రామాన్ని ఆబాదిగా నిర్మించడం చేయాలి. భూస్వాములు పట్టాదారులు కావడంతో, రైతులు కౌలుదారులయ్యారు. ఇరు పక్షాల మధ్య తగాదాలు వచ్చినప్పుడు భూములపై పట్టాలివాసలని రైతులు కోరారు. ఒప్పందం ప్రకారం గడువు పూర్తికాగానే సాగయిన భూమి అంతా రైతువారి భూమిలో భాగమైపోతుంది. దానికి శిస్తు నిర్ణయిస్తారు. మునగాల, కర్లపల్లి, ఇజారా గ్రామాల్లో గల భూములను అడవుల్లో కలపడానికి చేసిన ప్రయత్నాన్ని రైతులు ఎదిరించారు. కౌలు, శిస్తు రూపాయిపావలా నుంచి, రూపాయికి రూపాయి వరకు ఉండేది.

శిస్తుకు సరిపడా కౌలు నిర్ణయించబడేది. నల్ల గొండ జిల్లాలోని తిరుమలగిరిలో ఇజారాదారుల (భూస్వాములు) మధ్య తగాదా కారణంగా కౌలుచేస్తున్న రైతులు ఇబ్బందులపాలయ్యారు. ఆ కాలంలో ఇజారా హక్కులేంటి? రైతు హక్కులేంటి అనేది ఒక ముఖ్యం సమస్యగా ముందు కొచ్చింది.

నైజాంలోని బంబర్ ఇజారా నియమాలు తెలుసుకొని భూస్వాములు పనిచేయాలి. తుంగ తుర్తి నర్సింహూరావుకు కర్లపల్లి తాలూకాలో విజారా గ్రామంలో 3-4 వేల ఎకరాలు తీసి అడవి భూమిలో కలుపుకోవాలని వాదన జరిగింది. దానిలో రెవిన్యూ సెటిల్మెంట్ కాగితాలు ఉన్నందున అడవిలో కలపడం అగిపోయింది. నాడు నిజాం ఘర్యానాలు పొందడం కష్టంతో కడుకున్న పని. గ్రామాలనుంచి హైదరాబాద్ కు ప్రయాణం చేసి గ్రామం ఘర్యానా అయ్యిందాక నిరీక్షించి గ్రామం చేరుకుని పని ప్రారంభించాలి. అందువల్ల ఫార్మెస్ట్ గ్రామాల్లో ఉజారా భూమిని కలుపుకునేందుకు ఫార్మెస్ట్ వారు నిరంతరం ప్రయత్నాలు చేసేవారు.

1908 రెవెన్యూ చట్టాన్ని అనుసరించి 12 సంవత్సరాలు వరుసగా రైతు కబ్జా ఉంటే అతనికి భూమి హక్కు ఉంటుంది. ఇజారా దారుడే పటేల్-పట్టాల్ల పలుకుబడి కావడంతో రైతులు సాగుచేస్తున్నట్లు రికార్డులు లేవు. దానితో వారికి లీగల్ హక్కులేదు. కొన్ని సందర్భాల్లో కౌలుశిస్తు ధాన్యరూపంలో ఉండేది. తరువాత వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల ధరలు పెరగడంతో కౌలు నగదు కౌలుగా మారింది. ఈ సమస్యపై డెల్టా ప్రాంతాలకు, తెలంగాణాకు ఆ కాలంలో పోలిక లేదు.

వెట్టిచాకిరీ:

గ్రామంలోని దళితులు, వెనకబడిన తరగతులకు చెందినవారేగాక చేతివుత్తుల

వారందరూ భూస్వామి భూమిలో ఉచితంగా లేదా నామమాత్రపు కూలీపై పనిచేయాలి. భూస్వాముల భూముల్లో పంటలు వేశాకనే తమ భూముల్లో పంటలు వేసుకోవాలి. భూస్వాముల ఇళ్ళల్లో ఎలాంటి కార్యాలు జరిగినా గ్రాస్టులంతా వారికి చాకిరి చేయాలి. ఈ పనికి ఎలాంటి కూలీ ఇవ్వరు. చివరికి వారి కూతుళ్ళు వివాహాలు జరిగితే ఆమెతోపాటు గ్రామంలోని ఒకరు లేక ఇద్దరు పెండ్లికాని యువతులను దాసీలుగా పంపాలి. గీత కార్మికులు పటేల్, పట్వారీలకు ఉచితంగా మంచికల్లుపారే తాటిచెట్టు 15 వరకు ఇవ్వాలి. ఉచితంగానే కల్లుగిసి పొయ్యాలి. గొర్రెల మందల నుండి ప్రతి పండుగకు పటేల్, పట్వారీల ఇండ్లలో ఏ కార్యక్రమం జరిగినా గొర్రెలు, మేకలు ఇవ్వాలి.

చాకలి, మంగలి, కుమ్మరి, మాదిగలు గ్రామం కాపలాతోపాటు సావడిలో ఈ కులాలు పంతులవారిగా కాపలా ఉండాలి. గ్రామానికి ఎవరైనా అధికారి వస్తే అతని సామాన్లు మోసుకు రావాలి. స్నానానికి వేడినీళ్లు పెట్టి వెన్ను తోమాలి. వారు కోరిన పండ్లూ, కూరగాయలు, కోళ్లు, గుడ్లు తేవాలి. చాకలి నీళ్లు పెట్టాలి. మంగలి మద్యం తేవాలి. కుమ్మరి వంట చేయాలి. వీరితో పాటు సేతేసిందిలు కూడా కాపలాగా రాత్రిళ్ళు సావడిలోనే పండుకోవాలి. వీరికి గానీ, వీరు తెచ్చిన సరుకులకు గానీ డబ్బులు ఇవ్వరు. గ్రామ పటేల్ పట్వారీని కూడా డబ్బు ఇవ్వకుండానే ప్రజల దగ్గరి నుండి బలవంతంగా తెస్తారు. దుకాణదారుల దగ్గర సామానులు బెదిరించి తెస్తారు. పోలీసు నుండి సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ వరకు చప్రాసీ నుండి తహసీల్దారు వరకు, ఫారెస్టు వారు, ఇతర రెవెన్యూ ఉద్యోగులు ఏ శాఖవారు వచ్చినా ఈ తతంగం జరుగు తుంది. రాత్రిళ్ళు అమ్మాయిలను కూడా తీసుకు

రావాలి. గ్రామంలో పటేల్, పట్వారీల ఇండ్లల్లో పనివారలందరూ డబ్బులు తీసుకోకుండా పనిచేయాలి. పెండ్లిళ్లు, పండగలకు పూర్తి పనులు వాళ్లే చేయాలి. డబ్బులు ఇవ్వకుండా చేయించు కునే ఈ పనినే 'వెట్టివాకిరీ' అంటారు. ఈ వృత్తిదారులకు ఈనాం భూములు ఉంటాయి. అవి పంటలు పండేవి కావు. వాటికి శిస్తు ఉండదు. ఈ కాలంలో మహిళలకు కూడా రక్షణ లేదు. అహాయిత్యాలు సర్వసాధారణం. విద్యా, వైద్య సౌకర్యాలు లేని రోజులు ఒంటినిండా బట్టలుండరాదు. భూ స్వాములు ఎదురు పడితే చెప్పులు తీయాలి. రుమాలు, పై కండువా, అంగీ తీసివేయాలి. తలవంచుకొని వెళ్ళాలి. లేదా కనబడకుండా పక్కకు తప్పుకోవాలి. మంగలి క్షుధరం చేస్తే బట్టలు తీసి గొంగళి చుట్టుకోవాలి. గొంగళికి అంటరానితనం లేదు. అందరూ భూస్వాముల ముందు కిందనే కూర్చోవాలి. వారు వెళ్లే వరకూ ఉండాలి. అన్నం పెట్టినప్పుడు తినాలి. తిన్నతర్వాత ఆ ప్రాంతాన్ని పేడతో అలకాలి. భూస్వాములు అంటరానితనం పాటిస్తారు. దళితులే కాక మంగలి, చాకలి ముదిరాజు లాంటివారు కూడా ఇంటి బయటనే ఉండాలి.

“పన్నులు విపరీతంగా వేసేవారు. నాగటికి రు.10, ఇంటిపన్ను, పశువులు ఒకచోట మందపెట్టినందుకు పన్ను రు.1.50లు,నెగడి వేసుకున్నందుకు(అడవిలో మంట) 50పైసలు, ఎద్లను ప్రభుత్వ పచ్చిక బయళ్ళలో మేపినందుకు ఎద్దుకు 75పైసలు నిర్బంధంగా వసూళ్ళుసాగాయి. గ్రామాలలో వడ్డీదోపిడి విపరీతంగా ఉంది. రు.100 అప్పిస్తే వడ్డీకింద ఒక పంట కాలంలో మరో రు.100 అదనంగా వసూలు చేశారు. వడ్డీల కింద ఆస్తులు పోగొట్టుకున్నవారు అనేకమంది గ్రామాలు విడిచి వెళ్ళిపోయారు.”

సామాజిక దోపిడి రూపాలు :
పండ్లు, చేపలు, నెయ్యి, తేనె, కోళ్లు వారు కోరినప్పుడు ఉచితంగా ఇవ్వాలి. నిరాకరిస్తే గ్రామ సేతేసింధీలు వచ్చి బలవంతంగా పట్టుకెళ్తారు. పన్నులు విపరీతంగా వేసేవారు. నాగటికి రు.10, ఇంటిపన్ను, పశువులు ఒకచోట మందపెట్టినందుకు పన్ను రు.1.50లు,నెగడి వేసుకున్నందుకు(అడవిలో మంట) 50పైసలు, ఎద్లను ప్రభుత్వ పచ్చిక బయళ్ళలో మేపినందుకు ఎద్దుకు 75పైసలు నిర్బంధంగా వసూళ్ళు సాగాయి. గ్రామాలలో వడ్డీదోపిడి విపరీతంగా ఉంది. రు.100 అప్పిస్తే వడ్డీకింద ఒక పంట కాలంలో మరో రు.100 అదనంగా వసూలు చేశారు. వడ్డీల కింద ఆస్తులు పోగొట్టుకున్నవారు అనేకమంది గ్రామాలు విడిచి వెళ్ళిపోయారు. గ్రామంలోని ప్రజలకు, చివరికి వారి పిల్లలపై కూడా ఎలాంటి హక్కులు లేవు. ఎవరైనా పని చేయడానికి వ్యతిరేకిస్తే వారిని క్రూర చిత్ర హింసలకు గురి చేయడమేగాక చివరికి ప్రాణాలు తీసేవారు. ఐనా వారిపై ఎలాంటి చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకునేదికాదు. వెట్టివాకిరీ ప్రజలలో తీవ్ర అసంతృప్తి, కోపాగ్ని రగిలింది. వెట్టి నుండి బయటపడడానికి గ్రామాల నుండి కుటుంబాల

‘మార్క్సిస్టు’కు మీ సందేశాలు రాయండి!

‘మార్క్సిస్టు’ సైద్ధాంతిక మాసపత్రికలో సిపిఐ(ఎం) పొలిట్ బ్యూరో సభ్యులు బివి రాఘవులు ప్రతినెలా పాఠకుల సందేహాలకు సమాధానాలిస్తున్న సంగతి మీకు తెలుసు. ప్రస్తుత అంతర్జాతీయ, జాతీయ, రాష్ట్ర రాజకీయ పరిణామాలపై మీ సందేహాలను నివృత్తి చేసుకు నేందుకు ప్రశ్నలను రాసి పంపండి! ప్రతినెలా 20వ తేదీలోపు మీ ప్రశ్నలు మాకు చేరితే తదుపరి సంచికలో రాఘవులు సమాధానాలు లభిస్తాయి. మీ ప్రశ్నలు అందాల్సిన చిరునామా!
ఎడిటర్, మార్క్సిస్టు (సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక), ఎం.బి. విజ్ఞానకేంద్రం, డోర్ నెం. 27-30-3, ఆకులవారి వీధి, గవర్నర్ పేట, విజయవాడ-520 002

“ప్రతి రైతు నైజాం ప్రభుత్వానికి పండిన పంటలో ‘లేవీ గల్లా’గా సగభాగం నిర్బంధంగా ఇవ్వాలి వచ్చేది. లేవీగా తీసుకున్న ధాన్యానికి తక్కువ ధర చెల్లించేవారు. ఆ ధర కూడా ధాన్యం కొనుగోలు చేయగానే ఇవ్వకుండా నెలల తరబడి తహసీల్ చుట్టూ తిరగవలసి వచ్చేది. భూస్వాములు కరువు రోజుల్లో పేదలకు తిండి కొరకు ధాన్యాన్ని అప్పు గా ఇచ్చేవారు. ఈ అప్పుగా ఇచ్చిన ధాన్యానికి వడ్డీగా ఇచ్చిన దాంట్లో సగం చెల్లించాలి. దీనిని ‘దేడ్ నాగు’ అంటారు.”

చాకలి ఐలమ్మ

దొడ్డి కొమురయ్య

తో సహా పారిపోయిన ఘటనలున్నాయి. జమీందార్లకు సొంత సైన్యాలున్నాయి (గూండాలు). వీరికి తోడు ఔరంగాబాద్ నుండి వచ్చిన కాశీంరజ్జీ నాయకత్వాన రజాకార్ల దళం కూడా భూస్వాములకు అనుకూలంగా ప్రజలపై క్రూర నిర్బంధం సాగించింది. ఇవి రెండూ గూండా గుంపులకు తోడు నైజాం పోలీసులు కూడా వారికే వత్తాసుగా ఉన్నారు. భూస్వాముల అరాచకాలకు ఎదురు చెప్పే ధైర్యం ఎక్కడా లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో తమ సమస్యలపై ప్రజలు, రైతులు ఐక్యంగా పెద్దపెద్ద ఉద్యమాలు చేశారు. దేశ్ముఖ్ల దౌర్జన్యాలు, వెట్టిచాకిరి, “నీ బాంచన్ కాలొక్క దొర” అంటూ పేదలు బ్రతుకుతున్న రోజులు. ప్రతి రైతు నైజాం ప్రభుత్వానికి పండిన పంటలో “లేవీగల్లా”గా సగభాగం నిర్బంధంగా ఇవ్వాలి వచ్చేది. లేవీగా తీసుకున్న ధాన్యానికి తక్కువ ధర చెల్లించేవారు. ఆ ధర కూడా ధాన్యం కొనుగోలు చేయగానే ఇవ్వకుండా నెలల తరబడి తహసీల్ చుట్టూ తిరగవలసి వచ్చేది. భూస్వాములు కరువు రోజుల్లో పేదలకు తిండి కొరకు ధాన్యాన్ని అప్పు గా ఇచ్చేవారు. ఈ అప్పుగా ఇచ్చిన ధాన్యానికి వడ్డీగా ఇచ్చిన దాంట్లో సగం చెల్లించాలి. దీనిని “దేడ్ నాగు” అంటారు. నాగులకు ధాన్యం

తెచ్చుకున్నవారు చెల్లించని తీరుకు వారి భూములను భూస్వాములు కాజేసేవారు. అనేక మంది తమకున్న కొద్దిపాటిభూములను, ఆస్థలను నాగుల కింద భూస్వాముల పరం చేశారు. విసునూరు రాంచంద్రారెడ్డి దేశ్ముఖ్ తల్లి జానమ్మ సీతారాంపురం గ్రామంలో ఉంది. ఈవె ఆకృత్యాలు వర్ణించనలవికానివి. పసిపిల్లల తల్లులు పొలాల్లోకి కూలీకి వెళ్తే వారిని మధ్యాహ్నం పాలివ్వడం కొరకు ఇంటికి వెళ్ళాలంటే ఆ తల్లి చనుబాలు పితికి చూపాల్సివచ్చేది. ఉదయం నుండి సాయంత్రం వరకు పని చేసినా కూలీ రోజుకు 4పైసలు మాత్రమే ఇచ్చేవారు. 1944లో ఆంధ్రమహాసభ భువనగిరిలో జరిగింది. కడవెండి గ్రామం నుండి నల్లా నర్సిం హాలు, దొడ్డి మల్లయ్య, ఎర్రంరెడ్డి మోహన్రెడ్డి, పిట్టల నర్సయ్యలు మహాసభలో చేరారు. 1944 అక్టోబర్ 3 గ్రామంలో దావూత్ రెడ్డి ఇంట్లో సమావేశమయ్యారు. దీనిని నాయకులు ఆరుట్ల రాంచంద్రారెడ్డి వచ్చారు. కమిటీ అధ్యక్షుడుగా దావూద్ రెడ్డి, కార్యదర్శిగా నల్లా నర్సింహయ్యలు, సభ్యులుగా యర్రంరెడ్డి మోహన్రెడ్డి, దొడ్డి మల్లయ్య, మాచర్ల కొండయ్య, మచ్చ రామయ్యలు తలా అణా(ఆరుపైసలు) చెల్లించి సంఘం

సభ్యులుగా చేరారు. అప్పటికే వారం వారం ప్రజాశక్తి వారపత్రిక వస్తున్నది. విన్నూరు దొర ఉద్యమాన్ని అణచివేయాలని నాయకుల్ని అరెస్టు చేయించాడు. సీతారాంపురంలో ఆయన తల్లి జానమ్మ వద్ద ఉన్న 80 పుట్ల వడ్లను జప్తు చేశారు. దీనితో అసహనానికి గురైన తల్లీ, కొడు కులు ఉద్యమాన్ని దెబ్బతీయాలని కక్షపెంచు కున్నారు. ఈ సందర్భంగానే చాకలి ఐలమ్మ ఆస్తిని కాజేయడానికి పథకం వేశారు.

వర్గపోరాటం ప్రారంభ దశ

నేటి వరంగల్ జిల్లాలోని విసునూరు గ్రామానికి మూడు కిలోమీటర్ల దూరంలో గల పాలకుర్తిలో చిట్టేటి(చాకలి) ఐలమ్మ తన కుటుం బంతో నివసిస్తూ ఉంది. ఆమె పొలాన్ని కాజేయ డానికి విసునూరు దేశ్ముఖ్ రాంచంద్రారెడ్డి గూండాలు ప్రయత్నించారు. ఇది గమనించి భీంరెడ్డి నర్సింహారెడ్డి, చకిలం యాదగిరి, సల్లా ప్రతాపరెడ్డి, కె.రాంచంద్రారెడ్డి, గంగుల సాయి రెడ్డి, మనోహర్ రావుల నాయకత్వాన 30 మంది వాలంటీర్లు పొలాన్ని కోసి ఐలమ్మ ఇంటికి చేర్చారు. దీనిని అపమానంగా భావించిన దేశ్ముఖ్ ధాన్యాన్ని తీసుకు రావడానికి తన గూండాలను పంపాడు. వారిని కమ్యూనిస్టులు తిప్పికొట్టారు. భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాట పరిశ్రలోనే ఇది వీరోచితంగా జరిగిన తిరుగు బాటు. ఈ వార్త చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలకు తెలిసి పెద్దఎత్తున ప్రజలు దేశ్ముఖ్ కు వ్యతిరేకంగా ఊరేగింపులు చేశారు. విసునూరుకు దగ్గరలోనే ఉన్న సీతారాంపురం, కడివెండి గ్రామాల నుండి 200 మంది ఊరేగింపుగా బయలుదేరారు. 1946 జూలై 4న జరిగిన ఊరేగింపుపై తుమకులతో కాల్పులు జరిపి దొడ్డికొమురయ్యను చంపారు. అతని అన్న దొడ్డి మల్లయ్య ఆ ప్రాంతానికి నాయకుడు. అతనికి మోకాలిపైన తుపాకి గాయమైంది. ఈ కాల్పులతో ఆగ్ర హించిన ప్రజలు గడిపై దాడిచేసి నిప్పుపెట్టారు. దేశ్ముఖ్ రాంచంద్రారెడ్డి కొడుకు బాపురెడ్డి హైదరాబాదు పారిపోతుండగా జనగామ రైల్వే స్టేషన్లో చంపివేశారు. ప్రజల ప్రతిఘటన 300-400 గ్రామాలకు వ్యాపించింది. నల్లగొండ, ఖమ్మం, వరంగల్ జిల్లాలలో ప్రదర్శనలు జరిగాయి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ పత్రిక విస్తృత ప్రచారం చేసింది. పోలీసులు 156 కేసులు నమోదు చేశారు. జనగామ, సూర్యాపేట, దేవరపల్లె, హుజూర్ నగర్ లో మిలట్రీ దాడులు కొనసాగాయి. జిల్లాను మిలట్రీపరం చేశారు. వారాలు, నెలల తరబడి ఈ దాడులు సాగాయి. రజాకార్లు, పోలీసులు ఇండ్లు లూటీలు చేశారు.

వీరి దౌర్జన్యాలను తిప్పి కొట్టడానికి రైతులు, ప్రజలు తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. అన్ని కులాల వారు, మతాల వారు సంఘం నాయకత్వాన ఏకమై పోరాడారు. తమ మధ్యనున్న కుల, మత వివక్షలు పక్కనబెట్టారు. పోరాటంలో అంటరాని తనం మ హిళలు, పురుషులూ అన్న బేధభావం లేదు. అన్ని వర్గాల నుంచీ బాలురూ, బాలికలూ పాల్గొన్నారు. దానితో గెరిల్లా దళాలు ఏర్పడ్డాయి. సంఘం నాయకత్వాన గ్రామాలలో కమిటీలు, శాఖలు ఏర్పడ్డాయి. ఎక్కడికక్కడ తిరుగుబాట్లు ప్రారంభమయినాయి. దీంతో దేశముఖలు, భూస్వాములు పట్టణాలకు పారిపోయినారు. కరీంనగర్ జిల్లాలోని సిరిసిల్ల పోరాటానికి కీలక కేంద్రంగా తయారైంది. కరీంనగర్లోని భూస్వాములంతా ప్రాణభయంతో హైదరాబాదు బాట పట్టారు. భూస్వాముల భూములను పేదలు ఆక్రమించారు.

క్రమంగా ఈ సాయుధ పోరాటం నల్ల గొండ, ఖమ్మం, వరంగల్, కరీంనగర్, ఆదిలా బాద్, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలకు వ్యాపించింది. రజాకార్లు, నిజాం సైన్యం ఉద్యమాన్ని అణచడానికి పెద్దఎత్తున దాడులు సాగించింది. గెరిల్లాపోరాటాలు ప్రారంభమయినాయి. ప్రజలు గెరిల్లా దళాల్లో సభ్యులుగా చేరారు. గెరిల్లా పోరాట ఎత్తుగడలు పోరాటం చేస్తూనే నేర్పు కున్నారు. ఉద్యమాన్ని అణచడానికి అనేక గ్రామాల్లో క్యాంపులు పెట్టారు. 1500 మందిని నైజాం ప్రభుత్వం కాల్చివేయగా, 2500 మందిని భారత సైన్యాలూ కాల్చివేశాయి. మహిళలపై అత్యాచారాలు, మానభంగాలు రజాకార్లు, నైజాం సైనికులు కలిసి కొనసాగించారు. గర్భిణీ స్త్రీలను, బాలికలను ప్రసవించిన వారిని కూడా వదలలేదు. అనేక మంది స్త్రీలను వివస్రలను గావించారు. జనగామ తాలూకా బైరాన్ పల్లిలో వరుసగా నిలబెట్టి 80 మంది రైతులను కాల్చి చంపారు. వరకాలలో 100కుపైగా మందిని కాల్చి చంపారు. ఇంత నిర్బంధం సాగించినా ప్రజలు తమంతటతామే నాయకత్వం వహించి భూస్వాములకు చెందిన 10 లక్షల ఎకరాలను ఆక్రమించి సాగుచేసుకున్నారు. 3వేల గ్రామాలలో గ్రామ రాజ్యాలు ఏర్పాటు చేశారు. ప్రజా పాలన అమలులోకి తెచ్చుకున్నారు.

1947లో దేశానికి స్వాతంత్రం వచ్చాక హైదరాబాద్ నిజాంగా మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ పాలన సాగుతున్నది. ఇక్కడ తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం ఉచ్చస్థలలో ఉంది. జమీందార్లంతా హైదరాబాద్ బాట పట్టారు. పేదలు వారి భూములను ఆక్రమించుకున్నారు. ఆ విధంగా

“1948 సెప్టెంబర్ తర్వాత వచ్చిన కేంద్ర సైన్యాలు భూ సమస్యను పరిష్కరించకపోగా భూస్వాములకు, దేశముఖ్ లకు అనుకూలంగా పేదలను భూముల నుండి బేదఖలు చేసి కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించాయి. ఈ పరిస్థితులలో పోరాటాన్ని కొనసాగించాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్ణయించింది. భూస్వాముల నుండి స్వాభీనం చేసుకున్న భూములను రక్షించు కోవడానికి సాయుధ పోరాటం అనివార్యమైంది.”

గ్రామరాజ్యాలు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. 10లక్షల ఎకరాల భూమిపై ఖబ్బా పెట్టారు. 3వేల గ్రామాలలో గ్రామరాజ్యాలు ఏర్పడ్డాయి. సాయుధ పోరాటాన్ని అణచటం నైజాంకు సాధ్యంకాదని భావించిన నాటి కేంద్ర నెహ్రూ ప్రభుత్వం ఆపరేషన్ పోలో పేరుతో సైన్యాన్ని దించింది. రజాకార్లు ఖాసీంరజ్వీ నాయకత్వాన చేయని హింసాకాండ లేదు.

నైజాంను భారతదేశంలో విలీనం చేశారు. కానీ 1951 ఎన్నికలు నిర్వహించే వరకు నైజాంనే హైదరాబాద్ సంస్థానానికి రాజ్ ప్రముఖ్ గా కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించింది. 1948 సెప్టెంబరు నుండి కమ్యూనిస్టులను అణిచివేసే బాధ్యతను కేంద్రబలగాలు తీసు కున్నాయి. 1946 జూలై నుండి 1948 సెప్టెంబరు వరకు 1500 మంది కార్యకర్తలు, నాయకులు నైజాం సైనికుల, రజాకార్ల కాల్యులకు ఘాతుకాలకు బలయ్యారు. 1948 సెప్టెంబర్ తర్వాత వచ్చిన కేంద్ర సైన్యాలు భూ సమస్యను పరిష్కరించకపోగా భూస్వాములకు, దేశముఖ్ లకు అనుకూలంగా పేదలను భూముల నుండి బేదఖలు చేసి కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించాయి. ఈ పరిస్థితులలో పోరాటాన్ని కొనసాగించాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్ణయించింది. భూస్వాముల నుండి స్వాభీనం చేసుకున్న భూములను రక్షించు కోవడానికి సాయుధ పోరాటం అనివార్యమైంది. నైజాం పోలీసులు కన్నా కేంద్ర పోలీసు బలగాలు అత్యంత క్రూరంగా ప్రజలపై నిర్బంధకాండ కొనసాగించాయి. తెల్లవారగట్ల గ్రామాలను ముట్టడించి గ్రామ ప్రజలందరినీ ఒక చోట చేర్చి, వారిని దిగంబరులుగా మార్చి లాఠీలతో, తుపాకులతో హింసించారు. మహిళలు, బాలికలు, ముసలివారు అన్న తేడా చూడకుండా హింస కొనసాగింది. కాన్స్ట్రెషన్ క్యాంపులలో పెట్టి చర్మం ఊడేవరకు హింసించినప్పటికీ, ఆసనాలలో కారం పెట్టినప్పటికీ ఉద్యమ రహస్యాలను బయటపెట్టలేదు. ఉద్యమాన్ని అణచాలని చేసిన ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు.

వివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం భూ సంస్కరణల చట్టం ద్వారా పేదల స్వాభీనంలో ఉన్న భూములను వారికే హక్కు కల్పిస్తామని, రక్షిత కొలదారీ చట్టం 38(ఇ), ప్రకటించింది. ఈ చట్ట ప్రకటనతో తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం 1951 అక్టోబర్ 20న ముగిస్తున్నట్లు కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రకటించింది. ప్రపంచ చరిత్రలోనే ఈ పోరాటం గుర్తింపు పొందింది. 38(ఇ) చట్ట ప్రకారం ఇప్పటికీ కొన్ని భూములు రైతులకు పట్టాలు కావల్సియే ఉన్నది. తర్వాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు ఈ చట్టాన్ని చిత్తశుద్ధితో అమలు జరపలేదు. ఈ చట్టాన్ని సుప్రీంకోర్టులో కూడా సవాలు చేసేహక్కు లేదు.

పోరాట కాలంలో సామాజిక దోపిడీ, వివక్షలను ఎవరూ పాటించలేదు. ఉమ్మడి శత్రువైన భూస్వాములు, జమీందారులు నైజాం పాలకులపై కలిసికట్టుగా పోరాడారు. ఈ పోరాట అనుభవాలను పరిశీలిస్తే వర్గపోరాట కాలంలో వివక్ష ఉండదనేది బోధపడింది. పోరాటం అనంతరం కూడా అదే కలయిక కులాలు, వర్గాల మధ్య కొనసాగింది. కానీ పూర్వదే పాలకులు నేటికీ కొనసాగడంతో అస్తిత్వ ఉద్యమాల ద్వారా తిరిగి వివక్షను, అంటరానితనాన్ని పెంచి పోషిస్తున్నారు. వారి ఆర్థిక దోపిడీకి దీనిని వినియోగిస్తున్నారు. సాయుధ పోరాట కాలం అనుభవాలు గమనిస్తే కుల, మతాల వివక్షణలకు లోకుండా కలిసికట్టు బోజనాలు, కులాంతర, మతాంతర వివాహాలు పెద్దఎత్తున జరిగాయి. సాయుధ పోరాటానికి ముందు జరిగిన బేతవోలు, నల్లగొండ, పరిటాల జాగీరు, కొలనుపాక జాగీరు, ముసగాల రైతాం గం, అమ్మపాలెం, ముసుగోలు రైతుల పోరా టాల్లో కూడా ఈ సామాజిక వివక్ష కనబడదు. జమీందారులకు వ్యతిరేకంగా ఉమ్మెత్తున కదిలి కలిసికట్టు పోరాటాలు చేశారు. నేడు కూడా కుల, మత, లింగ వివక్ష లేకుండా అన్నిశక్తులు ఏకమై పోరాడితే తప్ప వర్గశత్రువును ఓడించలేం. వర్గశత్రువు ఓటమే మన సమస్యలకు పరిష్కారం చూపుతుంది. ✽

ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికలు

ప్రజాస్వామ్య మనుగడకే ముప్పు

పార్లమెంటులో సభ్యుల ప్రాతినిధ్యమున్న రాజకీయపార్టీల సమావేశం 2019 జూన్ 19న న్యూఢిల్లీలో కేంద్రప్రభుత్వం నిర్వహించింది. ఆ సమావేశంలో సిపిఐ(యం) తరపున పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి సీతారాం ఏచూరి సమర్పించిన పత్రం.

ఈ సమావేశంలో పాల్గొని, మా అభిప్రాయాలను తెల్పేందుకు సన్నుత అవ్వాలని సందుకు మా పార్టీ తరపున ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. పార్లమెంటు పని తీరును మెరుగు పరచటం, ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికలు, 75వ దేశస్వాతంత్ర్య దినోత్సవాన సమభారత నిర్మాణం, మహాత్మాగాంధీ శతజయంతి నిర్వహణకు కార్యక్రమం రూపకల్పన, ఔత్సాహిక జిల్లాల అభివృద్ధి.. ఈ ఐదు అంశాలు సమావేశ అజండా లో వున్నాయి. ఈ అంశాలతోపాటు అత్యవసరంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవలసిన ముఖ్యమైన సమస్యలను కూడా సమావేశంలో ప్రస్తావించ వలసిందిగా కోరారు. అందుకే అలాంటి ముఖ్యమైన కొన్ని అంశాలను కూడా సమావేశంలో ప్రస్తావిస్తాను. అజండాలో ప్రస్తావించిన అంశాలపై నిర్దిష్టంగా మా అభిప్రాయాలను తెలియజేస్తాను.

ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికలు :

పార్లమెంటుకు, రాష్ట్రాల శాసనసభలకు ఏక కాలంలో ఎన్నికలు జరపాలన్న ప్రతిపాదనల (సాంకేతిక అంశాలు మినహా)ను మా పార్టీ గట్టిగా వ్యతిరేకిస్తున్నది. ఇది మౌలికంగా మన సమాఖ్య స్ఫూర్తికి విరుద్ధమైనది, అప్రజాస్వామికమైనదన్న వాస్తవాల ఆధారంగానే మా వైఖరి ఉంది. ఈ ప్రతిపాదన రాజ్యాంగంలో పొందుపరచిన పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ మూలాలనే ధ్వంసం చేస్తుంది.

వాస్తవంగా మన రాజ్యాంగం ఆమోదం పొందాక జమిలి ఎన్నికలే జరిగియని మొదట మనం గమనించాలి. 1959లో నాటి కేంద్రప్రభుత్వం కేరళలోని కమ్మూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని రద్దుచేయటం ద్వారా రాజ్యాంగంలోని 356వ అధికరణాన్ని దుర్వినియోగం చేయటం ప్రారంభించింది. దానితో సార్వత్రిక ఎన్నికల

నుండి అసెంబ్లీ ఎన్నికలు వేరుచేయబడ్డాయి. లోక్ సభ, శాసనసభలకు ఏక కాలంలో ఎన్నికలు నిర్వహించాలన్న ప్రతిపాదన ద్వారా, ప్రభుత్వం చట్టసభలకు జవాబుదారీగా వుండాలన్న రాజ్యాంగ స్ఫూర్తికి తూట్లు పొడుస్తున్నది. రాజ్యాంగంలోని 75(3) అధికరణం ప్రకారం కేంద్ర మంత్రిమండలి ప్రజా ప్రతినిధుల సభకు సమిష్టిగా బాధ్యత వహించాలి. అదే విధంగా ఆర్టికల్ 164(1)ను అనుసరించి రాష్ట్ర మంత్రి మండలి శాసనసభకు జవాబుదారీగా వుంటుంది.

రాజ్యాంగ నిబంధనల ప్రకారం ప్రభుత్వంపై ప్రవేశపెట్టిన అవిశ్వాస తీర్మానం నెగ్గినా లేదా ద్రవ్యవినిమయ బిల్లు వీగిపోయినా ప్రభుత్వం సభ విశ్వాసాన్ని కోల్పోయినట్లే. అప్పుడు ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా రాజీనామా చేయాల్సిందే. అలాంటప్పుడు ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు అవకాశం లేకపోతే సభను రద్దు చేసి, తిరిగి తాజాగా ఎన్నికలకు వెళ్లడమొక్కటే మార్గమని రాజ్యాంగం స్పష్టంగా చెబుతోంది. లోక్ సభకు కానీ, శాసనసభకు కానీ నిర్దిష్ట కాల పరిమితి అంటూ ఏదీ రాజ్యాంగంలో పొందుపరచ లేదు. ఆర్టికల్ 83(2), ఆర్టికల్ 172(1) కింద ఈ రెండు సభలకు ఐదేళ్లు లేదా ఆ సభ రద్దయ్యే వరకూ మాత్రమే పదవీ కాలం వుంటుంది. లోక్ సభ, శాసనసభల పదవీ కాలాన్ని పొడిగించేందుకు ఎలాంటి వెళ్లదీయం చేసినా అది రాజ్యాంగ విరుద్ధమేగాక, ప్రజాస్వామ్య విరుద్ధం కూడా. తమ ప్రతినిధుల ద్వారా ప్రజలు వ్యక్తీకరించిన తీర్పును యథాతథంగా కొనసాగనివ్వాలి. ఏకకాల ఎన్నికల నిర్వహణ కోసం రాజ్యాంగాన్ని సవరించాలంటూ పలు సూచనలు, సలహాలు వస్తున్నాయి. అందులో నీతిఆయోగ్ చర్చా

పత్రంలో వచ్చిన ఒక ప్రతిపాదన ఇలావుంది. “లోక్ సభ రద్దు అనివార్యమై మిగిలిన పదవీకాలం ఎక్కువగా లేని సందర్భంలో కొత్త సభ ఏర్పడే వరకూ మంత్రిమండలి సలహాతో రాష్ట్రపతి పాలనా బాధ్యతలు నిర్వహించాలి” అన్నదే అ ప్రతిపాదన. దీనితో రాష్ట్రపతి దేశాధినేత అవుతారు. తద్వారా దౌర్జీవితం అధ్యక్ష పాలనకు మారటమే అవుతుంది.

అదేవిధంగా లోక్ సభ రద్దయ్యే సమయానికి దాని పదవీ కాలం ఎక్కువగా వుంటే, మిగిలిన సమయానికి ఎన్నికలు నిర్వహించాలని మరొక కొన్ని సూచనలు వచ్చాయి. అంటే కాలపరిమితి రెండు సంవత్సరాలు ముగిసి పోయాక సభ రద్దయితే మిగిలిన మూడు సంవత్సరాల కోసమే అసంతరం ఎన్నికలు జరపవలసి వుంటుంది. తద్వారా వాస్తవంగా లోక్ సభకు తరచు ఎన్నికలు వస్తాయి. అలాంటప్పుడు జమిలి ఎన్నికల ప్రతిపాదన ఉద్దేశ్యమే దెబ్బతింటుంది.

ఈ బలవంతపు జమిలి ఎన్నికల ప్రతిపాదన మరొక దుష్ఫలితం దేశ సమాఖ్య స్ఫూర్తిని దెబ్బతీయటం. పార్లమెంటు, శాసనసభలకు కలిపి ఒకేసారి ఎన్నికలను నిర్వహించాలన్న ప్రతిపాదన పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘం 79వ నివేదికలోను, 2015 నీతిఆయోగ్ పత్రంలో సైతం ప్రస్తావనకు వచ్చింది. ఈ పత్రాల్లో కొన్ని అసెంబ్లీల పదవీకాలాన్ని కుదించటం లేదా పెంచాలని ప్రతిపాదించాయి. ఆ ప్రతిపాదనలు అమలైతే రాష్ట్రాల హక్కులపై దాడి చేయటమే గాక, తమ శాసనసభ్యులను ఎన్నుకునేందుకు పౌరులకున్న హక్కులు కాలరాయబడతాయి. రాష్ట్రాల శాసనసభల పదవీకాలం కొద్ది వ్యవధి మాత్రమే వున్న

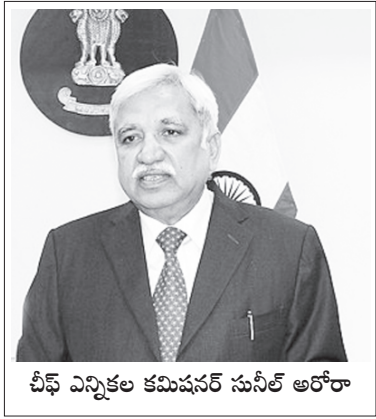
సందర్భాలలో మిగిలిన కాలమంతా రాష్ట్రాన్ని గవర్నర్ పాలించవచ్చును మరొక సూచన కూడా వచ్చింది. దానర్థం సదరు రాష్ట్రంలో కేంద్ర పాలనకు అనుమతించటమే.

చట్టసభల జవాబుదారీతనాన్ని కాలరాసి, సభాకాలాన్ని నిర్ధారించేందుకు అనేక ప్రతిపాదనలు తెరపైకి వచ్చాయి. సభలో ప్రభుత్వంపై అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టినపుడు, తదుపరి నూతన సభాపక్షనేతను ఎన్నుకొనే తీర్మానాన్ని కూడా తప్పక ప్రవేశపెట్టాలనే కొత్త షరతును ముందుకు తెచ్చారు. తమ ప్రతిపాదనకు మద్దతుగా లా కమిషన్ ముసాయిదా వర్సింగ్ పత్రాన్ని వుటంకించారు. అలా చేయడమంటే కొత్త ప్రభుత్వాన్ని అదే సభలో వెంటనే ఎన్నుకోగల అవకాశం వుంటేనే సభ విశ్వాసం కోల్పోయిన ప్రభుత్వాన్ని గద్దె దించేందుకు వుద్దేశించిన అవిశ్వాస తీర్మానం ప్రవేశపెట్టే అవకాశం వుంటుంది. అంటే ఆ షరతుతో ప్రజాప్రతినిధులకున్న హక్కును కాలరాస్తున్నారు. తమ విశ్వాసాన్ని కోల్పోయిన ప్రభుత్వాన్ని గద్దె దించేందుకు ఎన్నికైన శాసనసభ్యులు, లోక్ సభ సభ్యులకున్న హక్కును కాలరాయరాదు. అదే విధంగా సభలో స్థిరమైన మెజార్టీ వున్న అధికార పక్షానికి సభను రద్దుచేసి ముందస్తు ఎన్నికలకు వెళ్లే హక్కును నిరాకరించజాలరు.

ఏకకాల ఎన్నికల పేరుతో వచ్చిన ఈ ప్రతిపాదనలన్నీ ప్రజా పభుత్వంపై గవర్నర్ పెత్తనాన్ని, కేంద్రప్రభుత్వ జోక్యాన్ని మరింత పెంచే విధంగా వున్నాయి. పలు భిన్నత్వాలున్న భారత్ వంటి విశాల దేశంలో కేవలం సమాఖ్య విధానం మాత్రమే రాజకీయ ప్రజాస్వామ్యాన్ని సుస్థిరం చేయగలదు. వేర్వేరు సమయాల్లో శాసనసభల ఎన్నికల నిర్వహణ అన్నది సమాఖ్య భావనలోని ఒక అంశం. అందుకే రాజ్యాంగం ద్వారా సంక్రమించి, అమలులో వున్న పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకు తూట్లు పొడిచే ఏకకాల ఎన్నికలకై చేసే ఎలాంటి కృత్రిమ ప్రయత్నాలనైనా మా పార్టీ పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నది.

ఎన్నికల కమిషన్ పాత్ర, ఎన్నికల సంస్కరణలు:
చట్టసభల ఎన్నికలను స్వేచ్ఛగా, న్యాయ బద్ధంగా నిర్వహించేందుకు ఎన్నికల కమిషన్ మాత్రమే బాధ్యత వహించాలని భారత రాజ్యాంగం ఆదేశిస్తున్నది. అయితే ఇటీవలి కాలంలో జరిగిన ఎన్నికల నిర్వహణలో ఎన్నికల కమిషన్ పాత్రపై నీలినీడలు కమ్ముకున్నాయి. కమిషన్ తటస్థత, నిష్పాక్షికత ప్రస్తావకంగా మారాయి. ఈ అనుభవాల నేపథ్యంలో ఎన్నికల కమిషన్ ద్వారా ఆ కాలపు కేంద్రప్రభుత్వం నియమించే విధానానికి స్వస్థిపలకాలి. భారత

“ ఏకకాల ఎన్నికల పేరుతో వచ్చిన ఈ ప్రతిపాదనలన్నీ ప్రజా పభుత్వంపై గవర్నర్ పెత్తనాన్ని, కేంద్రప్రభుత్వ జోక్యాన్ని మరింత పెంచే విధంగా వున్నాయి. పలు భిన్నత్వాలున్న భారత్ వంటి విశాల దేశంలో కేవలం సమాఖ్య విధానం మాత్రమే రాజకీయ ప్రజాస్వామ్యాన్ని సుస్థిరం చేయగలదు. వేర్వేరు సమయాల్లో శాసనసభల ఎన్నికల నిర్వహణ అన్నది సమాఖ్య భావనలోని ఒక అంశం.”

చీఫ్ ఎన్నికల కమిషనర్ సునీల్ అరోరా

రాష్ట్రపతి ఆమోదంతో నియమించబడే 'కాలిజియం' ద్వారా ఎన్నికల కమిషన్ ద్వారా నియమించాలని సిపిఐ(ఎం) బలంగా అభిప్రాయపడుతున్నది. లోక్ పార్లమెంటు నియామకంలో కూడా పార్లమెంటు ఇదే పద్ధతిని అనుసరించింది. ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణకు సమూలమైన ఎన్నికల సంస్కరణలు జరగాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుందని సిపిఐ(ఎం) అభిప్రాయపడుతున్నది.

ఇవిఎంలు :
ఇటీవలి ఎన్నికల్లో ఎలక్ట్రానిక్ ఓటింగ్ యంత్రాల (ఇవిఎం) విశ్వసనీయత ప్రస్తావనగా మారింది. ఓట్లలెక్కింపు ప్రక్రియలో ఇవిఎం లలో లెక్కించే ఓట్ల సంఖ్యలో కనీసం 50 శాతం వివిపాల్ యంత్రాల్లోని రశీదు (వివిపాల్) లతో సరిపోల్చటాన్ని తప్పనిసరి చేస్తూ పార్లమెంటులో ఒక చట్టాన్ని తేవాలి. తన శక్తి సామర్థ్యాల స్థాయికి మించిన వేగంతో అభివృద్ధి చెందుతున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని మానవాళి అందుకోలేక పోతున్నది. అందువల్ల ఈ విషయంలో తలెత్తుతున్న సాంకేతికపరమైన అభ్యంతరాలను కూడా తప్పక పరిష్కరించాలి. మొత్తం మీద వివిపాట్ల ఆధారంగా ఇవిఎం విశ్వసనీయతను బేరీజు వేసే అంశాన్ని పునఃపరిశీలించాలని మా పార్టీ అభిప్రాయ పడుతున్నది.

ఇటీవలి ఎన్నికల్లో ధన బలం విచ్చలవిడిగా పెరిగి పోయింది. తద్వారా ప్రజాస్వామ్యానికి వెన్నెముక అయిన ఓటర్ల తీర్పును కాలరాస్తున్నారు. దీనిని అడ్డుకునేందుకు ఒక చట్టం తేవాలి. పార్లమెంటులో ప్రతిపక్షాల వ్యతిరేకతను కూడా లెక్కచేయకుండా 'ద్రవ్యబిల్లు' పేర ఆ దశలో ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన 'ఎన్నికల బాండ్ల' పథకాన్ని నిషేధించటంతోనే అందుకు శ్రీకారం చుట్టాలి. రాజకీయ పార్టీలకు కార్పొరేట్ విరాళాలపై నిషేధం విధించాలి. ప్రభుత్వమే నిధులు సమకూర్చే ప్రత్యామ్నాయ వ్యవస్థవైపు మనం మారాలి.

పాక్షిక దామాషా ప్రాతినిధ్యం :
భారత్ లో రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత జరిగిన ఎన్నికల్లో కేంద్రంలోని ఏ ప్రభుత్వానికి పోలైన వోట్లలో 50 శాతం లభించలేదు. అనేక దేశాల్లో జరుగుతున్న ఎన్నికల్లో, మొత్తం ఓట్లలో 50 శాతానికి మించి మద్దతు పొందిన రాజకీయపార్టీలకే ప్రభుత్వం ఏర్పాటుకు అవకాశం లభిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్యం అంటేనే అత్యధిక ప్రజల పాలనగా మనం నిర్వచిస్తాం. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ మనుగడకు పాక్షిక దామాషా ప్రాతినిధ్య విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. ఈ విషయమై ఇంకా పరిశీలించాల్సిన అంశాలు అనేకం వున్నాయి. విస్తృతస్థాయి ఎన్నికల సంస్కరణల గురించి చర్చించేందుకు తక్షణమే పార్లమెంటరీ యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వానికి సిపిఐ(ఎం) సూచిస్తున్నది. మన ప్రజాస్వామ్యపు శక్తిని, సమగ్రతను పునరుద్ధరించేందుకు పైన తెల్సిన ఎన్నికల సంస్కరణలు ఎంతైనా అవసరమని సిపిఐ(ఎం) గట్టిగా విశ్వసిస్తున్నది. సత్వరం పరిష్కరించాల్సిన దేశ ఆర్థికవ్యవస్థ ఎదుర్కొంటున్న కొన్ని ప్రధాన సమస్యలు :
ఆందోళనకరమైన కరువు పరిస్థితులు: 'కరువు నిర్వహణ వేదిక' ముందస్తు కరవు హెచ్చరిక వ్యవస్థ అంచనాల ప్రకారం

“ కార్మిక చట్టాల్లో మౌలికమైన మార్పులు చేసేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధమౌతున్నట్టు పలు నివేదికలు వెల్లడిస్తున్నాయి. ఈ దిశలో ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్న మార్పులు కార్మికవర్గంలో అభద్రతను మరింత పెంచుతున్నాయి. దేశ స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం నుండే కార్మికులు తమ పోరాటాల ద్వారా అనేక హక్కులను, ఆ కాలంలోనే ఆ హక్కులకు చట్ట బద్ధతను సాధించుకున్నారు. ”

మే30నాటికి దేశంలోని 43.4 శాతం ప్రాంతం కరువుకోరల్లో చిక్కుకున్నది. అందుకు రుతు పవనాల వైఫల్యం ప్రధాన కారణంగా వుంది. 2018లో ఈశాన్య రుతుపవనాల సాధారణ వర్షపాతంలో 44 శాతం తగ్గింది. రుతుపవనాలకు ముందుగా కురవాలైన సాధారణ వర్షపాతం గత 65 సంవత్సరాలలోనే ఈ సంవత్సరం అతి తక్కువగా వుంది. కేంద్ర వాటర్ కమిషన్ అంచనాల ప్రకారం 2018 సంవత్సరం చివరకు దేశంలోని 91 ప్రధాన రిజర్వాయర్ల నీటిమట్టాలు తమ నిల్వ సామర్థ్యంలో 20 శాతానికి పడిపోయాయి. గత దశాబ్దపు నీటిమట్టాల సగటుస్థాయి కంటే తక్కువగా వుంది. మన మొత్తం వర్షపాతంలో 80శాతం వరకు అందించే నైరుతీ రుతుపవనాలు రాక అలస్యమౌతుందని, సాధారణం కంటే వర్షపాతం తక్కువగా వుండవచ్చని వస్తున్న ముందస్తు అంచనాలు ఆందోళన కల్గిస్తున్నాయి. ఈ భయానకమైన కరువు పరిస్థితులను, ప్రత్యేకించి తీవ్రమౌతున్న వ్యవసాయ దుస్థితిని ఎదుర్కొనేందుకు కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్రాలతో సంప్రదించి యుద్ధప్రతిపదికన అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మా పార్టీ కోరుతున్నది. పెరుగుతున్న నిరుద్యోగం :

జటివలి ఎన్నికల ప్రచారం నేపథ్యంలో దేశంలో పెరుగుతున్న నిరుద్యోగానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని ప్రభుత్వం తొక్కివేటింది. ఎన్నికల అనంతరం విడుదల చేసిన ఆ సమాచారాల ప్రకారం దేశంలో ప్రస్తుత నిరుద్యోగం గత ఐదు దశాబ్దాలలోనే అత్యధికంగా వుంది. ఈ సమస్యను ఎదుర్కొనేందుకు ఉపాధి, ఉద్యోగాల కల్పనకు తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలి. అర్జులైన (సమాధైన) నిరుద్యోగులందరికీ వారి కనీస జీవన అవసరాలకు సరిపడా నిరుద్యోగ భృతిని చెల్లించాలి.

ప్రైవేటీకరణ :

కేంద్ర ప్రభుత్వం భారీస్థాయి ప్రైవేటీకరణలకు ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసుకుంటున్నట్లు

పలు నివేదికలు తెల్పుతున్నాయి. తద్వారా నిరుద్యోగం పరిస్థితి మరింత ఆందోళనకరమైన స్థాయికి చేరుతుంది. రోజువారీ అవసరాల కోసం అత్యంత విలువైన (భూ చివ్ కంపెనీలు) ప్రభుత్వరంగ కంపెనీలన్నింటినీ ప్రభుత్వం అమ్ముకానికి పెడుతున్నది. నేడు లాభాలతో నడుస్తున్న అలాంటి ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమలను ప్రైవేటుపరం చేయరాదు. సప్టాలో వున్న ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమలు, సంస్థలను పునరుద్ధరించేందుకు అవసరమైన చర్యలు చేపట్టాలి. రైల్వేలు మన దేశాన్ని, మన ప్రజలను ఐక్యంగా నిలిపి నడిపించగల సజీవ స్రవంతలు. అలాంటి రైల్వేలో భారీస్థాయి ప్రైవేటీకరణకు మీ ప్రభుత్వం చేపడుతున్న ప్రస్తుత చర్యలను మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాం.

కార్మికచట్టాలు :

కార్మిక చట్టాల్లో మౌలికమైన మార్పులు చేసేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధమౌతున్నట్టు పలు నివేదికలు వెల్లడిస్తున్నాయి. ఈ దిశలో ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్న మార్పులు కార్మికవర్గంలో అభద్రతను మరింత పెంచుతున్నాయి. దేశ స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం నుండే కార్మికులు తమ పోరాటాల ద్వారా అనేక హక్కులను, ఆ కాలంలోనే ఆ హక్కులకు చట్టబద్ధతను సాధించుకున్నారు. రాజ్యాంగంలో పొందుపర్చిన ఈ హక్కులను నిర్వీర్యం చేసేవిలాంటి దాడులూ మాకు ఆమోదయోగ్యం కాదు.

ప్రజలందరిలో విశ్వాసం :

ప్రజలందరితో, ప్రజలందరి విశ్వాసం, ప్రజలందరి విశ్వాసం పొందే విధంగా ప్రభుత్వ పాలన వుంటుందని ఎన్నికల అనంతరం ప్రధాని చేసిన ప్రకటనకు ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుంటుందని సిపిఐ(ఎం) ఆశిస్తున్నది. గత 5 సంవత్సరాల అనుభవాలను పరిశీలిస్తే పై తెల్సిన వైఖరికి ప్రధాని కట్టుబడి వుంటారన్న విశ్వాసం ప్రజలకు కల్గటం లేదు. ‘గోరక్షణ’, ‘మోరల్ పోలీసింగ్’ పేర్లతో ప్రైవేట్ సైన్యాలను పెంచి పోషిస్తున్నారు. వాటి మూలంగా మన

సమాజంలో నిర్లక్ష్యానికిగురైన ప్రజానీకంలో పలువురు దారుణంగా హతమార్చబడ్డారు. మూక దాడులను అరికట్టేందుకు ప్రత్యేకచట్టం తేవాలని ప్రభుత్వానికి సుప్రీంకోర్టు సలహా నిచ్చింది. ఆ సలహాను ప్రభుత్వం పాటించలేదు. కనీసం ఈ ప్రభుత్వమైనా సాధ్యమైనంత త్వరలో అలాంటి చట్టాన్ని తెచ్చి మూక దాడులను అరికడుతుందన్న హామీనివ్వాలి. అసహనం, విద్వేషం,, ఉగ్రవాదం, ప్రాణభీతి పెరగడాన్ని సమర్థవంతంగా అరికట్టాలి. సమిష్టి తత్వపు బంధనాలను పటిష్ఠపరచటం ద్వారానే భారత దేశపుఐక్యత, సమగ్రత కాపాడబడతాయని మేము భావిస్తున్నాం. స్వాత్రంత దినోత్సవపు 75వ వార్షికోత్సవాల నవభారత నిర్మాణానికి పై చర్యలు చేపట్టడం తప్పనిసరి. దేశంలో చాలా కాలంగా నెలకొని, సంపద్యంతమైన భిన్నత్వాలను మరచి మతం, భాషాపరమైన ఏకత్వాన్ని బలవంతంగా రుద్దాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఇలాంటి చర్యలకు పాల్పడ వద్దని మా పార్టీ కోరుతున్నది.

సామాజిక సముద్ధరణ :

దేశం ముందు దీర్ఘకాలంగా పెండింగ్లో వున్న మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లును ఈ ప్రభుత్వం చట్టంగా చేయాలి. షెడ్యూల్లు కులాలూ, షెడ్యూల్లు తెగలూ, ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల రక్షణకుద్దేశించిన చట్టాలను నీరుగార్చకుండా వాటిని మరింత శక్తివంతం చేయాలి. విద్యా, వైద్యరంగాలతోపాటు భారీస్థాయిలో పరిశ్రమల ప్రైవేటీకరణ జరుగుతున్నది. ఈ ప్రైవేటీకరణలలో కూడా ఎస్.సి, ఎస్.టి, ఓ.బి.సి, వికలాంగులకు రిజర్వేషన్లు విస్తరించాలి.

పార్లమెంటు పని విధానాన్ని మెరుగుపర్చాలి :

ప్రజల సారభౌమత్వం కేంద్రంగా భారత రాజ్యాంగం నిర్వచించబడింది. ‘భారత ప్రజలమైన మనం’, ‘ఈ రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదిస్తున్నాం. చట్టబద్ధం చేస్తున్నాం. దీనికి కట్టుబడి వుంటాం’ అంటూ రాజ్యాంగ పీఠిక శక్తివంతంగా నిర్వచిస్తున్నది. తాము ఎన్నుకున్న ప్రజా ప్రతినిధుల ద్వారా ప్రజలు తమ సారభౌమ హక్కులను అమలుచేస్తారు. ఈ ప్రజాప్రతినిధుల ప్రజలకు, కార్యనిర్వాహక వర్గానికి లేదా ప్రభుత్వానికి, తద్వారా చట్టసభలకు బాధ్యత వహిస్తారు. అందుచేత రాజ్యాంగంలోని అంశాల అమలుకు పార్లమెంట్ కీలకమైన అనుసంధానకర్తగా వ్యవహరిస్తుంది. పార్లమెంట్ సమావేశాలు తరచూ నిర్వహించడమనేది, దాని పనిని మెరుగు పర్చేందుకు కీలకమైన అంశం. ఒక ఆర్థిక సంవత్సరంలో కనీసం 100 రోజులు పార్లమెంట్ పనిచేసేలా చట్టాన్ని తేవాలని సిపిఐ(ఎం)

దీర్ఘకాలంగా ప్రతిపాదిస్తున్నది.

నూతన సంవత్సర ప్రారంభానికి ముందే పార్లమెంటు సమావేశాల పెడ్యూలును ప్రకటించాలి. తద్వారా సభ్యులు పార్లమెంటు సమావేశాల్లో పాల్గొనడానికి హామీ లభిస్తుంది. ప్రధానమంత్రి, ఇతర మంత్రుల విదేశీ పర్యటనలు లేదా విదేశీ అతిథుల పర్యటనలు పార్లమెంటు సమావేశాలకు ఆటంకం కాకుండా నివారించవచ్చు. పార్లమెంట్ లో ప్రిసైడింగ్ అధికారులు వ్యక్తిగత ధోరణులకు అవకాశం లేకుండా 'రూల్ బుక్'ను ఖచ్చితంగా అమలు జరపడం ద్వారా పార్లమెంటు పని విధానాన్ని తప్పక మెరుగుపర్చవచ్చు. ఎలాంటి బిల్లులను 'నగదు బిల్లులుగా' నిర్వచించాలన్న వివాదం పరిష్కారంలో రాజ్యాంగంలోని 100(3) సెక్షన్ ను పక్కన పెట్టాలి. ఆర్టికల్స్ 110 (1), 110(2) నగదు బిల్లును ఎలా నిర్వచించాలో స్పష్టంగా పేర్కొన్నాయి. పై రెండు సెక్షన్లను విస్తరించి 110(3)ను అర్థాంతరంగా ముందుకు తేవడాన్ని ఆపాలి. అందుకు అవసరమైతే రాజ్యాంగ సవరణ చేపట్టాలి. ప్రజా ప్రాధాన్యత గల అంశాలు, చట్టాలు చేయడంలో పార్లమెంటు ఉభయ సభలకు సమానమైన పాత్ర, బాధ్యత వున్నాయి. **పార్లమెంటరీ కమిటీల పనివిధానం :**

పార్లమెంటు సభ్యులు, పార్లమెంట్ సమావేశాల్లో పాల్గొనటం కంటే పార్లమెంటరీ కమిటీలలో వారు గణనీయమైన కృషి చేయాల్సి వుంది. అక్కడ ప్రతిపాదించే బిల్లులను అనేకమంది సభ్యులు నిశితంగా పరిశీలిస్తారు. సవరణలు ప్రతిపాదిస్తారు. తమ నిరసనలను వ్యక్తం చేస్తుంటారు. సభ్యుల ప్రతిపాదనలకు తుదిరూపం ఇచ్చేముందు వారి అభిప్రాయాలను సంపూర్ణంగా వినాలి. ఈ కాలంలో ఆ కమిటీల పనివిధానం బలహీన పడింది. ఈ లోపాన్ని సాధ్యమైనంత త్వరగా సరిచేయాలి.

ఉగ్రవాదాన్ని అరికట్టాలి :

పుల్వూమా లేదా బాలాకోట్ వంటి పుగ్రవాదదాడులు అనంతర కాలంలో కూడా పెద్ద ఎత్తున కొనసాగటం, తీవ్రతరం కావటం ఆందోళన కలిగిస్తున్నది. జమ్మూకాశ్మీర్ లో కనీసం ఇలాంటి నాలుగు దాడుల్లో 10 మందికి పైగా చనిపోయారు. దాదాపు 100 మంది గాయపడ్డారు. దూరమైన కాశ్మీర్ ప్రజల మనోభావాలను గౌరవించి, వారిని చేరుకునేందుకు చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నించాలి. జమ్మూకాశ్మీర్ అసెంబ్లీ ఎన్నికలను సాధ్యమైనంత త్వరగా జరపాలి. ప్రజాతంత్ర ప్రక్రియ ద్వారా అక్కడి ప్రజల విశ్వాసాన్ని పునరుద్ధరించడంలో ఈ చర్య ఎంతో ఉపకరిస్తుంది. తీవ్రమైన అసను

“ పార్లమెంటు సభ్యులు, పార్లమెంట్ సమావేశాల్లో పాల్గొనటం కంటే పార్లమెంటరీ కమిటీలలో వారు గణనీయమైన కృషి చేయాల్సి వుంది. అక్కడ ప్రతిపాదించే బిల్లులను అనేకమంది సభ్యులు నిశితంగా పరిశీలిస్తారు. సవరణలు ప్రతిపాదిస్తారు. తమ నిరసనలను వ్యక్తం చేస్తుంటారు. సభ్యుల ప్రతిపాదనలకు తుదిరూపం ఇచ్చేముందు వారి అభిప్రాయాలను సంపూర్ణంగా వినాలి. ”

పార్లమెంట్ సమావేశాలు

కూల సమయంలో కూడా అక్కడ పార్లమెంటు ఎన్నికలను నిర్వహించగలారు. అదే సమయంలో అసెంబ్లీ ఎన్నికలు నిర్వహించలేక పోవడానికి హేతుబద్ధమైన కారణాలు కనిపించవు. **మహాత్మాగాంధీ 150వ జయంతి వార్షికోత్సవం:** మీ గత ప్రభుత్వం జయంతి వేడుకలను నిర్వహించేందుకు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ వేడుకలు చాలా ప్రధానమైనవి. అందుకే వీటిని సముచితంగా నిర్వహించాలి. గత కమిటీలో నేను కూడా ఒక సభ్యునిగా వున్నాను. ఈ విషయంలో మా సూచనలు, అభిప్రాయాలు తెలియజేయడం ద్వారా మా పార్టీ ప్రభుత్వానికి సంపూర్ణంగా సహకరిస్తుంది. **ఔత్సాహిక జిల్లాల అభివృద్ధి :** ఈ దేశంలో 115 జిల్లాలను ఔత్సాహిక జిల్లాలుగా నీటిఆయోగ్ గుర్తించింది. గతంలో 'వెనుకబడిన జిల్లాలు'గా ఈ జిల్లాలకు నామకరణం చేశారు. వాటి అభివృద్ధికి ఆరోగ్యం, బలవర్ధక ఆహారం, విద్య, వ్యవసాయం, నీటి వనరులు, నైపుణ్యాల అభివృద్ధి, ప్రాథమిక మౌలిక వసతుల కల్పన అవసరమైన అంశాలుగా గుర్తించబడ్డాయి. ప్రజలెన్నుకున్న ప్రభుత్వాలతో సంప్రదించి కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు పథకాలను ప్రణాళికా బద్ధంగా అమలు చేయడం ద్వారా వీటి అభివృద్ధిని సాధించవచ్చు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో చర్చల ద్వారా పై తెల్పిన అంశాల

ప్రాధాన్యతలపై ఏకాభిప్రాయానికి రావాలి. ప్రజాతంత్రయంత్రమైన అధికార వికేంద్రీకరణ ద్వారా స్థానిక స్థాయిలో ఆయా జిల్లాల ఆకాంక్షలను తీర్చవచ్చు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను విస్తరించి కేంద్రప్రభుత్వమే నేరుగా జిల్లాస్థాయి అభివృద్ధిని పర్యవేక్షించడం, భారతదేశపు సమాఖ్య వ్యవస్థను పూర్తిగా ఉల్లంఘించడమే. నీటి ఆయోగ్ పై అంశాలను ప్రాధాన్యతా క్రమంలో నిర్వచించింది. వ్యవసాయం, జలవనరులు ఈ జాబితాలో ప్రధానమై నవి. వాటితో పాటు నైపుణ్యాభివృద్ధి, ప్రాథమిక మౌలిక సదుపాయాల కల్పన కూడా అంతే ప్రాధాన్యత పహిస్తాయి. ఈ అంశాలను అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా ఆ ప్రాంత ప్రజలకు గౌరవప్రదమైన జీవనాన్ని కల్పించి, ఆరోగ్యకరమైన ఆర్థికాభివృద్ధిని సమకూరుస్తాయి. ఈ కర్తవ్య నిర్వహణలో విఫలమైతే గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి పట్టణ ప్రాంతాలకు వలసలు పెరుగుతాయి. ఫలితంగా గణనీయమైన స్థాయిలో పట్టణ మురికివాడలు పెరగడానికి ఇది దారి తీస్తుంది. ఈ జిల్లాలలో సర్వీల నిర్వహణ బాధ్యతలను 'టాటా ట్రస్టు', 'బిల్ అండ్ మిలిండా గేట్స్ ఫౌండేషన్' వంటి సంస్థలకు నీట్ ఆయోగ్ కట్టబెట్టింది. ఈ క్రమంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను విస్తరించడం ఆమోదయోగ్యం కాదు. ఈ మొత్తం ప్రక్రియ అమల్లో ప్రజలెన్నుకున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల జోక్యం గురించి స్పష్టత లేదు. జలవనరులు, ఆర్థిక సమృద్ధితం, నైపుణ్యాభివృద్ధి, మౌలికవసతుల అభివృద్ధిని ప్రధానాంశాలుగా ఎంపిక చేసింది. ప్రణాళికాబద్ధంగా రూపొందించిన కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాల పథకాలను ఆయా రాష్ట్రాల్లో ఎన్నికైన ప్రభుత్వాల ద్వారా అమలు చేయాలి. ముందుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో చర్చించి ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించిన పథకాలను ప్రాధాన్యతా క్రమంలో అమలుచేయాలి. ఈ జిల్లాల ప్రజల ఆకాంక్షలను అధికార వికేంద్రీకరణ ద్వారా నెరవేర్చాలి. **అనువాదం: వై సిద్ధయ్య**

21వ శతాబ్దంలో సోషలిజానికి కొత్తదారులు

మార్తా హార్వేక్

మార్త హార్వేక్ రసిన 'నిర్మించేందుకు ఓ ప్రపంచం - ఇరవై ఒకటో శతాబ్దపు సోషలిజానికి కొత్త దారులు' అన్న పుస్తకానికి 2013 లో లిబేటర్స్ ప్రెస్ ఫర్ క్రిటికల్ థాట్ -విమోచన కారుల లోతైన, విమర్శనాత్మక ఆలోచనలకు అందించబడే బహుమానం - అందుకున్న సందర్భంగా 2014 ఆగస్టు 15న ఇచ్చిన ఉపన్యాస పాఠం. ఈ ఉపన్యాసాన్ని మొదటి సారిగా లింక్స్ ఇంటర్నేషనల్ జర్నల్ అఫ్ సోషలిస్ట్ రెన్యూవల్ లో ఫెడెరికో ఫుయెంట్స్ అనువదించి ప్రచురించారు.

అధ్యక్షుడు హ్యూగో చావెజ్ భౌతికంగా అదాత్యం అయిన నెల రోజులకు ఈ పుస్తకం పూర్తయింది. లాటిన్ అమెరికాలో ఆయన జోక్యం లేకుండా ఈ పుస్తకం వెలుగు చూసేది కాదు. ఈ పుస్తకంలో నేనులేవనెత్తిన అనేక ఆలోచనలు ఎదో ఒక రకంగా ఆ బొలివారియన్ నాయకుడికి సంబంధించినవే. వెనిజులాలోని ఆయన ఆలోచనలు ఆచరణ, ఈ ప్రాంతానికే కాదు, మొత్తం ప్రపంచానికి సంబంధించినవే. చావెజ్ వెనిజులాకు నాయకత్వం వహించడానికి ముందు వెనిజులాకి ఆయన వదిలి వెళ్లిన నేటి వెనిజులాకి హాస్తిమశకాంతరం ఉందన్న విషయాన్ని ఎవరైనా అంగీకరిస్తారు.

'నిర్మించేందుకు ఓ ప్రపంచం' అనే పుస్తకాన్ని నేను అతనికి ఈ కింది మాటలతో అంకితం ఇస్తున్నాను. "తన దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలోని పేద ప్రజలందరికీ ఎవరి మాటలు, ఎవరి దిశానిర్దేశం, ఎవరి అసమానమైన అంకితభావం మార్గ దర్శకంగా ఉంటాయో ఆ సేనాధిపతి, చావెజ్, మనం ఆయన నేతృత్వంలో అత్యద్భుతంగా నిర్మించుకోవడం మొదలు పెట్టిన ఈ కట్టడాన్ని కూల్చేందుకు చేస్తున్న ప్రయత్నాల నుండి మనల్ని మనం రక్షించుకునేందుకు ఒక రక్షణ కవచంలాగా ఈ పుస్తకం ఉండగలదు."

1998లో చావెజ్ అధ్యక్ష ఎన్నికలలో గెలిచే నాటికే పెట్టబడినాది విధానపు నయా ఉదార

వాద సమానా కాలతదబదడం మొదలయింది. అప్పుడు ఎంపిక చేసుకునేందుకు మన ముందు రెండే మార్గాలు ఉన్నాయి. ఒకటి లాభాలను అపేక్షించే సమానాకి మరి కొన్ని సామాజిక సమస్యలను జత చేసి అమలుచేయడమా లేక సరికొత్త సమానాను రూపొందించడమా అన్నవే ఆ మార్గాలు. చావెజ్ ద్వైర్భంగా రెండో దారినే ఎన్నుకున్నారు. సోషలిజానికి ఉన్న సహజమైన అర్థానికి భిన్నంగా ఉన్నప్పటికీ దానినే "సోషలిజం" అని అన్నారు. ఇరవైయవ శతాబ్దంలో సోవియెట్ యూనియన్ లోని సోషలిజం నుండి వేరుగా ఉంటుందని గుర్తు చేయడానికి "ఇరవై ఒకటవ శతాబ్దపు సోషలిజం" అన్నారు. అంటే "గత కాలపు తప్పిదాల బాటలో పడడం కాదు", పార్టీని అధికారుల చేతిలో పెట్టి ప్రజల భాగస్వామ్యం లేకుండా "స్థానినిస్థులు చేసినటువంటి తప్పులు చేయడం కాదు".

ప్రజల భాగస్వామ్యానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతను ఇచ్చేవారు చావెజ్. ఇతర సోషలిస్టు విధానాలలో రాజ్యం ప్రజల సమస్యలను తీర్చేది. ప్రజలు ఆ ప్రయోజనాలను బహుమతులుగా స్వీకరించేవారు. కానీ చావెజ్ అందుకు భిన్నంగా ప్రజలను తమ పనులలో భాగస్వాములను చేసేవారు. సోషలిజాన్నిపై నుండి అమలు చేయలేమని అయిన గట్టిగా విశ్వసించేవారు. అది కింది నుండి నిర్మించబడాలి. ప్రజలే నాయకత్వం వహించి నిర్మించినప్పుడు వారి ఆభివృద్ధి సాధ్య పడుతుంది. వారిలో ఆత్మ విశ్వాసం పెరుగుతుంది.

ప్రణాళిక సమానా

పీటర్ క్రొఫొట్స్కి అనే తీవ్రవాది, లెనిన్ కి 1920 మార్చి 4వ తేదీన రాసిన ఉత్తరాన్ని చావెజ్ ప్రస్తావించేవారు. 2009 జూన్ 11వ తేదీ ప్రసారమైన తన రేడియో ప్రసంగంలో చావెజ్ దానిని ఉటంకించడం నాకిప్పటికీ గుర్తే. అయిన "స్థానిక శక్తుల భాగస్వామ్యం లేకుండా,

కింది స్థాయిలో ఉన్న కార్మిక కర్షకులు నిర్మాణంలో భాగస్వాములు కాకుండా, కొత్త జీవితాలను నిర్మించడం సాధ్యం కాదు. సోవియట్లు ఇదే పని చేస్తున్నట్టుగా అనిపించింది. అయితే రష్యా పేరుకి మాత్రమే సోవియట్ రిపబ్లిక్ అయింది. ప్రజలపై పార్టీ ప్రభావం ... ఇప్పటికే సమర్థవంతంగా ఈ పని చేయగల వారి నిర్మాణాత్మక శక్తిని హరించి వేసింది."

అందుకే మొదటి నుండి సోషలిస్టు ప్రణాళికను, దాని సమానాను భిన్నంగా చూడాలి అవసరం ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రణాళికంటే నా ఉద్దేశంలో మార్క్స్ వింగెల్స్ అనలైన ఆలోచనలు. సమానా అంటే ఆ ప్రణాళిక చారిత్రకంగా తీసుకున్న రూపం, సోవియెట్ శైలి సోషలిజాన్ని విశ్లేషించుకుంటే, మైఖేల్ లిబోవిట్జ్ అన్నట్టు, అదొక దిశానిర్దేశం చూపే నాయకుని సోషలిజం. నాయకుని ఆధీనంలో జరిగే ఉత్పత్తి. అందులో ప్రజలకు భాగస్వామ్యం లేదు. ప్రముఖ భాగస్వామ్య సంస్థలు నామమాత్రంగా మారిపోయాయి. పార్టీ సర్వాధికారిగా మారిపోయింది, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక అంశాలన్నింటినీ తన ఆధీనంలోకి తెచ్చుకున్న ఏకైక వాస్తవ కేంద్రంగా ఉండింది. అంటే ప్రణామోదంగల ప్రణామోద్యానికి బదులుగా పార్టీ నియంతృత్వంలోకి మారిపోయింది. దీనినే ఎక్కువమంది "నిజమైన సోషలిజం" అన్నారు. నిజానికి ఇది ఒక చలనం లేని, కేంద్రీకృతమైన అధికారిక సమానా. ఇందులో అతి ముఖ్యమైన ప్రజల భాగస్వామ్యం హరించి వేయబడింది .

ఈ సోషలిజం ఏ యేడు కూలిపోయిందో మీకు గుర్తుందా? సోషలిజం గాని మార్క్సిజం గాని సశించాయన్న మాట ఎప్పుడు వచ్చిందో గమనించారా? మీకందరికీ సుపరిచితుడైన ఉరుగ్వి రచయిత మైకేల్ లెబోవిన్ అన్నట్టు, మనకు ఎవరికీ పరిచయం లేని వ్యక్తి అంత్యక్రియ

లకి మనలను ఆహ్వానించినట్లుంది. మార్క్స్ వింగెల్స్ లు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ స్థానంలో ఉంటుందని ఊహించిన సోషలిజం వాస్తవానికి ఇది కాదు. ప్రజల భాగస్వామ్యం లేకుండా సోషలిజం ఉండడం అసాధ్యమని వారి భావన.

సోవియెట్ పరిపాలనలో వారి చర్యలు ద్వారా, ఆ దేశం ప్రపంచవ్యాప్తంగా వామ పక్షాలలో పంచిన సాహిత్యం ద్వారా అసలైన మార్క్స్, వింగెల్స్ అలోచనలకి వక్రభాష్యాన్ని ఇవ్వడమే కాక, ఈ సమూహాకు సోవియెట్ అవలనున్న దేశాలలో సోషలిజం అంటే వ్యతిరేకత ఏర్పడడం వలన సోషలిజం ప్రభావం తగ్గింది లేదా పూర్తిగా విస్మరించబడింది.

భవిష్యత్లో ఏర్పడే సమాజాన్ని మార్క్స్ వింగెల్స్ కమ్యూనిస్టు సమాజం అన్నారు, మానవులలో అంతర్గతంగా దాగి ఉన్న అన్ని సమర్థతలను వెలికి తీసి అభివృద్ధి సాధిస్తుందన్న విషయం సాధారణ ప్రజలకు తెలియదు. ఇది కేవలం విప్లవ సాధన ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది. ప్రజలు ఇంద్రజాల మహిమలతో అభివృద్ధి చెందలేరు. వారు పోరాటాలు చేసి అభివృద్ధి చెందుతారు. (పరిస్థితులను మార్చుతూ వ్యక్తి తాను మారతాడు)

అందువలనే మార్క్స్ నూతనంగా ఏర్పడిన సమాజం స్వచ్ఛంగా ఉంటుందని అనలేదు. “గతం యొక్క బురద” భారంవారిపై ఉంటుందని అన్నారు. అందుకు వారిని నిందించలేదు. సాంప్రదాయకంగా వచ్చిన ఈ బరువును విప్లవ పోరాటాల ద్వారా వదిలించుకుని, తమను తాము విముక్తులను చేసుకుంటారన్న విశ్వాసాన్ని వారిపై ఉంచారు. ప్రజలు పోరాటాల ద్వారా, ఆచరణ ద్వారా మారతారని మార్క్స్ బలంగా నమ్మారు.

చావెజ్ మార్క్స్ మాటలను చదవకపోయినా అర్థం చేసుకున్నారు. “రాజకీయాలలో ఏమాత్రం లేని స్థానికులు, ఏ పార్టీకి చెందని

❝ భవిష్యత్లో ఏర్పడే సమాజాన్ని మార్క్స్ వింగెల్స్ కమ్యూనిస్టు సమాజం అన్నారు, మానవులలో అంతర్గతంగా దాగి ఉన్న అన్ని సమర్థతలను వెలికి తీసి అభివృద్ధి సాధిస్తుందన్న విషయం సాధారణ ప్రజలకు తెలియదు. ఇది కేవలం విప్లవ సాధన ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది. ప్రజలు ఇంద్రజాల మహిమలతో అభివృద్ధి చెందలేరు. వారు పోరాటాలు చేసి అభివృద్ధి చెందుతారు. ❞

వారు అయినా ఏం ఇబ్బంది లేదు. వారూ ఆహ్వానితులే. ప్రత్యర్థులుగా ఉన్న వారైనా ఫరవాలేదు. వారినీ ఆహ్వానించండి. మనతో పనిచేయనివ్వండి. పని చేసి నిరూపించనివ్వండి. ఈ దేశం అందరిదీ. కార్యచరణలో ఎందరో మారిపోవడం మీరు చూస్తారు” అని 2009, జూన్ 11నాటి ఉపన్యాసంలో చావెజ్ పేర్కొన్నారు. సిద్ధాంతం సిద్ధాంతమే. ఆచరణ లోనే ప్రతి ఒక్కరూ మారతారు. సిద్ధాంతం మనిషి హతయాన్ని, నరాలను, ముస్లిమాన్ని తాకదు. అందువలన వాస్తవంలో ఏమీ మారదు. పుస్తకాలు చదివినంత మాత్రాన మనం మారం. పుస్తకాలు చదవడం కీలకం, కానీ ఆచరణలో పెట్టినప్పుడే మనిషి నిజంగా మారతాడు.”

నిజమైన సోషలిజంలోని “ఉమ్మడి” కార్యచరణ వ్యక్తిగత బేధాలను అణచివేస్తుందన్న వాదనకి మార్క్సిజంలో స్థానం లేదు. బూర్జువా చట్టం ప్రజలలోని వ్యక్తిగత బేధాలను గమనించకుండా వారిని కృత్రిమంగా సమానులను చేస్తుందన్న మార్క్స్ చేసిన విమర్శను గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. ప్రతివాడు సమానం అన్న భ్రమను కల్పించి బూర్జువా చట్టం ఎవరికీ సమాన హక్కులు లేకుండా చేస్తుంది. ఇద్దరు పని వారు ఉన్నారనుకుండాం. మొదటి వాడు రెండవ వాడి కంటే రెండు రెట్లు బంగాళా దుంపలు

సేకరించాడు. అప్పుడు మొదటి వాడికి రెండవ వాడి కంటే రెండు రెట్లు కూలి ఇవ్వాలా? బూర్జువా చట్టం ఇవ్వాలనే అంటుంది. రెండో వ్యక్తి సగమే పనిచేయడానికి గల కారణం అతను బలహీనుడయి ఉండవచ్చు, ఆరోగ్యం సరిగా లేకపోయి ఉండవచ్చు, లేదా సరైన పోషణ చిన్నతనం నుండి లేకపోయి ఉండవచ్చు. అందువలన పంపకం సరిగ్గా జరగాలంటే ప్రజల భిన్నమైన అవసరాలను పరిగణనలోనికి తీసుకోవాలని మార్క్స్ అన్నారు. అందువలననే “ప్రతివారూ శక్తికొద్దీ పనిచేయాలని, అవసరానికి అనుగుణంగా అనుభవించాలని” అన్నారు.

ఉమ్మడి ఆస్తి
ఉమ్మడి అన్నది బూర్జువాలు, సోవియెట్ సోషలిజం వ్రేకరించి మరో అంశం. బూర్జువా సిద్ధాంతం ఏమి చెబుతున్నది? కమ్యూనిస్టులు మీకు సంబంధించిన వన్నీ హస్తగతం చేసుకుంటారు. మీ ఫ్రీడ్మ్, మీ కారు, మీ ఇల్లు వగైరా అని ప్రజలకు చెబుతున్నారు. ఎంతటి అవివేకం! మార్క్సిగాని మరో సోషలిస్టు గాని కమ్యూనిస్టు గాని ప్రజల వ్యక్తిగత వినిమయ వస్తువులను స్వాధీనం చేసుకుంటారని చెప్పలేదు. మార్క్స్ ఆలోచనల్లా సమాజం నుంచి తీసుకున్నది తిరిగి సమాజానికి ఇవ్వాలన్నదే. అంటే ఉత్పత్తి సాధనాలు. వీటిని ఉన్నత వర్గం హస్తగతం చేసుకుంది. బూర్జువా వర్గం అర్థం చేసుకోనిది, లేదా చేసుకోవాలనుకోనిది ఏమిటంటే సంపదకు రెండే మూలాలున్నాయి. ఒకటి ప్రకృతి, రెండోది మానవ శ్రమ. మానవ శ్రమ లేకుండా ప్రకృతిలో ఉన్న సంపదను నిజమైన సంపదగా మార్చడం అసాధ్యం. నిజమైన మానవ శ్రమ, అంటే ఇప్పటి మానవ శ్రమ మాత్రమే కాదు. గత కాలపు శ్రమ కూడా ఉంటుంది. అది కార్మికులు వాడే సాధనలలో నిబిడీకతలమై ఉంటుంది. శ్రమ సాధనాలు, యంత్రాలు, భూమిని మెరుగు పరచడం, జ్ఞానం, సామాజిక ఉత్పత్తిని గణనీయంగా పెంచే

పాఠకుల అభిప్రాయం

మనది కుల వర్గ సమాజం

కులంతో అభివృద్ధి సాధ్యమేనా వ్యాసం విశ్లేషణాత్మకంగా వుంది. ఏప్రిల్ 11న మనరాష్ట్రంలో జరిగిన ఎన్నికలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రాసిన వ్యాసం. మతం దోపిడి పాలకవర్గాల సైద్ధాంతిక ఆయుధం. పోటీ పడిన రెండు బూర్జువా పార్టీలు అగ్రకుల సామాజికవర్గానివే, కులవిభజన శ్రామిక వర్గవిభజనే. పీడిత కులాలను తమ వెంట తిప్పుకోవడంలో ఒక అగ్రకులం విజయం సాధించింది. కులం శ్రమ విభజన మాత్రమే కాదు శ్రామికవర్గ విభజన. సమాజంలో కులం ఉపరితలాన్ని పునాదిని ప్రభావితం చేస్తుంది. కులం పీడిత వర్గ ప్రజలకు తీరని నష్టమని విశ్లేషణాత్మకంగా వ్యాసం రాసిన రచయితకు ధన్యవాదాలు.

- తుంపాలశ్రీరామమూర్తి, గాజువాక.

“కేవలం సోషలిస్టు సమాజం మాత్రమే ఈ వారసత్వం సమాజానిదని, అందువలన సమాజానికంతటికీ తిరిగి ఇచ్చే యాలని, సమాజానికే ఉపయోగపడాలని, మొత్తం సమాజ ప్రయోజనాలే కాపాడబడాలని వ్యక్తుల ప్రయోజనాలు కాదని అంటుంది. గత కాలపు శ్రమ నిక్షిప్తమై ఈ సరుకులలో దాగి ఉంది. అవి ఏ ఒక్కడి సొంతం కాదు, లేదా ఏ ఒక్కడేశానికీ చెందవు. అది మొత్తం మానవ సమాజమంతటికీ చెందుతుంది.”

వెనిజులాలో బోలివారియన్ పీపుల్స్ విలిసియా

శాస్త్రీయ ఆవిష్కరణలు మనకు వారసత్వంగా వచ్చినవి. అవి సమాజానికంతటికీ వారసత్వ సంపద-ప్రజలందరి సంపద. కానీ పెట్టుబడి దారి మార్కెట్ కారణంగా పెట్టుబడిదారులు వారే సంపదకు వారసులని, సంపద వారి కృషి, సలజనాత్మకత, వారి యాజమాన్య సామర్థ్యం వల్లే వచ్చిపడిందని, వారు కంపెనీల యజమానులు కాబట్టి ఉత్పత్తి చేసినదంతా వారికి మాత్రమే చెందుతుందని నమ్మించారు.

కేవలం సోషలిస్టు సమాజం మాత్రమే ఈ వారసత్వం సమాజానిదని, అందువలన సమాజానికంతటికీ తిరిగి ఇచ్చేయాలని, సమాజానికే ఉపయోగపడాలని, మొత్తం సమాజ ప్రయోజనాలే కాపాడబడాలని వ్యక్తుల ప్రయోజనాలు కాదని అంటుంది. గత కాలపు శ్రమ నిక్షిప్తమై ఈ సరుకులలో దాగి ఉంది. అవి ఏ ఒక్కడి సొంతం కాదు, లేదా ఏ ఒక్కడేశానికీ చెందవు. అది మొత్తం మానవ సమాజమంతటికీ చెందుతుంది.

అయితే దీన్నెలా సాధ్యం చేయాలన్నదే ప్రశ్న. అన్ని ఉత్పత్తి సాధనాలను వ్యక్తుల నుండి వెనక్కు తీసుకొని, వాటిని సమాజపరం చేయడం వల్లనే ఇది సాధ్యపడుతుంది. కానీ 21వ శతాబ్దంలో ఇంకా ఎల్లలు లేని సమాజాలు

రాలేదు. కాబట్టి ఒక దేశం తరువాత ఒక దేశం ఇలా చేయవలసి వస్తుంది. అందులో భాగంగా మొదటిగా వ్యూహాత్మక ఉత్పత్తి సాధనాలను జాతి రాజ్యాల ఆధీనంలోకి తేవడం ద్వారా సమాజ ప్రయోజనాలు కాపాడ బడతాయని చెప్పవచ్చు.

అయితే కేవలం యాజమాన్యం మారి మిగిలి నవన్నీ అలాగే కొనసాగితే కార్మికులు విదేశీ శక్తులకు విధేయులుగా మారే ప్రమాదముంటుంది. కొత్త యజమాన్యపు విధానంలో పెట్టుబడి దారునికి బదులుగా ఇప్పుడు సోషలిస్టు ప్రభుత్వం యజమాని అవుతుంది. కానీ ఉత్పత్తి విధానం లో కార్మికుని పాత్ర యధావిధిగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వం సమాజానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది కాబట్టి ఉమ్మడి ఆస్తి అంటే సమాజం ఆస్తి, కానీ దోపిడి కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. అందువలననే ఏంగెల్స్ సాంకేతికంగా సమస్య పరిష్కారంలో మౌలికాంశం దాగి ఉన్నప్పటికీ “రాజ్యం ఉత్పత్తి శక్తులను స్వాధీనం చేసుకోవడం వలననే వైరుధ్యం పరిష్కారం కాదు” అని వాదించారు.

మేధోశ్రమ, శారీరక శ్రమ చేస్తున్న వారిగా కార్మికులను విభజించడం ఆపేయాలని అన్నారు. అది కార్మికులను యంత్రంలోని మరో అంగంగా

మార్చేస్తుంది. కంపెనీలు కార్మికుల యాజమాన్యంలో నడవాలి. అందువలననే చావెజ్ 21వ శతాబ్దపు సోషలిజం శ్రామికులను పని క్రమం నుండి దూరంగా పెట్టే రాజ్య పెట్టుబడిదారి విధానానికి పరిమితం అవకూడదనే అవగాహనకు వచ్చారు. కార్మికులకు పని జరిగే విధానం అంతా తెలియాలి. వారు దానిని తమ అధీనంలోకి తెచ్చుకునే వీలుండాలి. ఉత్పత్తి ప్రణాళికలు నిర్ణయించగలగాలి. సమీక్షించగలగాలి. సంవత్సరిక బడ్జెట్ పై అవగాహన ఉండాలి. జాతీయ బడ్జెట్ కి చేసిన కేటాయింపులతో సహా మిగులు పంపకాల గురించి తెలియాలి.

ఇందుకు ఉద్యోగస్వామ్యం అంగీకరించదు. కార్మికులకు యాజమాన్యాన్ని ఎలా అప్పగిస్తాం అనేది వారి ప్రశ్న. వారు యాజమాన్యంలో చురుకైన పాత్ర తీసుకునేందుకు సిద్ధంగా కూడా లేరు. వారన్నది నిజం కూడా. ఎందుకంటే పెట్టుబడిదారి విధానం వారికి యాజమాన్య పద్ధతులు నేర్చుకునే సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందించే ప్రయత్నం ఏది చేయలేదు. ఇక్కడ నేను మాట్లాడుతున్నది కేవలం ఉత్పత్తి గురించే కాదు. ఆర్థిక, మార్కెటింగ్ విషయాలు కూడా. యాజమాన్యానికి సంబంధించిన పరిజ్ఞానాన్ని తమ గుప్పెట్లో పెట్టుకోవడం వలన పెట్టుబడి దారులు కార్మికులను దోచుకోగలుగుతారు. కానీ ఒక విప్లవకర ప్రభుత్వం కార్మికుల నుండి ఈ అంశాలను దాచి పెట్టవలసిన అవసరం లేదు. కార్మికుల పూర్తి భాగస్వామ్యంతోనే పురోగతి సాధించాలి. అందువలన వారిని యాజమాన్యంలో భాగస్వాములను చేయాలి. అదే సమయంలో యాజమాన్యానికి సంబంధించిన అన్ని అంశాలు తెలిసేలా, ఆత్మ స్థైర్యం పెరిగేలా వారికి తగిన శిక్షణ ఇవ్వాలి.

ప్రజారంజక ప్రభుత్వం కోసం సంఘాలు
అరిస్టోబులో ఇస్టూరిజ్ అన్న మాటలు నాకెప్పుడూ జ్ఞాపకం ఉంటాయి. “మనం ప్రజలతో కలిసి పాలించాలి. అప్పుడు ప్రజలు కూడా వారంతట వారే పాలించడం నేర్చుకుంటారు”. అధ్యక్షుడు మదురో కూడా ఈ పనే చేస్తున్నారనుకుంటాను. అందుకనే ప్రజారంజక ప్రభుత్వ సంఘాలు ఏర్పాటు చేశారు. 21వ శతాబ్దపు ఏకైక లక్ష్యం సోషలిజం సాధించడమే. ఆ గమ్యాన్ని చేరే చారిత్రక కాలం అంతా సోషలిజం అనే లక్ష్యానికి చేరే మార్గంగానే నేను భావిస్తాను. అయితే ఆ మార్గమేమిటి? అభివృద్ధి చెందిన పెట్టుబడిదారి దేశాలలోని మార్పుల గురించి నేను మాట్లాడడం లేదు. ఆ మార్పు అక్కడ ఎప్పుడూ జరగలేదు. లేదా పూర్తిగా వెనుకబడిన దేశాలలోని మార్పుల గురించి నేను

మాట్లాడడం లేదు. అక్కడ రాజ్యాధికారం 20వ శతాబ్దంలో లాగా సైనిక చర్యలవలనే మారు తుంది. (రష్యా, చైనా, క్యూబా). మనం అధికార మార్పును ప్రభుత్వ సంస్థల ద్వారా సాధించు కున్నాము.

1980, 1990లలో లాటిన్ అమెరికాలోని పరిస్థితులను 20వ శతాబ్దంలో రష్యా పరిస్థితు లతో పోల్చవచ్చు. ఆ నాడు సామ్రాజ్యవాద యుద్ధాలు వాటి భయంకర పరిణామాలు రష్యాపై పడినట్టే ఈనాడు నయా ఉదారవాద విధానాల పరిణామాలు లాటిన్ అమెరికాపై తీవ్రంగా పడ్డాయి. ఆకలి, పేదరికం, సంపద పంపకంలో అసమానతలు, ప్రకృతి విధ్వంసం, కోల్పోతున్న సార్వభౌమత్వం. ఈ పరిస్థితులలో ప్రజలు “ఇక చాలు” అన్నారు. కొత్తదారి కోసం వెతుక్కున్నారు. మొదట్లో ప్రతిఘటించారు. ఆ తరువాత దాడి చేశారు. ఫలితంగా వామ పక్షాలు, సెంటర్ లెఫ్ట్‌ని అధ్యక్ష ఎన్నికలలో విజయం వరించింది. ఇది నయా ఉదారవాద విధానాలను వ్యతిరేకించడం వలననే సాధ్య పడింది. ఆచరణలో నయా ఉదారవాద విధా నాల వైఫల్యాలు స్పష్టంగా కనిపించాయి. నయా ఉ దారవాద విధానాలను పునర్నిర్మించ వలసిన అవసరం ఉందా లేక మానవత్వం, ఐక్యతల ఆధారంగా ఒక ప్రత్యామ్నాయ విధా నం రూపొందించవలసి ఉందా? అనే సందిగ్ధత ఏర్పడింది. చావెజ్ రెండో విధానాన్ని ఎంచుకుని ధైర్యసాహసాలను ప్రదర్శించారు. మదురో కూడా ఆ వారసత్వాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. ఆ తరువాతి కాలంలో ఇవో మోరెల్స్, రాఫెల్ కొర్రెయా లాంటి మరి కొందరు నాయకులు కూడా అదే బాటలో నడుస్తున్నారు. ఈ నాయకులందరూ ప్రపంచస్థాయిలో, జాతీయ స్థాయిలో కూడా ఇప్పుడున్న పరస్పర సంబం ధాలు, వస్తుగతమైన ఆర్థిక సాంస్కృతిక పరిస్థి తులు దీర్ఘకాలం కొనసాగుతాయన్న అవగాహన, పెట్టుబడిదారీ ఉత్పత్తి విధానంతో చాల కాలం కొనసాగాల్సి వస్తుందన్న అవగాహన ఉన్న వారే. చావెజ్ ధైర్యంగా నిర్ణయం తీసుకున్నారని నేను ఎందుకు అంటున్నానంటే దానివలన ఎంతో కీలకమైన, కష్టతరమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. దేశంలోని వెనుకబాటు ఆర్థిక విధానాలను ఎదుర్కోవడమే కాదు. ప్రభుత్వానికి పూర్తి అధికారాలులేని పరిస్థితు లలో పనిచేయవలసి వస్తుంది. అంతే కాదు. వారికి వారసత్వంగా వచ్చిన పెట్టుబడి దారీ విధాన చట్రంలో పని చేయాలి. ఇది సోషలి జం వైపు వెళ్ళడానికి ఎంతమాత్రం అనువైనది కాదు. అయినా ఆచరణలో విప్లవకర కార్యక్రమ

“ మితవాద విధానాలను అమలు చేస్తుంటే, సంక్షోభం నుండి బయట పడేస్తుంటే, వామపక్ష ప్రభుత్వాన్ని అధికారంలోకి తీసుకు రావడానికి కూడా వెనుకాడదు. వారు చట్ట పరంగా గాని చట్ట వ్యతిరేకంగాగాని ఎప్పుడు అడ్డుపడతారంటే - ఇందులో మనకు ఎటువంటి భ్రమలు ఉండనక్కరలేదు-వారి ఆర్థిక ప్రయోజ నాలకు భంగం కలిగేలా స్వచ్ఛమైన ప్రజాస్వామ్య కార్యక్రమాన్ని అత్యంత ప్రజాదరణ గల మార్పులను తీసుకువస్తేనే. ”

బొలివారియన్ విప్లవానికి మద్దతు తెలుపుతున్న ప్రజలు

ఈ వ్యవస్థను నడిపేటట్లుయితే, వీటిని కూడా ఉ పయోగించుకుని కొత్త సమాజాన్ని నిర్మించ వచ్చని అనుభవం నిరూపించింది. అయితే ఒక విషయంలో స్పష్టత ఉండాలి. కార్యకర్తలు వార సత్వంగా వచ్చిన రాజ్యంతో సంతృప్తి పడ కూడదు. వారి చేతిలో ఉన్న అధికారాన్ని ఉ పయోగించుకుని కొత్త రాజకీయ వ్యవస్థకు పునాదులువేయాలి. ప్రజలు పాల్గొన గలిగిన, ప్రజాదరణగల కొత్త సంస్థలను నిర్మించాలి. కొత్త అవకాశాలు కల్పించాలి. తమ శక్తిని వినియోగించుకోవడానికి అత్యంత సులు వైన దారుల నుండి క్లిష్టమైన దారులకు ప్రయా ణించడానికి ఇది ప్రజలను సన్నద్ధులను చేస్తుంది.

సవాళ్లు , సమస్యలు

ఈ ప్రభుత్వం మారుతున్న క్రమం అత్యంత దీర్ఘమైనదే కాదు, ఎన్నో సవాళ్ళు, సమస్యలతో నిండి ఉన్నది కూడా. అంతా సజా వుగా సాగుతుందనలేము. ఎన్నోసార్లు వెనకడుగు వేయాల్సిన పరిస్థితులు, వైఫల్యాలు ఎదురయే అవకాశాలు ఉన్నాయి.

తన ప్రయోజనాలకు అనువుగా ఉన్నన్ని రోజులే మితవాదం ఆట నియమాలను పాటి స్తుంది. మితవాద విధానాలను అమలు చేస్తుంటే, సంక్షోభం నుండి బయట పడేస్తుంటే,

వామపక్ష ప్రభుత్వాన్ని అధికారంలోకి తీసుకు రావడానికి కూడా వెనుకాడదు. వారు చట్ట పరంగా గాని చట్ట వ్యతిరేకంగా గాని ఎప్పుడు అడ్డుపడతారంటే - ఇందులో మనకు ఎటువంటి భ్రమలు ఉండనక్కరలేదు-వారి ఆర్థిక ప్రయోజ నాలకు భంగం కలిగేలా స్వచ్ఛమైన ప్రజాస్వామ్య కార్యక్రమాన్ని, అత్యంత ప్రజాదరణ గల మార్పులను తీసుకువస్తేనే.

అంటే ఈ ప్రభుత్వాలు తీవ్రమైన ఎదురు దాడికి మొదటి నుండి సిద్ధంగా ఉండాలన్న మాట. ప్రజాతంత్రంగా సాధించిన విజయా లను కాపాడుకోగల సమర్థత కలిగి ఉండాలి. ప్రజాస్వామ్యం గురించి మాట్లాడేవారు వారి భౌతిక ప్రయోజనాలకు, అధికృతకు దెబ్బ తగిలితే ఎలా స్పందిస్తారో వివరించగలగాలి. వెనిజులా లో ఇలాగేగా జరిగింది. వారి ఆధిక్య తకి చిన్న దెబ్బ తగలడం వలనే వారు ప్రజల చేత ప్రజా తంత్రయంతంగా ఎన్నికయిన అధ్యక్షుడికి వ్యతి రేకంగా సైనిక ఆక్రమణకు మద్దతు ఇచ్చే చర్యలకు తెగబడ్డారు.

ఈ ఉన్నతవర్గం మొత్తం ప్రతిపక్షానికి ప్రాతినిధ్యం వహించడన్న విషయం కూడా గమనించాలి. విధ్వంసకర, కుట్రపూరితమైన, అప్రజాస్వామిక ప్రతిపక్షానికి, ఉమ్మడి ప్రయో

“ఈ ప్రభుత్వాలు ఎదుర్కొన వలసి వచ్చే మరో ముఖ్యమైన అంశం, ప్రజలలో అంతర్గతంగా దాగి ఉన్న వారసత్వ ప్రభావాలను అధిగమించడం. ఇది వారి నడుమ ఉండదు. ఇది ప్రభుత్వ కార్యకర్తల లోను, కార్యనిర్వాహకు లోను, పార్టీ నాయకులలోనూ, మిలిటెంట్స్ లోను, కార్మికులలోను, కార్మికసంఘ నాయకులతోనూ ఉంటుంది. అవును నేను మాట్లాడుతున్నది లక్షణాలు గురించి-వ్యక్తివాదం, వ్యక్తిత్వ వాదం, రాజకీయ పదవి కాంక్ష, వినిమయతత్వం. ఇవి ఒక్కొక్కటి ముందుకొస్తాయి.”

జనాల కొరకు ఎన్నో విషయాలలో సహకారాన్ని అందించి, ప్రజాతంత్ర పద్ధతులను గౌరవించే నిర్మాణాత్మక ప్రతిపక్షానికి మధ్య తేడాను గుర్తించాలి. అప్పుడు అన్ని ప్రతిపక్షాలను ఒకే గాటన కట్టడం. ప్రతిపక్షాలు చెప్పే ప్రతిదానిని తోసి పుచ్చక పోవడం వలన ఎన్నో రంగాలను మన వైపుకు తిప్పుకోగలుగుతాము. ఉన్నత వర్గ నాయకులు మన వైపు రాకపోవచ్చు. కానీ మధ్య తరగతి వారు, వారి ప్రభావంలో ఉన్న విశాలమైన ప్రజానీకం మన వైపు వస్తారు. అదే ముఖ్యమయిన విషయం. పైగా వారి తప్పుడు ఆలోచనలు, ప్రతి పాదనలు తిరస్కరించడానికి వినిపించే మన వాదనల వలన మనం అధికంగా ప్రయోజనం పొందే అవకాశం ఉంటుంది. వారి వాదనలను తీవ్రవాద ప్రభావంలో ఉన్న కొందరు ఆహ్వాని స్టారని భావిస్తున్నాను. కానీ విశాలమైన మధ్యతరగతివారు, ఎక్కువమంది సామాన్య ప్రజలు వాటిని తిరస్కరించవచ్చు.

ఈ ప్రభుత్వాలు ఎదుర్కొన వలసి వచ్చే మరో ముఖ్యమైన అంశం, ప్రజలలో అంతర్గతంగా దాగి ఉన్న వారసత్వ ప్రభావాలను అధిగమించడం. ఇది వారి నడుమ ఉండదు. ఇది ప్రభుత్వ కార్యకర్తలలోను, కార్యనిర్వాహకు లోను, పార్టీ నాయకులలోనూ, మిలిటెంట్స్ లోను, కార్మికులలోను, కార్మికసంఘ నాయకులతోనూ ఉంటుంది. అవును నేను మాట్లాడుతున్నది లక్షణాలు గురించి-వ్యక్తివాదం, వ్యక్తిత్వ వాదం, రాజకీయ పదవి కాంక్ష, వినిమయతత్వం. ఇవి ఒక్కొక్కటి ముందుకొస్తాయి. ఎక్కువమంది వామపక్షవాదులు కూడా వీటి ఆకర్షణలో పడిపోతారు. అందులో చాలామందికి ప్రభుత్వ అధికారం ఒక మంత్రించిన ఆయుధం లాగా కనిపిస్తుంది. ప్రజల అత్యవసర, తక్షణ సమస్యలను అత్యంత వేగంగా తీర్చవచ్చనిపిస్తుంది. వేగంగా తీర్చలేక పోయేసరికి భ్రమలు తొలగిపోతాయి.

అందువలన మన విప్లవ నాయకులు వారసత్వంగా వచ్చిన శక్తులతో సమతుల్యత

చావెజ్

సాధించడానికి రాజ్యాన్ని ఉపయోగించడమే కాదు, తమ సుదూర ప్రయాణంలో పరిమితులు, అడ్డుకట్టలు ఎదురైనప్పుడు ప్రజలకు బోధించే మార్గాలపై కూడా అవగాహన కలిగి ఉండాలి. కష్టాలను చెప్పడం ద్వారా ప్రజలను నిరాశా నిస్పృహలకు గురిచేస్తామని చాలమంది భావించడం కద్దు. కానీ ఆయా తరగతులకు వాస్తవాలను వివరించినట్లయితే మన లక్ష్యాలను వెను వెంటనే చేరుకోవడం సాధ్యం కాదని ప్రజలు అర్థం చేసుకుంటారు. వారున్న పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుంటారు. అందువలన వారి డిమాండ్లను తగుమాత్రంగా పెట్టే అవకాశం ఉంటుంది. మేధావులకు కూడా పరిస్థితులను వివరించాలి. అప్పుడే వారు సమర్థించగలరు. లేదా అవసరమైతే విమర్శించగలరు., అయితే ఈ పరిమితులను బోధించడంతో పాటు ప్రజలను కూడగట్టగలగాలి. సజనాత్మకతను పెంపొందించాలి. ప్రజానీకం ఒత్తిడిని తట్టుకోవడమే కాదు, అది ప్రభుత్వం తప్పులు చెయ్యకుండా ఆపేందుకు సహకరిస్తుందని, దారి తప్పుదాన్ని ఆపుతుందని కూడా గమనించాలి.

ఒక కొత్త సమాజాన్ని నిర్మించడానికి ప్రభుత్వాలు ఈ కింది పనులు చేస్తున్నాయా? కొన్ని చర్యలు తీసుకోవడానికి సాధారణ ప్రజలను,

కార్మికులను సమీకరిస్తున్నారా? వారి సమర్థతా, శక్తిసామర్థ్యాలను పెంచడానికి ఎంత వరకు సహకరిస్తున్నారా? ప్రజలను సమీకరించాల్సిన, రాజకీయంగా చైతన్య పరచాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తించారా? మనం ప్రజలను కేవలం పక్కనుండి దరువులు కొట్టేవారిగానే చూడకూడదు. ప్రజలు తామంత తామే మాట్లాడగల సమర్థులు కావాలి అని అర్థం చేసుకున్నారా? వారు ప్రజలు చెప్పినది వింటున్నారా, వారిని మాట్లాడనిస్తున్నారా? ప్రజలకు సరిపడినన్ని వసరులిచ్చి, వారు ఉత్పత్తి క్రమంలో సామాజిక నియంత్రణ చేయడానికి వీలు కల్పిస్తున్నారా?

చివరిగా ప్రజారంజక విషయాలలో ప్రజలకి మరింతగా ప్రముఖమైన పాత్ర, ప్రభుత్వ బాధ్యతలు తీసుకునే అవకాశాలు కల్పిస్తున్నారా? దేశంలోని అన్ని తరగతుల ప్రజలను పెట్రోల్ ధరలను గురించి చర్చించడానికి ఆహ్వానించాలి. ఎందుకంటే ఇది ఎంతో ముఖ్యమైన విషయం. ప్రభుత్వానికే కాదు. ప్రజలందరికి సంబంధించిన విషయం. ఆ చర్చను అర్థవంతంగా నిర్వహించేలా ఏర్పాట్లు చేయడమే ప్రభుత్వ బాధ్యత అని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. ఎన్ని సార్లు చెప్పినా మళ్లీ మళ్లీ నేను చెప్పేది ఒకటే. “ఈ సవాలను సమర్థవంతంగా స్వీకరించాలంటే వామపక్షానికి ఒక కొత్త సంస్కృతి కావాలి. ఒక విభిన్నమైన, సహనపూరితమైన సంస్కృతి. అదే మనందరిని కలుపుతుంది. మనలను వేరుచేసే వాటన్నిటిని పక్కన పెడు తుంది. ఐక్యత, మానవత్వం, భిన్నాభిప్రాయాలను గౌరవించడం, ప్రకృతిని కాపాడడం, లాభాల వేటను తిరస్కరించడం. మానవ కార్యకలాపాలకు దారి చూపే మార్కోవే సూత్రాలు కాకూడదు.”

తీవ్రవాదం అంటే తీవ్రమైన నినాదాలు తీసుకోవడం కాదు. తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవడం కూడా కాదు. ఎందుకంటే వాటిని చూసి సామాన్యులు భయపడతారు. అందుకు బదులుగా ప్రజలందరూ కలిసి మెలిసి ఉండే వాతావరణం సృష్టించగలగాలి. పోరాటాల కోసం కూడా అటువంటి పరిస్థితులలోనే విప్లవంగా వివిధ తరగతుల ప్రజలు చేరువవుతారు. ఒకే పోరాటంలో ఎంతోమంది పాల్గొంటున్న విషయం మనందరికి బలం చేకూరుస్తుంది. మన పోరాటాన్ని తీవ్రతరం చేస్తుంది. వామపక్షాలు అధికారాన్ని గెలవాలని అంటే పైనుండి రుద్దడం కాదు. ప్రజలను ఒప్పించాలి. వామపక్షాలు అన్నీ కలిసి గతంలో ఏమిచేసి ఉండ వచ్చో అనేదానికన్నా భవిష్యత్తులో ఏమి చేయగలమో అర్థం చేసుకోవడం ఎంతో ముఖ్యం.

అనువాదం - కె. ఉషారాజి

ఉద్యమాలు, విప్లవాలు: రాజకీయ 'సాధనం' ఆవశ్యకత

మారా హార్వేకర్

ఇంటర్నేషనల్ జర్నల్ ఆఫ్ సోషలిస్ట్ రెన్యూవల్ ప్రచురించిన 'ఐడియాస్ ఆఫ్ ఫ్రెగుల్'నుండి ఈ వ్యాసం గ్రహించబడింది.

1. 21వ శతాబ్దం అంతటా అనేక దేశాల్లో ప్రజా ఉద్యమాలు వెల్లువెత్తాయి. అర్జెం టీనా, బొలివియా తదితర లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో వివిధ సామాజికశక్తులు పెద్దఎత్తున ఉద్యమాల్లోకి రావడం మనం చూశాం. ఈ ఉద్యమాల్లో ప్రజల భాగస్వామ్యం అభినందనీయమే, కానీ ఇంతపెద్ద ప్రజా ఉద్యమాలూ అక్కడి పాలకవర్గాలను ఓటమిపాలేయలేకపోయాయి.

2. గ్రామీణ-పట్టణ పేదలు, కష్టజీవులు, అణగారిన ప్రజానీకం పక్కా ప్రణాళిక లేకపోయినా ఉవ్వెత్తున కదిలారు. హైవేలనూ, పట్టణాలనూ, శివారు ప్రాంతాలనూ దిగ్బంధించారు. షాపులు ధ్వంసం చేశారు. పార్లమెంటులను ముట్టడించారు. వేలా, లక్షలమంది పాల్గొన్న ఈ ఉద్యమాలు పరిమాణంలోగానీ, పోరాట తీవ్రతలోగానీ సామాజిక విప్లవాలను తీసుకు రాదగ్గవే. అయితే ఈ ఉద్యమాలు వరుసవారిగా ఒకరితర్వాత ఒకరుగా దేశాధ్యక్షులయితే రాజీనామాలు చేసేలా ఒత్తిడి చెయ్యగలిగాయి కానీ పాలకవర్గాలనుండి అధికారం ఊడబెరుక్కుని విప్లవాత్మకమైన సామాజిక మార్పు సాధించే దిశగా అడుగువెయ్యలేకపోయాయి.

3. విజయవంతమైన విప్లవాల చరిత్రను మనం తరచి చూస్తే ఒక్క విషయం మాత్రం స్పష్టమవుతుంది. వివిధ సామాజికశక్తులు ఉద్యమిస్తున్న తరుణంలో అలాంటి శక్తులన్నింటినీ ఏకంచేసి, ఒక ఉమ్మడి లక్ష్యంవైపు, జాతీయ ప్రత్యామ్నాయం వైపు నడిపించగలిగే రాజకీయ సాధనం (పార్టీ) అవసరం అవుతుంది. అది కూడా కార్మికవర్గ పార్టీ అయి ఉంటే బలాబలాల పొందికలో మార్పులు తీసుకువచ్చే వ్యూహాలతో ఉద్యమాలను విజయవంతమైన విప్లవాలగా నడిపించిన అనుభవాలు, చరిత్ర మన ముందున్నాయి. నిర్దిష్ట పరిస్థితుల్లో, నిర్దిష్టంగా ఎత్తుగడలు వెయ్యడం ద్వారా శత్రువు బలహీనంగా ఉన్నచోట దెబ్బకొట్టి తిరుగులేని విధంగా పాలకశక్తులమీద పై చేయి సాధించడానికి వీలయ్యింది. విప్లవం జయప్రదం కావడానికి ప్రజల భాగస్వామ్యం ఎంత అవసరమో వారిని నడిపించే కార్మికవర్గ పార్టీకూడా అంతే అవసరం. అలాంటి కార్మికవర్గ పార్టీ నాయకత్వం ఉంటే ఉద్యమాలు రగిలించిన వేడిని సరైన సమయంలో, సరైన రీతిలో గొప్ప భౌతిక శక్తిగా మార్చే వీలుంటుంది.

4. కాబట్టి పోరాటాలూ, ప్రతిఘటనోద్యమాలూ సమాజంలో ఆశించిన మౌలిక మార్పులు తీసుకురావాలంటే వాటికి క్రియాశీలమైన రాజకీయ కార్యచరణ తోడవ్వాలి. సామాజిక మార్పును సాధించే శక్తులమధ్య చీలికలు రాకుండా, వారిని ఏకీకృతంగా నిలబెట్టి ఉద్యమాలను ప్రజా విప్లవ తిరుగుబాటుగా నడిపించడానికి కార్మికవర్గ పార్టీ నాయకత్వం అవశ్యంగా ఉండి తీరాలి. ప్రజలమధ్య అనేక వైరుధ్యాలు ఉన్నప్పటికీ వారందరికీ ఉమ్మడి శత్రువు ఒక్కరే అన్న చైతన్యం ఇవ్వగలగాలి. అప్పుడే పోరాటాలు బలపడతాయి. అప్పటిదాకా పోరాటాలకు వెలుపల ఉన్న ఇతర శక్తులనూ పోరాట మార్గంలోకి రాబట్టగలుగుతుంది. రాజకీయ పరిస్థితులను నిర్దిష్టంగా విశ్లేషించడం, పోరాట శక్తుల మధ్య ఐక్యత నిలిపి ఉంచడం ఒక్క కార్మికవర్గ పార్టీకి మాత్రమే సాధ్యం.

5. ఇంతటి ప్రాధాన్యత కలిగిన కార్మికవర్గ పార్టీ ఆవశ్యకతను చర్చించడానికి లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో ఒకలాంటి జంకు కనబడుతోంది. కార్మికవర్గ పార్టీ అనుగానే రకరకాల సందేహాలు ముసురుకుంటున్నాయి. కార్మికవర్గ పార్టీ ప్రజాస్వామికంగా పనిచెయ్యదు, నియంతృత్వ ధోరణులు ఉంటాయి, నిర్ణయాలు పైనుండి రుద్దబడతాయి అనే అనుమానాలు జాస్తి. (ఇదంతా పొరుగున ఉన్న అమెరికా వందేళ్ళుగా కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ప్రచారంలో భాగంగా విషం

చిమ్ముతున్న పర్వవసానం) 6. అయితే జలాంటి సందేహాలు, భయాలూ వస్తుగతమైనవి (సబ్జెక్టివ్). ఆశయ సాధనలో ఇవి ఆటంకంగా మారకూడదు. అందుకే నేను కార్మికవర్గ పార్టీ అన్నమాట నేరుగా ఉపయోగించకుండా 'రాజకీయ సాధనం' అవసరం అని ముందుగా చెప్పింది. అలాంటి సాధనాన్ని వర్తమాన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మనమే నిర్మించుకుందాం.

7. అవసరం అని నేను నొక్కి చెబుతున్న రాజకీయ సాధనమంటే స్థానిక సంస్థలలోనో, పార్లమెంటు ఎన్నికలలోనో పాలకశక్తులను ఓడించి విజయం సాధించి, చట్టాలు చేసే ప్రత్యామ్నాయ రాజకీయ పార్టీ అనే అర్థంలో కుదించి చూడొద్దు దయచేసి. రాజకీయాలు అన్నా రాజకీయ పార్టీలన్నా ఎన్నికలలో గెలుపు ఓటములకే పరిమితం చేసి చూసే ప్రావృద్ధ్యిని పదులుకోవాలి ముఖ్యంగా వామపక్షపార్టీలు. ఎన్నికల ప్రక్రియలో ప్రజా సమస్యలు, ప్రజా పోరాటాలు పూర్తిగా ప్రతిఫలిస్తాయనే ఆశలు పెట్టుకోవద్దు. రాజకీయాలంటే ముఖ్యంగా వామపక్ష పార్టీలు అనుసరించాల్సిన రాజకీయాలంటే అసాధ్యాన్ని సుసాధ్యం చేసే కళ.

8. ఇదేదో ఐచ్ఛిక ప్రకటన కాదు. ఉదాత్త ఆశయాల జపం అంతకన్నా కాకూడదు. రాజకీయాలంటే సామాజిక-రాజకీయ శక్తుల బలాబలాల పొందికలో ప్రజా బాహుళ్య ఉద్యమాలకు అనువైనరీతిలో మార్పులు తీసుకు రావడం, ప్రస్తుతానికి అసాధ్యంగా కనిపించే విప్లవ సాధనను సమీప భవిష్యత్తులో సుసాధ్యంగా మలుచుకోవడం. వామపక్ష రాజకీయాల లక్ష్యమంటే ఇది.

9. రాజకీయాలంటే పోరాటశక్తుల నిర్మాణం. సామాజిక శక్తులను కూడగట్టుకుండా బలమైన రాజకీయ శక్తిని నిర్మించడం అసాధ్యం. (మిగతా 30వ పేజీలో)

కాశ్మీర్ లో బిజెపి కుట్రలు

ఆనందో భక్ష్

రచయిత పాత్రికేయుడు

జిలీవల జరిగిన సాధారణ ఎన్నికల్లో తిరుగులేని అధిక్యతతో గెలుపొందిన తరువాత భారతీయ జనతా పార్టీ జమ్మూకాశ్మీర్ పై దృష్టి సారించింది. కీలకమైన ఆ సరిహద్దు రాష్ట్రంపై సొంతగానే పట్టుబిగించడానికి పావులు కదుపు తోంది. ఈ దిశలో ఏమైనా చేయడానికి ఆ పార్టీ ఎంతకైనా బరితెగిస్తోంది. పక్కా వ్యూహంతో ఆ పార్టీ రూపొందించిన ప్రణాళికే... **ఆపరేషన్ కాశ్మీర్!**

అది మే 23వ తేదీ మధ్యాహ్నం.. అప్పటికే సరేంద్రమోడి నేతృత్వంలోని బిజెపి కేంద్రంలో రెండవసారి అధికారం చేపట్టడం ఖాయమని తెలిపోయింది. గతం కన్నా భారీ అధిక్యత దిశగా ఆ పార్టీ దూసుకుపోతున్న తీరుపై దీని ఛానళ్లలో కథనాలు వస్తున్నాయి. అదే సమయంలో శ్రీనగర్ లోని వివిధ ఛానళ్ల న్యూస్ రూమ్ లో, పార్టీల కార్యాలయాల్లో, ఆ మాటకొస్తే సాధారణ పౌరుల ఇళ్లలో దీనికి భిన్నమైన స్థితి! మోడికి, ఆయన పార్టీ బిజెపికి వస్తున్న ఈ భారీ అధిక్యత కాశ్మీర్ రాజకీయాలపై ఎటువంటి ప్రభావం చూపనుందన్న అంశంపైనే విస్తృతంగా చర్చ సాగుతోంది. పోలింగ్ సరళి తెలియడం ప్రారంభమైనప్పటి నుండి ఇదే ధోరణి కొనసాగు తుండటంతో అనేకమంది దీని ఛానళ్ల స్క్రీన్ల ఆఫ్ చేశారు. విశ్లేషకులు చర్చల నుండి బయటకు వచ్చేశారు! బిజెపి కాశ్మీర్ ను ఏం చేయ నుందన్న ఆందోళన అందిరినీ వెంటాడుతూనే ఉంది.

కాశ్మీర్ లోయలో అత్యధిక సంఖ్యలో ఉన్న ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా ఒక వ్యూహం ప్రకారం బిజెపి ఎన్నికల ప్రచారం నిర్వహించింది. స్థానికుల ఆశలకు, ఆకాంక్షలకు వ్యతిరేకంగా, రాజ్యాంగం వారికి ఇచ్చిన కనీస రక్షణలను భిద్రం చేసేలా సాగిన ఆ ప్రచారమే దేశ వ్యాప్తంగా ఆ పార్టీ భారీ విజయం సాధించడానికి కారణమైంది. అందుకే, బిజెపి గెలుపుతో కాశ్మీర్ భవిష్యత్ ఏమిటన్న చర్చ అనివార్యంగా మారింది. ఆ పార్టీ నేతలు ఒక పథకం ప్రకారం ముందుకు తీసుకువచ్చిన తీవ్ర జాతీయవాదం (ట్రెంచంట్ నేషనలిజం) హిందీ మాట్లాడే ప్రాంతాలతో పాటు, జమ్మూలోనూ

భారీ ప్రభావం చూపింది. ఫలితంగా జమ్మూ, ఉదంపూర్ లోక్ సభ నియోజకవర్గాలను ఆ పార్టీ ఈ సారి కూడా కాపాడుకోగలిగింది. శాసనసభ నియోజకవర్గాల వారీగా చూస్తే (జమ్మూ - కాశ్మీర్ అసెంబ్లీకి ఎన్నికలు జరగలేదు) 28 స్థానాల్లో ఆ పార్టీ అధిక్యత సాధించింది. 2014 ఎన్నికల్లో 25 శాసనసభ స్థానాలను బిజెపి సాధించింది. అదే ఇప్పటివరకు బిజెపికి ఉన్న అధిక్యత రికార్డు. తాజా లోక్ సభ ఫలితాలతో జమ్మూ ప్రాంతంలో ఆ పార్టీ ప్రభావాన్ని ఏ మాత్రం తక్కువ చేసి చూడలేని పరిస్థితి నెలకొందని పరిశీలకులు భావిస్తున్నారు. దీంతో కాశ్మీర్ వ్యతిరేక ప్రచారాన్ని ఆ పార్టీ మరింత ఉధృతం చేయనుంది. భవిష్యత్ లో శ్రీనగర్ కేంద్రంగా ఏర్పడే సంకీర్ణ ప్రభుత్వాల్లో కమలనాథుల పాత్ర అనివార్యమైతే కాశ్మీర్ లోని అత్యధిక ప్రజానీకానికి కష్టకాలం తప్పదన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతోంది.

స్థానిక కాశ్మీర్ దినపత్రికలన్నీ ఈ మేరకు సంపాదకీయాలతో నిండిపోతున్నాయి. 'అన్ని రోడ్లు ఎక్కడికి దారి తీస్తున్నాయి?' అని గ్రేటర్ కాశ్మీర్ పత్రిక సంపాదకీయాన్ని ప్రచురించింది. రాజకీయ లొంగుబాటు తనంతో పాటు, కాశ్మీర్ పై జమ్మూ పెత్తనం పెరుగుతోందన్న ఆందోళన దీనిలో వ్యక్తమైంది. 'తరువాతి స్టేషన్ జమ్మూకాశ్మీర్' శీర్షికతో కాశ్మీర్ అబ్దుల్ హక్ పత్రిక ఓపెన్ ఎడిటోరియల్ ప్రచురించింది. సంఘ పరివార్ శక్తులు హిందుత్వను మరింత ఉధృతం చేయనున్నారని దీనిలో పేర్కొన్నారు. 'అధిక సీట్లతో నూతన ప్రభుత్వంలో మెజారిటీ భాగస్వామిగా మారేందుకు హిందుత్వ పార్టీ ప్రణాళికలు రూపొందిస్తోంది' అని కూడా ఈ పత్రిక పేర్కొంది. కానీ సంఘ పరివార్ వ్యూహం దీనికి భిన్నం. జమ్మూ కాశ్మీర్ లో ఏర్పడే సంకీర్ణ ప్రభుత్వాల్లో భాగస్వాములు కావడానికిగానీ, ఆ తరహా ప్రభుత్వాన్ని నడపడానికి కానీ కాషాయ దళాలు అంత ఆసక్తిగా లేవు. సంకీర్ణ ప్రభుత్వాలకు బదులుగా ఒక్క భారీ గెంతుతో జమ్మూ కాశ్మీర్ లో పూర్తిస్థాయి మెజార్టీని పొంది, సొంతగా ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని సంఘ పరివార్ భావిస్తోంది. ఆ లక్ష్యాన్ని

చేరుకోవడానికి తమక్కున్న అవకాశాలను కూడా కాషాయ దళం గుర్తించింది. ఆ దిశలో ప్రణాళికలను సిద్ధం చేస్తోంది. కాశ్మీర్ ను కబళించనున్న ఈ కాషాయ వ్యూహాన్ని గుర్తించడంలో స్థానిక పత్రికలు విఫలమైనాయి.

35+9 సూత్రం

బిజెపికి చెందిన పలువురు నేతలు మాత్రం జమ్మూ కాశ్మీర్ లో పూర్తి మెజార్టీని సాధించడానికి రూపొందించే వ్యూహాల గురించి మాట్లాడుతూనే ఉన్నారు. 35+9 సూత్రాన్ని అమలు చేయడం ద్వారా సొంతంగా అధికారాన్ని సాధిస్తామని వారు చెబుతున్నారు. జమ్మూలో 37, లడక్ లో నాలుగు శాసనసభ స్థానాలకు ఎన్నికలు జరుగుతాయి. ఈ రెండు ప్రాంతాల్లో కలిపి 35 సీట్లలోనూ కాశ్మీర్ లోయలో 9 స్థానాల్లోనూ గెలుపొందడం ద్వారా 44 సీట్లను సాధించాలన్నది బిజెపి వ్యూహం. మొత్తం 87 శాసనసభ స్థానాలున్న జమ్మూ కాశ్మీర్ అసెంబ్లీలో ఆ స్థానాల్లో బిజెపి గెలు పొందితే ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు అవసరమైన మెజారిటీని అందుకుంటుంది. అంటే సొంతంగా ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేస్తుంది. సాధారణ ఎన్నికల్లో సాధించిన ఫలితాలు ఆ పార్టీకి మరింత ఊపునిస్తున్నాయి. జమ్మూ ప్రాంతంలో తన విద్యేష వ్యూహాన్ని మరింత పకడ్బందీగా అమలు జరపడానికి బిజెపి శ్రేణులు సిద్ధమవుతున్నాయి. ముస్లింల పట్ల స్థానికుల్లో భయాన్ని, ద్వేషాన్ని రెచ్చగొట్టడం వీటిలో మొదటిది. అమెరికా అధ్యక్షుడు ట్రంప్ 'అమెరికా ఫస్ట్' నినాదాన్ని ఇచ్చిన విధంగా 'హిందూ ఫస్ట్' నినాదాన్ని ఇవ్వడం, దానిని పెద్ద ఎత్తున ప్రజల్లోకి తీసుకుపోవడం రెండవది. ఈ నినాదంతో జమ్మూలోని మెజార్టీ హిందువులను తమ వైపు తిప్పుకోవచ్చునని ఆ పార్టీ భావిస్తున్నది. రోహింగాల రాకతో స్థానిక ప్రజానీకంలో పెద్ద ఎత్తున

“ఈ విద్యేష వ్యూహాన్ని అమలు చేయడం ద్వారానే ఇటీవల జరిగిన సాధారణ ఎన్నికల్లో జమ్మూ కాశ్మీర్ ప్రాంతంలో 34.4 శాతం నుండి 46.4 శాతానికి ఓట్లను ఆ పార్టీ పెంచుకుంది. కేంద్రంలోని నూతన ప్రభుత్వం నియోజకవర్గాల పునర్విభజన చేపట్టే అవకాశం ఉందన్న వార్తలు స్థానిక మీడియాలో పెద్దఎత్తున వస్తున్నాయి. నియోజకవర్గాల సరిహద్దులను మార్చడం, కుదించడం ద్వారా దళితులకు(ఎస్ సి) మరిన్ని సీట్లు రిజర్వు చేయ నున్నారని ఈ వార్తల సారాంశం. ”

నెలకొన్న అసంతృప్తిని సామ్మూ చేసుకోదానికి వ్యూహాలు రూపొందిస్తోంది. లోక్ సభ ఎన్నికల్లో ఆ విషయమై చేసిన ప్రచారం సానుకూల ఫలితాలు ఇవ్వడంతో మరోసారి అదే వ్యూహాన్ని మరింత ఉధృతంగా అమలు చేయడానికి సంఘ పరివార్ శక్తులు సిద్ధమౌతున్నాయి. స్థిరపడిన రోహింగాల వివరాలు సేకరించడం, వారు నివసించే ప్రాంతాల్లో ప్రచారం చేయడం ద్వారా మెజార్టీ ప్రజానీకంలో వారి పట్ల వ్యతిరేకతను రెచ్చగొట్టి తమకనుకూలంగా మార్చుకోవడమన్నది ఆ శక్తుల వ్యూహం. స్థానిక ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం జమ్మూ లో 5,700, లక్షలలో 7,664 రోహింగాల కుటుంబాలు నివసిస్తున్నాయి. పాకిస్తాన్ నుండి ఎప్పుడో వచ్చిన శరణార్థుల అంశాన్ని షేరసత్వ వివాదంతో రెచ్చగొట్టడం ద్వారా లబ్ధి పొందడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. ఈ విద్యేష వ్యూహాన్ని అమలు చేయడం ద్వారానే ఇటీవల జరిగిన సాధారణ ఎన్నికల్లో జమ్మూ కాశ్మీర్ ప్రాంతంలో 34.4 శాతం నుండి 46.4 శాతానికి ఓట్లను ఆ పార్టీ పెంచుకుంది. కేంద్రంలోని నూతన ప్రభుత్వం నియోజకవర్గాల పునర్విభజన చేపట్టే అవకాశం ఉందన్న వార్తలు స్థానిక మీడియాలో పెద్దఎత్తున వస్తున్నాయి. నియోజకవర్గాల సరిహద్దులను మార్చడం, కుదించడం ద్వారా దళితులకు(ఎస్ సి) మరిన్ని సీట్లు రిజర్వు చేయనున్నారని ఈ వార్తల సారాంశం. దీనికి తగ్గట్టుగానే రెండవసారి మోడీ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత జరిగిన తొలి పార్లమెంటు సమావేశాల్లోనే లోక్ సభలో బిల్లును ప్రవేశ పెట్టింది. ప్రస్తుతం జమ్మూ ప్రాంతంలో ఎస్ సి లకు 7 నియోజకవర్గాలు ఉన్నాయి. ఈ సీట్ల సంఖ్య పెంచాలన్న ప్రతిపాదన ముందుకొచ్చిన ప్రతిసారీ కాశ్మీర్ రాజకీయ నాయకత్వం తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తోంది. 2026 వరకు నియోజకవర్గాల పునర్విభజన చేయకూడదంటూ 2002లోనే అప్పటి ఫరూక్ అబ్దులా ప్రభుత్వం చట్టం చేసింది. ఈ మేరకు జమ్మూ కాశ్మీర్ ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1957కు, రాష్ట్ర రాజ్యాంగంలోని 47(3) సెక్షన్ కు సవరణలు చేసింది. (జమ్మూ కాశ్మీర్ కు ప్రత్యేక రాజ్యాంగం ఉండటానికి భారత రాజ్యాంగం అనుమతి ఇచ్చిన సంగతి తెలిసింది. దేశంలో మరో రాష్ట్రానికి ఇలా ప్రత్యేక రాజ్యాంగం లేదు. స్థానికంగా నెలకొన్న ప్రత్యేక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకుని భారత రాజ్యాంగం ఈ అనుమతి ఇచ్చింది) ఈ సవరణను కాశ్మీర్ నేషనల్ ఫ్రంట్ పార్టీ అధ్యక్షుడు భీమ్ సింగ్ తొలుత హైకోర్టులోనూ, ఆ తరువాత సుప్రీంకోర్టులోనూ

ఫరూక్ అబ్దుల్లా

సవాల్ చేశారు. ఈ పిటిషన్ ను రెండు కోర్టులూ తిరస్కరించాయి. గులాం నబీ అజాద్ ముఖ్య మంత్రిగా ఉన్న సమయంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అదనంగా మరో 22 నియోజకవర్గాలను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదించింది అయితే, తాజాగా రిజర్వుడు నియోజకవర్గాలు పెంచాలన్న ప్రతిపాదన నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ (ఎస్ సి), పీపుల్స్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ (పిడిపి), కాంగ్రెస్ పార్టీలకు ఇబ్బందిగా మారింది. ఇది అమలు లోకి వస్తే కొత్తగా సీట్లు పొందే తెగల ప్రజానీకంలో కాషాయ పార్టీకి గట్టి పట్టు ఉండటమే దీనికి కారణం.

జమ్మూ ప్రాంతంలో ఈ తరహా విభజన, అపసమ్మకం కొత్తదేం కాదు. చారిత్రాత్మకంగా చూస్తే మహారాజా హరిసింగ్ కాలంలో కూడా ఇదే పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. అప్పట్లో ఈ ప్రాంతాన్ని పర్యటించిన హరేన్ అలెగ్జాండర్ అనే బ్రిటిష్ చరిత్రకారుడు ‘మహారాజా ప్రభుత్వం కాశ్మీర్ ప్రజానీకాన్ని కొరడాలతో శిక్షిస్తే, అంతకన్నా కఠిన శిక్షలను పూర్వ ప్రజానీకం ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుంది’ అని రాశారు. స్థానికంగా నెలకొన్న పరిస్థితికి ఇది ఒక ఉదాహరణ. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో ఈ ప్రాంతానికి చెందిన 71,667 మంది బ్రిటిష్ సైన్యంలో

పనిచేశారు. వీరిలో 60,402 మంది పూంచ్, మిరాపూర్ కు చెందిన ముస్లింలు. యుద్ధం మగిసిన తరువాత, ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఆందోళనలు జరుగుతున్న నేపథ్యంలో మహారాజా హరిసింగ్ వీరిని సైన్యంలో చేర్చుకోవడానికి నిరాకరించాడు. అంతేకాదు. 1947 సంవత్సరంలో పూంచ్ సెక్టార్లో సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం పెద్ద ఎత్తున సాగడంతో అక్కడి ముస్లింల నుండి ఆయుధాలను బలవంతంగా స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. హిందువులు, సిక్కుల పట్ల మాత్రం దీనిని భిన్నమైన వైఖరి అవలంబించి. ఆయుధాలను వారి వద్దే ఉంచారు. మహారాజా ఏకపక్షంగా తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం భిన్న మతాలకు చెందిన ప్రజల మధ్య అపసమ్మకాన్ని పెంచి ఉద్రిక్తతలకు, ఘర్షణలకు దారి తీసింది. దేశ విభజన రోజుల్లో మహారాజా కు చెందిన డోగ్రా బలగాలు జమ్మూ సమీపంలోని ముస్లిం గ్రామాలపై దాడులకు దిగి, వారిని తీవ్ర భయోత్పాతానికి గురిచేసేవారు. కోల్ కత్తాకు చెందిన స్టేట్స్ మెన్ పత్రిక అప్పటి ఎడిటర్ ఇయాన్ స్టీఫెన్స్ ‘ సుమారుగా రెండు లక్షల మంది అదృశ్యమయ్యారు. మిగిలిన వారిలో అధికశాతం మంది తీవ్ర గాయాలతోనూ, అంతుపట్టని వ్యాధులతోనే కనినిస్తున్నారు.’ అని దీని గురించి రాశారు.

శ్యాం ప్రసాద్ ముఖర్జీ నేతృత్వంలోని ప్రజా పరిషత్ 1952వ సంవత్సరంలో జమ్మూ కాశ్మీర్ ను భారత యూనియన్ లో సంపూర్ణంగా విలీనం చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఆందోళన ప్రారంభించింది. ఒక దేశంలో రెండు రాజ్యాంగాలు. రెండు జెండాలు, ఇద్దరు అధినేతలా.. ఇకపై చెల్లదంటూ ఆయన ఇచ్చిన నినాదం హిందువులను ఆకట్టుకుంది. అదే సమయంలో ముస్లింలలో పరాయికరణ భావనను పెంచింది. ప్రజలను విభజించే ఈ రాజకీయాలు ఆ తరువాత దశాబ్దాల కాలం పాటు కొనసాగాయి. ఈ పరిస్థితి హిందువులు అధికంగా ఉండే జమ్మూ, ముస్లింల జనాభా

“రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 370, 35ఎ ల గురించి బజెపి పదేపదే మాట్లాడుతుంది. ఆచరణలో వాటి జోలికి వస్తే అది దేశ ఐక్యత కు తీవ్ర విఘాతంగా మారుతుంది. జమ్మూ-కాశ్మీర్ భారతదేశం నుండి వేరు కావడానికి బాటలు వేస్తుంది. జాతి ప్రజలతో కాశ్మీరీయులకున్న ఐక్యతా భావనను నీరుగారుస్తుంది, అని కూడా ఆయన చెప్పారు. ముస్లింలు అధిక సంఖ్యలో ఉండే కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఓట్ల చీలిక కారణంగా బజెపి గెలుపొందే అవకాశాలున్నాయన్న ఆందోళనలూ వ్యక్తమవుతున్నాయి.”

ఎక్కువగా ఉండే పూంచ్, రాజౌరి, కిష్వోర్ జిల్లాల మధ్య శత్రుత్వానికి దారి తీసింది. కాశ్మీర్ లో ఉగ్రవాదానికి బాటలు వేసింది. 1990వ దశాబ్దపు తొలినాళ్లలో కొందరు హిందువులను లక్ష్యంగా చేసుకుని ఈ జిల్లాల్లో దాడులు జరిగేవి. వీటిని అరికట్టడానికి బదులుగా ప్రభుత్వం గ్రామ రక్షణ దళాల ఏర్పాటు చేసింది. ఆచరణలో ఇది హిందూ సేనగా మారింది. కాల క్రమేణా ఈ దళాలు ముస్లింలను లక్ష్యంగా చేసుకుని దాడులు ప్రారంభించాయి. ఇలా ప్రారంభమైన ఉద్రిక్తతలు ఇప్పటికీ కొనసాగుతున్నాయి. మతోన్మాద జ్వాలలు ఇప్పటికీ తీవ్రంగా ప్రబలు తుండటానికి ఇదే కారణం.

జమ్మూలో ఆజ్యం ఇలా...!

కొంతకాలంగా బిజెపి నేతలు చేస్తున్న పనులు, ఇస్తున్న ప్రకటనలు గతం నుండి ఉన్న ఉద్రిక్త పరిస్థితులను మరింత రెచ్చగొట్టేలా ఉన్నాయి. గత ఏడాది జూన్ 23న శ్యామ్ ప్రసాద్ ముఖర్జీ వర్గంతి సందర్భంగా ఇప్పటి కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి, బిజెపి అధ్యక్షుడు అమిత్ షా మాట్లాడుతూ కాంగ్రెస్ పార్టీ భావజాలం ఉగ్రవాదుల ఆలోచనలతో సరిపోతుందన్నారు. ‘కొందరిని బుజ్జగించే ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాల కోసం కాశ్మీర్ పందిట్లపై జరగుతున్న దాడులను కాంగ్రెస్ విస్మరించినదని ఈ ఏడాది ఏప్రిల్ 14న ప్రధాని మోడీ విమర్శించారు. బిజెపి నాయకులు ఈ తరహా విమర్శలకు దిగుతుండగా స్థానికంగా ఉన్న వివిధ పార్టీల నేతలు అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరగటానికి ముందే పెద్ద ఎత్తున అవాంఛనీయ సంఘటనలు చోటుచేసుకునే అవకాశం ఉందన్న ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఇటువంటి సంఘటనల కోసమే బిజెపి ఈ తరహా విమర్శలతో పాటు రెచ్చగొట్టే కొన్ని చర్యలకు కూడా దిగుతోందన్న విమర్శలు వినిపిస్తున్నాయి. అమర్ నాథ్ దేవాలయ ట్రస్టుకు భూమిని బదిలీచేసే అంశాన్ని లేవనెత్తడానికి పదేపదే చేస్తున్న ప్రయత్నాలు కాశ్మీర్ లోయలో

కచ్చితంగా ఘర్షణలకు దారి తీసే అవకాశం ఉంది. అదే జరిగితే, అమర్ నాథ్ యాత్రకు ఆటంకాలు ఏర్పడటం ఖాయం. ఈ పరిస్థితి జమ్మూలో బిజెపికి అనుకూల వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తుంది. వరుసగా నాలుగుసార్లు కుల్లాం నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సిపిఎం నేత మహ్మద్ యూసఫ్ తరిగామి సైతం ఇదే రకమైన ఆందోళనను వ్యక్తం చేశారు. ‘బిజెపి అనుసరిస్తున్న విధానాలు రానున్న ఐదేళ్ల కాలంలో కాశ్మీర్ లో పరిస్థితిని మరింత దిగజార్చే ప్రమాదముంది, ఆర్థిక స్థబ్ధత, నిరుద్యోగం వంటి రోజువారీ అంశాల నుండి ప్రజల దృష్టిని మళ్లించి, వారి మధ్య విభేదాలను రెచ్చగొట్టడంలో బిజెపి విజయం సాధించింది. జాతీయవాద ఉన్మాదాన్ని రెచ్చగొట్టేందుకు కాశ్మీర్ ను, బాలకోట్ ను బిజెపి వాడుకుంది. కాశ్మీర్ సమస్యను పరిష్కరించడం, దానిని క్లిష్టంగా మార్చిన తమ విధానాల నుండి వెనక్కి తగ్గడం బిజెపి అనుసరించే సంచలిత, విభజన రాజకీయాలకు వ్యతిరేకం’ అని తరిగామి అన్నారు. ‘రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 370, 35ఎ ల గురించి బిజెపి పదేపదే మాట్లాడుతుంది. ఆచరణలో వాటి జోలికి వస్తే అది దేశ ఐక్యత కు తీవ్ర విఘాతంగా మారుతుంది. జమ్మూ-కాశ్మీర్ భారతదేశం నుండి వేరు కావడానికి బాటలు వేస్తుంది. జాతి ప్రజలతో కాశ్మీరీయులకున్న ఐక్యతా భావనను నీరుగారుస్తుంది,’ అని కూడా ఆయన చెప్పారు. ముస్లింలు అధిక సంఖ్యలో ఉండే కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఓట్ల చీలిక కారణంగా బిజెపి గెలుపొందే అవకాశాలున్నాయన్న ఆందోళనలూ వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఉద్ధంపూర్ నియోజకవర్గంలో బిజెపి అభ్యర్థి జితేంద్ర సింగ్ సాధించిన విజయం దీనికో నిదర్శనం. ముస్లింల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్న ఈ నియోజకవర్గంలో పిడిపి, ఎన్సీలు పోటీ చేయకపోయినప్పటికీ బిజెపి నుండి పోటీ చేసిన జితేంద్ర సింగ్ కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి విక్రమాదిత్య సింగ్ పై 3.57లక్షల ఓట్ల ఆధిక్యతతో గెలు

పొందారు. జమ్మూ కాశ్మీర్ లో ఇదే అత్యధిక మెజార్టీ. కాశ్మీర్ లో కనీసం 9 సీట్లను గెలవాలన్నది బిజెపి లక్ష్యం. ఈ లక్ష్య సాధనలో సజాద్ లోనె పీపుల్స్ కాన్ఫరెన్స్ (పి.సి) ఆ పార్టీకి సహకరించే అవకాశం ఉందన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతోంది. ఈ మేరకు ఆ రెండు పార్టీలకు ఇప్పటికే రహస్య ఒప్పందం ఉందన్న వార్తలు వస్తున్నాయి. ఉత్తర కాశ్మీర్ తో పాటు, బారాముల్లా నియోజకవర్గంలో పిడిపి చెప్పుకోదగ్గ స్థాయిలో బలముంది. మరోవైపు ఎన్నికల బహిష్కరణ నిర్ణయం బిజెపికి వరంగా మారుతోంది. గత ఏడాది జరిగిన పట్టణ స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో 3 నుండి 8శాతం ఓట్లు మాత్రమే కాశ్మీర్ లోయలో పోల్ అయ్యాయి. 231 మంది పోటీ లేకుండా ఎన్నికయ్యారు. వీరిలో 70 మంది బిజెపికి చెందిన వారు. దక్షిణ కాశ్మీర్ లో ఉగ్రవాద ప్రభావం తీవ్రంగా ఉండే ఆనంతనాగ్, కుల్లాం, పుల్వామా, షోపియాన్ జిల్లాల్లోని 20 పౌర సంస్థలకు గానూ నాలుగింటిని కాషాయ పార్టీ తన నియంత్రణలోకి తెచ్చుకుంది. కాశ్మీర్ కున్న ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ వైఖరికి నిరసనగా పిడిపి, ఎన్సీలు ఇక్కడ ఎన్నికలను బహిష్కరించినట్లు ప్రకటించాయి. వాస్తవానికి ఈ జిల్లాల్లో ఆ పార్టీలకు అభ్యర్థులు దొరకలేదు. బరిలో దిగిన అభ్యర్థులు కూడా ఎన్నికల ప్రచారానికన్నా ప్రాణ రక్షణకోసం పరుగులు తీయడమే ఎక్కువగా కనిపించింది. స్థానికంగా ప్రభావం చూపే ప్రధాన రాజకీయ పార్టీలకు చెందిన అభ్యర్థులు కావడంతో ఉగ్రవాదులు సైతం వీరినే లక్ష్యంగా చేసుకున్నారు. దీంతో మాతృభూమిలోనే ఏ మాత్రం రక్షణ లేని పరిస్థితి ఈ పార్టీల అభ్యర్థులకు ఏర్పడింది.

బిజెపి ఎత్తుగడల్లో భాగమేనా?

ఇతర పార్టీలతో పాటు స్థానిక ప్రజలు కూడా ఎన్నికలకు దూరంగా ఉండటం తప్ప మరో మార్గంలేని పరిస్థితిని బిజెపి సృష్టిస్తోందా? ఎన్సీ, పిడిపి నేతలు తమ ప్రైవేటు సంభాషణల్లో ఈ అనుమానాన్నే వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఆర్టికల్ 370, 35ఎకు వ్యతిరేకంగా బిజెపి పెద్ద ఎత్తున విషప్రచారం సాగిస్తున్న సంగతి తెలిసిందే. దీంతో కాశ్మీర్ లోయలో అనివార్యంగా ఘర్షణలు చెలరేగుతున్నాయి. అమాయకుల హత్యలు, ఉద్రిక్త, ఉత్పంఠ పరిస్థితులను సృష్టిస్తున్నాయి. దీంతో అత్యధిక ప్రజలు పోలింగ్ ప్రక్రియకు దూరంగా ఉంటున్నారు. బిజెపియేతర రాజకీయ పార్టీలకు కూడా ఎన్నికలను బహిష్కరించడమో, పోటీ చేసినా ప్రచారం చేసుకోలేని పరిస్థితికి చేరుకోవడమో అనివార్యమవుతోంది. ఆ రాష్ట్ర

మాజీ ముఖ్యమంత్రి ఒమర్ అబ్దుల్లా దాదాపుగా ఇదే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు. ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిపై స్పందించిన ఎన్సీ నేత 'ఆ ఆంశాన్ని స్థానికంగా ఉద్దిక్షతలు రెచ్చగొట్టడానికి బిజెపి తెలివిగా ఉపయోగించుకుంటోంది' అని అన్నారు. అయితే, అధికారానికి ఆ పార్టీని దూరంగా ఉంచడమే ఈ నమస్యకు పరిష్కారమని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. 'బిజెపి ఒక వ్యూహం ప్రకారం చర్చలు కూడా జరగకుండా అడ్డుకుంటోంది. ఈ పరిస్థితిని మార్చాలంటే బిజెపిని అధికారానికి దూరంగా ఉంచాలి.' అని ఆయన అన్నారు. సాధారణ ఎన్నికలకు ముందు ఆయన ఈ వ్యాఖ్యలు చేశారు. అప్పటికే బిజెపి పెద్దఎత్తున విషప్రచారాన్ని ప్రారంభించింది. తన ఎన్నికల ప్రణాళికలో ఆర్థికల్ 370 రద్దును ప్రస్తావించింది. 'జనసంఘ్ రోజుల నుండి చెబుతున్న దాన్నే మళ్లీ చెబుతున్నాం. అదే చేస్తాం' అని పేర్కొంది. దీనిపై కాశ్మీర్ లో ఆందోళన వ్యక్తమవుతుండగానే ఉదంఘూర్- బారాముల్లా ప్రధాన రహదారిపై బుధ, ఆదివారాల్లో పౌరుల రాకపోకలను నిలిపివేస్తూ కేంద్రంలోని సరేంద్రమోడీ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. ఇది స్థానికంగా ఉద్దిక్షతలకు దారి తీసింది. ఏప్రిల్ 11 నుండి మే ఆరవ తేదీ వరకు ఐదు దశల్లో ఎన్నికలు జరగగా, ఆ కాలమంతా ఎన్కౌంటర్లు కొనసాగాయి. పూల్వామా, షోపియాన్ లో మే 3వ తేదిన, పోలింగ్ ప్రక్రియకు సరిగ్గా మూడు రోజుల ముందు పుల్వామాలో భారీ ఎన్కౌంటర్ జరిగింది. హిజ్బుల్ ముజాహిదీన్ మిలిటెంట్లు ముగ్గురు ఈ ఎన్కౌంటర్లో మృతి చెందారు. 19 మంది స్థానికులకు తీవ్ర గాయాలయ్యాయి. ఈ సంఘటన తరువాత భద్రతా దళాలు ఆయుధాలు చూపిస్తూ స్థానికంగా ప్రదర్శన నిర్వహించాయి. ఫలితంగా ఈ రెండు జిల్లాల్లో పోలింగ్ శాతం 2.81కి పడిపోయింది. ఓటర్లను పోలింగ్ ప్రక్రియకు దూరంగా ఉంచాలనే ఈ ఎన్కౌంటర్లను నిర్వహించారని పిడిపి ఆరోపిస్తోంది. 'ఎన్కౌంటర్ ఒక కుట్ర. ఉగ్రవాదులను ఏరివేయాలనుకుంటే ఆ పని ఎప్పుడో చేసి ఉండవచ్చు అనంతనాగ్ నుండి పోటీ చేస్తున్న మెహబూబా ముష్షీ ఓడించాలన్న కుట్రతోనే పోలింగ్ కు ముందు ఆ పనిచేశారు.' అని ఆ పార్టీ నేతలు ఆరోపించారు.

కొనసాగనున్న సైనిక వ్యూహం

ఈ ఎన్నికల్లో మెహబూబా ముష్షీ ఓటమి పాలయ్యారు. మొదటి స్థానంలో ఎన్సీకి చెందిన హస్సేన్ మసూదీ నిలవగా, కాంగ్రెస్ కు చెందిన

“పూల్వామా, షోపియాన్ లో మే 3వ తేదిన, పోలింగ్ ప్రక్రియకు సరిగ్గా మూడు రోజుల ముందు పుల్వామాలో భారీ ఎన్కౌంటర్ జరిగింది. హిజ్బుల్ ముజాహిదీన్ మిలిటెంట్లు ముగ్గురు ఈ ఎన్కౌంటర్లో మృతి చెందారు. 19 మంది స్థానికులకు తీవ్ర గాయాలయ్యాయి. ఈ సంఘటన తరువాత భద్రతా దళాలు ఆయుధాలు చూపిస్తూ స్థానికంగా ప్రదర్శన నిర్వహించాయి. ఫలితంగా ఈ రెండు జిల్లాల్లో పోలింగ్ శాతం 2.81కి పడిపోయింది. ”

అనంతనాగ్ పిడిపి అభ్యర్థి మెహబూబా ముష్షి

గులాం అహ్మద్ రెండవ స్థానంలో నిలిచారు. విభ్రాంతికరమైన విషయమేమిటంటే కాశ్మీర్ చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా బిజెపి కొన్ని రౌండ్లలో ఆధిక్యం ప్రదర్శించింది. అయితే, పరిశీలకులను ఈ పరిణామం పెద్దగా ఆశ్చర్యానికి గురిచేయలేదు. దీనికి అవసరమైన భూమికను ఆ పార్టీ కొంత కాలంగా సిద్ధం చేసుకుంటూ ఉండటమే దీనికి కారణం. మే 29వ తేదిన అన్నార్ ఫుజ్జాత్ ఉల్ హింద్ చీఫ్ జకీర్ ముసా హత్య తరువాత దక్షిణ కాశ్మీర్లో అతి పెద్ద ఆపరేషన్లు భద్రతా దళాలు నిర్వహించాయి. సిఆర్పిఎఫ్, స్పెషల్ ఆపరేషన్ గ్రూపులతో పాటు 9 రాష్ట్రీయ రైఫిల్స్ భద్రతా దళాలు కుల్ గాం లోని తాజిపోర, మోహన్ పుర గ్రామాన్ని చుట్టుముట్టాయి. మిలిటెంట్లు ఉన్నారన్న సమాచారంతో గ్రామంలోకి వచ్చిన ఈ దళాలు విచక్షణా రహితంగా వ్యవహరించాయి. పెల్లెట్లతోనూ, బుల్లెట్లతోనూ గ్రామస్తులపై విరుచుకుపడ్డాయి. అప్పటికే మిలిటెంట్లు గ్రామాన్ని వదిలి వెళ్లిపోయారన్న సంగతి ధృవపడినప్పటికీ సాధారణ పౌరులను లక్ష్యంగా చేసుకుని దాడి జరిగింది. ఈ దాడిలో 60 మందికి పైగా తీవ్ర గ్రాయాలపాలయ్యారు. కాశ్మీర్ లోయలో చాలా కాలం తరువాత

పౌరులను లక్ష్యంగా చేసుకుని భద్రతాదళాలు ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా చేసిన దాడి ఇది. ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో ప్రజానీకం గాయపడటం కూడా ఇటీవల కాలంలో ఇదే మొదటిసారి. షోపియాన్ లోని గగ్నూర పింజూర ప్రాంతంలో కూడా భద్రతాదళాలు అదే రోజు దాడికి దిగాయి. ఇక్కడ ఒక యువకుడు మృతిచెందగా, ఇద్దరు యువతులతో పాటు 20 మంది నిరసనకారులు తీవ్రంగా గాయపడ్డారు.

వరుస ఎన్కౌంటర్లు, సాధారణ ప్రజానీకపు మరణాలు, వాటికి నిరసనగా జరిగే ఆందోళనలతో నెలకొన్న ఉద్దిక్షవాతావరణానికి తోడు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిపై బిజెపి ఎప్పటికప్పుడు రెచ్చగొట్టేలా చేస్తున్న ప్రకటనలు, స్థానిక నాయకులు ఇస్తున్న ప్రసంగాలతో పరిస్థితి మరింత ఘోరంగా మారింది. ఈ స్థితి సాధారణ ప్రజానీకాన్ని పోలింగ్ బాతలకు దూరంగా ఉంచడమే కాకుండా, రాజకీయ పార్టీల కార్యకర్తలను ఉగ్రవాదులు ప్రధాన లక్ష్యంగా ఎంచుకోవటానికి దారితీసింది. ఫలితంగా ప్రజాస్వామ్యానికి, ఎన్నికల రాజకీయాలకు అత్యంత కీలకమైన రాజకీయ పార్టీల యంత్రాంగం దారుణంగా బలహీనపడింది. పోలింగ్ ప్రక్రియకు కొద్ది వారాల ముందు కుల్ గాం లో జరిగిన పిడిపి కార్యకర్త మహ్మద్ జమాల్ భట్ హత్య దీనికి ఓ ఉదాహరణ.

ప్రజలు పోలింగ్ ప్రక్రియకు దూరంగా ఉన్నా, ఎన్నికల బహిష్కరణ అమలైనా, కనీసం ఐదు నియోజకవర్గాల్లో తాము విజయం సాధిస్తామని స్థానిక బిజెపి నేతలు 'ప్రంట్ లైవ్' విలేకరులకు చెప్పారు. ఎంత తక్కువ ఓట్లు పోల్ అయితే, బిజెపి గెలుపు అంతభాయంగా మారుతుందని వీరు అన్నారు. అంతేకాదు, ఆ మేరకు ఒక వ్యూహాన్ని కూడా రూపొందించి అమలు చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. దీనిలో భాగంగా ఈ నియోజకవర్గాల్లోని కొందరు పిడిపి మాజీ ఎంఎల్ఎలు, స్వతంత్రులతో బిజెపి రాష్ట్ర నాయత్వం చర్చలు జరుపుతోంది. గుల్బర్గా, బంది

“ బిజెపి చెప్పినట్టల్లా అధికారయంత్రాంగం ఆడుతోందన్న అనుమానాలు నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్, పిడిపి లతో పాటు కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన నేత ల్లోనూ వ్యక్త మవుతున్నాయి. లోక్ సభ ఎన్నికల్లో కొన్ని పోలింగ్ బూత్ లను కలిపివేయడం, శాంతి భద్రతల అంశాన్ని ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా విస్మరించడం వంటివాటిని వారు తమ అనుమానాలకు కారణంగా చూపుతున్నారు.”

పొర, హబ్బాకాదల్, పహల్గాం నియోజక వర్గాల్లో ఈ వ్యూహాన్ని ఆ పార్టీ అమలు చేస్తోంది. హబ్బా కాదల్ నియోజకవర్గంలో 16వేల మంది కాశ్మీరీ పండిట్లు వలసవచ్చి స్థిరపడిఉన్నారు. పహల్గాం నియోజకవర్గంలో పిడిపి బీఫ్ సోఫి యూసెఫ్ ప్రభావం కొంత మేర ఉంది. అనంతనాగ్ లోక్ సభ స్థానానికి జరిగిన ఎన్నికల్లో ఆయనకు 10,225 ఓట్లు వచ్చాయి. మరోవైపు పీపుల్స్ కాన్ఫరెన్స్ తో బిజెపి సంబంధాలు అత్యంత రహస్యంగా కొనసాగు తున్నాయి. ఉత్తర కాశ్మీర్లో పలువురు పిడిపి శాసనసభ్యులు పిసిలోకి ఫిరాయించారు. పటాన్ కు చెందిన ఇమ్రాన్ రాజ అన్సారి, టాన్వార్ నియోజకవర్గానికి చెందిన అబిద్ అన్సారి, అబ్బాస్ వని ఇందుకు ఉదాహరణ. పీపుల్స్ కాన్ఫరెన్స్ కు చెందిన రాజా అజాజ్ అలీ బారాముల్లా నియోజకవర్గంలో ఓటమి పాలైనప్పటికీ 1.03 లక్షల ఓట్లు సాధించారు. ఇక్కడ గెలిచిన అభ్యర్థికి 1.33 లక్షల ఓట్లు మాత్రమే వచ్చాయి. బిజెపి నేతల అంచనాల ప్రకారం ఇక్కడ నాలుగు నియోజకవర్గాల్లో తక్కువ ఓట్లు పోల్ అయితే పీపుల్స్ కాన్ఫరెన్స్ గెలుపొందే అవకాశం ఉంది. ఈ నియోజక వర్గాల్లో షియాల జనాభా అధికంగా ఉంది. శ్రీనగర్ లో పి.సి కి చెందిన షియా నేత రాజా అన్సారికి 28,773 ఓట్లు పోల్ అయ్యాయి. దీంతో పోలింగ్ కు వచ్చే ఓటర్ల సంఖ్యను తగ్గించడానికి బిజెపితో కలిసి ఆ పార్టీ కూడా రహస్యంగా పనిచేస్తోంది. అంతేకాదు, పిడిపి నుండి పెద్దఎత్తున వలసలను ప్రోత్సహిస్తోంది. బిజెపి, పిసిలు పరస్పరం సహకరించుకోవడం రెండు పార్టీలకూ లాభిస్తుందని ఇరు పార్టీలకు చెందిన నాయకులు అభిప్రాయం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. పిడిపి నేత, మాజీ ముఖ్యమంత్రి వెంకటాచారి ముఖ్తీ అనంత నాగ్ లో ఘోరపరాజయం పాలవ్వడం వెనుక ఢిల్లీ నుండి జరిగిన కుట్ర ఉందని పలువురు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ‘ఢిల్లీ రూపొందించిన

ప్రణాళికను జమ్మూలో ఉన్న వారు అమలు చేశారు’ అని పిడిపి మాజీ ఎంపీలెల వార్తా పత్రికలకు చెప్పారు. ‘దాదాపుగా మా విజయం ఖాయమైన దశలో పోలింగ్ కు మూడు రోజుల ముందు పుల్వామాలో భారీ ఎన్కౌంటర్ జరి గింది. ముగ్గురు ఉగ్రవాదులను కాల్చివేసిన ఈ సంఘటన క్షేత్రస్థాయిలో పరిస్థితులను మార్చి వేసింది. మా ఓటమికి బాటలు వేసింది. కచ్చి తంగా ఇది అప్పటికప్పుడు జరిగిన సంఘటన కాదు. కనీసం, కొన్ని నెలల ముందుగానైనా దీనికి ప్రణాళికలు వేసి ఉండాలి.’ అని వారు తెలిపారు. బిజెపి చెప్పినట్టల్లా అధికారయంత్రాంగం ఆడుతోందన్న అనుమానాలు నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్, పిడిపిలతో పాటు కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన నేత ల్లోనూ వ్యక్తమవుతున్నాయి. లోక్ సభ ఎన్నికల్లో కొన్ని పోలింగ్ బూత్లను కలిపివేయడం, శాంతి భద్రతల అంశాన్ని ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా విస్మరించడం వంటివాటిని వారు తమ అనుమానాలకు కారణంగా చూపుతున్నారు. నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ అధికార ప్రతినిధి ఇమ్రాన్ నబీ దార్ ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తూ ‘పోలింగ్ బూత్లు కలపడానికి ప్రాతిపదిక ఏమిటి? ఈ నిర్ణయం తీసుకునే ముందు ఎవరితో చర్చించారు. ఓటు వేయడానికి కిలోమీటర్ల కొద్ది నడవాల్సిన పరిస్థితి ని ఎందుకు కల్పించారు? పోలింగ్ బూత్ల వద్ద భద్రతాదళాలను ఎందుకు మోహరించారు? రోడ్ల మీద ఒక్కరు కూడా భద్రతా సిబ్బంది లేకుండా చేసి అందరిని పోలింగ్ బూత్లలోనే ఉంచడం దేనితో? ఓటువేయడానికి వచ్చిన వారిని భయోత్పాతానికి గురిచేయడ మేనా దీని ఉద్దేశ్యం’ అని ఆయన ప్రశ్నించారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు జిఎ మిర్ కూడా ఇదే విధమైన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు. ‘పోలింగ్ రోజు నిఘా యంత్రాంగం వైఫల్యం కనపడింది. ఓట్లు వేయడానికి ప్రజలు సిద్ధంగానే ఉన్నారు. అకస్మికంగా ఉదయం 9 గంటల నుండి 10 గంటల మధ్య అనేక ప్రాం

తాల్లో రాళ్ల దాడుల సంఘటనలు చోటుచేసు కున్నాయి. పరిస్థితిని శాంతియుతంగా అదుపు లోకి తీసుకురావడానికి బదులుగా భద్రతా సిబ్బంది తుపాకులతో బదులిచ్చారు. ఫలితంగా ప్రజలు పోలింగ్ కు దూరంగా ఉన్నారు.’ అని ఆయన అన్నారు.

ప్రత్యామ్నాయం లేదా...?

ప్రజలను చీల్చే, వారిలో భయోత్పాతా లను సృష్టించే కాశ్మీర్ లోయలో పై చేయి సాధించాలన్న బిజెపి ప్రయత్నాలను అడ్డుకునే శక్తులే లేవా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఉ న్నాయనే. కాకుంటే చాలా సూక్ష్మ స్థాయిలో ఈ పరిణామం కనపడుతోంది. బ్యూరోక్రాట్ గా పనిచేసి రాజకీయ వేత్తగా మారిన షా ఫాజల్, లాంగేట్ నుండి స్వతంత్ర ఎంపీగా ఉన్న ఇంజినీర్ రషీద్లు స్థానికంగా ఈ దిశలో ఆశా కిరణాలుగా ఉన్నారు. వీరిద్దరు తమకు పట్టు ఉన్న ప్రాంతాల్లో బిజెపిని గట్టిగా ప్రతిఘటిస్తు న్నారు. బిజెపితో పొత్తును తీవ్రంగా వ్యతిరేకించిన కొందరు పిడిపి నేతలు కూడా వీరికి సన్నిహితులు. వీరంతా కలిస్తే లోయ ప్రాంతం లో ప్రత్యామ్నాయ శక్తిగా రూపొందుతారన్న అంచనాలు ఉన్నాయి. బారాముల్లాలో జరిగిన ఎన్నికల్లో రషీద్ ఇప్పటికే తన సత్తాను నిరూపించుకున్నారు. లక్షకు పైగా ఓట్లను సాధించారు. ఆయన సాధించిన ఈ ఓట్లు పరిశీలకులను ఆశ్చర్యపరిచాయి. బలమైన ప్రతిపక్ష నిర్మాణానికి ఆయన పిలుపునిస్తున్నారు. కాశ్మీర్ లో నెలకొన్న అనిశ్చితిని అధిగమించి సాధారణ స్థితిని తీసుకు రావాలంటే ప్రతిపక్షం ఐక్యంగా ఉండాలని, ఉమ్మడిగా హిందుత్వ శక్తులను ఎదుర్కోవాల న్నది వీరిద్దరి వాదన. దీనిపై సిపిఎం నేత తరిగామి మాట్లాడుతూ ‘అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఈ తరహా గళాలు మరిన్ని వినిపించే అవకాశం ఉంది. రాజ్యాంగం ఇచ్చిన హక్కులను కాపాడు కునేందుకు ఒకే రకమైన ఆలోచనా ధోరణి కలిగిన వారందరూ ఐక్యంగా కృషి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.’ అని అన్నారు.

పరిశీలకులు సైతం బిజెపికి వ్యతిరేకం గా ఆవిర్భవించే అటువంటి ప్రత్యామ్నాయంపైనే కాశ్మీర్ భవిష్యత్ ఆధారపడి ఉంటుందని చెబుతున్నారు. ఈ తరహా ప్రత్యామ్నాయమే కాశ్మీర్ తో పాటు జమ్మూలోనూ బిజెపికి చెక్ చెప్పగలుగుతుందన్నది వీరి అభిప్రాయం. అయితే భయోత్పాతాన్ని సృష్టించడం ద్వారా ఓటర్లను పోలింగ్ బూత్లకు రానియకుండా చేసి, అధిక్యత సాధించాలన్న బిజెపి వ్యూహాన్ని కాశ్మీర్ ప్రజలు, పార్టీలు ఎలా ఎదుర్కొంటారో చూడాల్సిఉంది. ✽

మార్తా హార్వేకర్

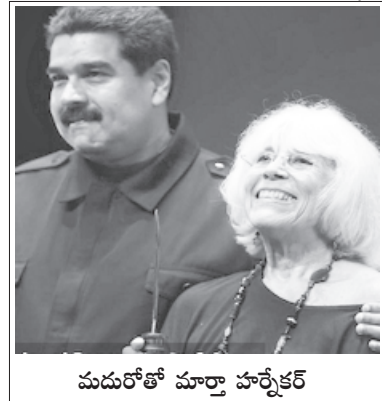
(2వ పేజీ తరువాయి)

చెప్పారు. క్యూబాలో కింది స్థాయి నుండి ప్రజలు మంచి జీవితం కోసం చేస్తున్న ప్రయత్నాలను, వారి అనుభవాలను అధ్యయనం చేయడం కోసం “లాటిన్ అమెరికా ప్రజా పరిశోధనా కేంద్రం (ఎంజిపిఎల్ఎ-మెస్సా)ను స్థాపించారు. క్యూబా పునర్నిర్మాణంలో పాల్గొంటున్న ప్రజలు, కార్యకర్తల అనుభవాలను ఇంటర్వ్యూలు రూపంలో గ్రంథస్థం చేశారు. సోవియట్ యూనియన్లో సోషలిజం కూలిపోయిన తరువాత సామ్రాజ్యవాదులు ప్రపంచీకరణ విధానాలను అన్ని దేశాలపై రుద్దుతున్న తరుణంలో 21వ శతాబ్దంలో సోషలిజం నిర్మాణం ఎలా ఉండాలి అన్న అంశంపై ఆమె అనేక వ్యాసాలు, పుస్తకాలు రాశారు.

1990లో ఆమె రాసిన గ్రంథం “21వ శతాబ్దం ముంగిట వామపక్షాలు: అసాధ్యాన్ని సుసాధ్యం చేయడం” ప్రపంచ మేధావులను ఆకర్షించింది. అప్పుడే వెనిజులాలో అధికారంలోకి వచ్చిన హ్యూగో చావెజ్ను కూడా ఈ గ్రంథం ఆకర్షించింది. దీన్ని చదివి ప్రభావితమైన ఛావెజ్... హార్వేకర్కు ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వడానికి అంగీకరించాడు. దాదాపు 15 గంటల పాటు సాగిన ఈ ఇంటర్వ్యూలో ఆమె ఛావెజ్ను అనేక అంశాలపై ఎంతో ధైర్యంగా ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు. ఒక దేశాధ్యక్షుడిగా ఉన్న ఛావెజ్ ఆమె ప్రశ్నలకు ఆగ్రహించకుండా సావధానంగా సమాధానాలు చెప్పడమే కాకుండా తరువాత ఆమెను తమ దేశానికి వచ్చి తమతో కలిసి పనిచేయాలని ఆహ్వానించారు. దానికి అంగీకరించిన హార్వేకర్ వెనిజులా వెళ్లి రాజధాని కారకాస్లో పనిచేశారు. ఛావెజ్

ప్రభుత్వం కింద పనిచేస్తున్నప్పటికీ అవసరమైనప్పుడల్లా ఆమె ఛావెజ్ విధానాలను ప్రశ్నించేవారు. కొన్ని మార్పులు సూచించేవారు.

వెనిజులాలో ఆమె ప్రఖ్యాత మార్క్సిస్టు ఆర్థిక వేత్త, సామాజిక కార్యకర్త మైఖేల్ లెబోవిజ్ ను వివాహం చేసుకున్నారు. ప్రజల విప్లవ కార్యచరణ, పోరాటాల పట్ల ఇద్దరికీ నిబద్ధత, ఆసక్తి ఉండటంతో వారెవరూ ఒకే లక్ష్యానికి కట్టుబడి పనిచేశారు. వెనుజులా చేరుకున్న తరువాత రెండు దశాబ్దాల పాటు హార్వేకర్ ప్రజా ఉద్యమాలను అధ్యయనం చేసి రెండు విలువైన గ్రంథాలు రాశారు. “వామపక్షాల

మదురోతో మార్తా హార్వేకర్

పునర్నిర్మాణం”, “నిర్మించడానికి ఒక ప్రపంచం: ఇరవయ్యోకట్ శతాబ్దపు సోషలిజం నిర్మాణానికి కొత్త మార్గాలు” అన్న ఈ రెండు గ్రంథాలు వామపక్ష కార్యకర్తలకు అనేక విలువైన విశ్లేషణలు అందిస్తాయి.

వెనిజులాలో హార్వేకర్, లెబోవిజ్లు కలిసి 2004, 2005లో రెండు అంతర్జాతీయ సాహజ్జ సదస్సులు నిర్వహించారు. 2006లో వారు మిరండాఅంతర్జాతీయ కేంద్రం (సిజిఎం)

నెలకొల్పారు. ఈ కేంద్రంలో వెనిజులాకు, వివిధ దేశాలకు చెందిన వామపక్ష మేధావుల అభిప్రాయాలను భద్రపరుస్తారు. దీంతో పాటు బ్రెజిల్, బోలీవియా, పరాగువే, ఈక్వెడార్ వంటి దేశాలనుండి మేధావులను పిలిచి వారి అభిప్రాయాలను సేకరించారు. ఇంటర్వ్యూలు చేశారు. వామపక్షాలకు చెందిన అన్ని రకాల అభిప్రాయాలను గౌరవించడం, సేకరించడం ఆమెకు అలవాటు. వామపక్ష పార్టీలన్నిటి అభిప్రాయాలను ఇంటర్వ్యూ రూపంలో ఆమె సేకరించి గ్రంథస్థం చేశారు. అదే సమయంలో కింది స్థాయిలో, కమ్యూనిటీ స్థాయిలో ప్రజల భాగస్వామ్యం, వారి అనుభవాలను కూడా ఆమె సేకరించి, క్రోడీకరించేవారు. రెంటిని విశ్లేషించి, సరిపోల్చి అనేక పాఠాలు తీసేవారు. ఆమె ఈ అనుభవాలను తీసుకునే ఛావెజ్ వెనిజులాలో కమ్యూనిటీ కౌన్సిల్స్ ఏర్పాటు చేశారు. పరిపాలనలో ఈ కిందిస్థాయి కౌన్సిల్స్ ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తాయి. మన దేశంలోని కేరళలో పంచాయితీ పాలన, బ్రెజిల్లోని పోర్టో అలెగ్రెలో పరిపాలనలో కమ్యూనిటీ కౌన్సిల్ పాత్రలను పరిశీలించిన హార్వేకర్ కింద కమ్యూనిటీ స్థాయి నుండి ప్రజలు పరిపాలనలో ఎలా పాలుపంచుకోవాలో దిశానిర్దేశం చేశారు. దీనిపై ఆమె రాసిన గ్రంథం “కింది నుండి ప్రణాళిక: వికేంద్రీకృత భాగస్వామ్య ప్రణాళిక ప్రతిపాదన” అన్న గ్రంథాన్ని రాశారు. ఆ గ్రంథం ఆవిష్కరణకు కొద్ది వారాల ముందు ఆమె మరణించారు. వామపక్ష రాజకీయాలకు ఇంతటి సేవ చేసిన మార్తా హార్వేకర్ కమ్యూనిస్టు, వామపక్ష ఆలోచనా పరుల్లో శాశ్వత స్థానం సంపాదిస్తాయి, ఆమె రాసిన పుస్తకాలు, వ్యాసాలు 21వ శతాబ్దంలో అనేక మంది మేధావుల ఆలోచనలను ప్రభావితం చేస్తాయి అన్నదాంట్లో సందేహం లేదు. ✽

ఉద్యమాలు, విప్లవాలు

(30వ పేజీ తరువాయి)

కాబట్టి పార్టీ నిర్మాణానికి ఎంత శ్రద్ధ పెడతామో, సామాజికశక్తుల నిర్మాణానికి అంత ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

10. దురదృష్టవశాత్తూ మన కార్యకర్తలు ఈ విషయంలో చూస్తున్నాం... చేస్తున్నాం... అనే మాటలతో పరిమితమై పోయారు. ప్రజా సమస్యల మీద స్పందించి పోరాటాలు నడిపి నంత శ్రద్ధగా ‘నిర్మాణాన్ని’ ఒక కర్తవ్యంగా చేపట్టడం లేదు. ప్రజా పోరాటాలను సమరశీలంగా మలచడానికి ఉన్న ఏకైక మార్గం వర్గశక్తుల నిర్మాణాన్ని పెంపొందించడమే. పార్టీ మరింత విప్లవాత్మకంగా పనిచేయాలని డిమాండ్ చేసే వాళ్ళు ఆ పని జరగడానికి క్షేత్రస్థాయిలో తమ కృషి ఏమిటి? రాజకీయ, సామాజిక శక్తుల నిర్మాణానికి తమవంతుగా చేసిన కృషి ఏమిటనే ప్రశ్నను తమకు తాము వేసుకోగలగాలి.

11. వర్గశక్తుల నిర్మాణం ‘స్పాంటేనియస్’గా జరిగేది కాదు. ప్రజా ఉద్యమాలు ‘స్పాంటేనియస్’గా ముందుకొస్తాయిగానీ, వర్గశక్తుల నిర్మాణం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అలా ముందుకు వచ్చేది కాదు. అలాంటి నిర్మాణానికి

ఒక కథానాయకుడు (ప్రాటగోనిస్ట్) ఉండాలి. ప్రతి కార్యకర్త ఒక కథా నాయకుడు కావాలి.

12. ఈ కర్తవ్యాలను నెరవేర్చగలిగే పార్టీ ప్రజల చేతుల్లో రాజకీయ ఆయుధంగా మారుతుంది. అలాంటి పార్టీ జాతీయస్థాయిలో ప్రజలను ఐక్యపరిచే సాధనంగా మారుతుంది. నయా-ఉదారవాద విధానాలను వ్యతిరేకించే శక్తులన్నింటినీ కూడగట్టగలుగుతుంది. వివిధ సామాజిక ఉద్యమాలను మిళితం చేసి లక్ష్యసాధన నైపు నడిపించగలుగుతుంది. ఎందుకంటే పార్టీ నాయకులు-కార్యకర్తలు ప్రజలతో నిత్య సంబంధాల్లో ఉంటారు కాబట్టి. ప్రజల ఆకాంక్షలు, వారి చైతన్యస్థాయి, వారి సంస్కృతి సంప్రదాయాలు అన్నీ అర్థం చేసుకున్నవాళ్ళయి ఉంటారు. రోజువారీ పోరాటాల్లో వారితో మమేకమై ఉంటారు. దానికీతడు పార్టీ అందించిన రాజకీయ విద్య మూలంగా ప్రతి కార్యకర్తా సామాజిక ఉద్యమాలను పార్టీ నిర్మాణంలోకి ఇమడ్చగలిగే నిష్ణాతుడయి ఉంటాడు. ఇప్పుడు కావల్సిందల్లా అలాంటి అంతర్గత శక్తులను పనిలో పెట్టడమే.

రైతాంగ ఉద్యమాలు

గెరిల్లా పోరాటాలుగా మారవచ్చు

సుందరయ్య

సంక్షోభం పరిపక్వమవుతున్న కొద్దీ, జనసామాన్యంలో ఐక్యత, చైతన్యం, నిర్మాణశక్తి పెరిగినకొలది పార్టీ బలమూ, పలుకుబడి పెంపొందిన కొద్దీ వ్యవసాయక ఉద్యమాన్ని అణచివేసేందుకు శత్రువు అధికారికంగా క్రూరమైన చర్యలను తీసుకొన్న కొలది సాయుధ పోరాటానికి ఎప్పుడు ఎక్కడ, ఎలా తయారవ్వాలన్న సమస్య తప్పనిసరిగా మన ముందుకు వచ్చి తీరుతుంది. ఈ సమస్యకు ఆచరణలో అత్యంత ప్రాధాన్యత వుంది గాబట్టి, దాని విషయంలో పార్టీ సందేశాలకు ఏ మాత్రం తావులేని స్పష్టమైన సమాధానం తప్పనిసరిగా ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

ఈ సందర్భంగా ఒక విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. అదేమంటే భారతదేశం అతివిశాలమైన దేశం. దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లోని ప్రజల చైతన్యం, ప్రజా ఉద్యమాలు వివిధస్థాయిల్లో ఉంటాయి. వ్యవసాయ సంక్షోభం కూడా అన్ని ప్రాంతాల్లోనూ ఒక విధంగానే వుండదు. అలాగే పార్టీ బలమూ, పలుకుబడి వివిధ ప్రాంతాల్లో వివిధస్థాయిల్లో వుంటుంది. అన్నిచోట్లా రైతాంగ ఉద్యమం ఒకేరకమైన రీతిలో అభివృద్ధి చెందదు. పరిస్థితులు పరిపక్వం కాకుండా తిరుగుబాటు చెయ్యడం, వివిధరకాలైన దుందుడుకు చర్యలు తీసుకోవడం నిస్సందేహంగా వినర్షించవలసి వుంటుంది. కాని అదే సమయంలో ఉద్యమం దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాల్లో తిరుగుబాటు స్థాయికి వచ్చేంతవరకూ ఏ ఒక్క నిర్దిష్ట ప్రాంతంలోనూ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటరూపంలో సాయుధ అత్యురక్షణ చర్యలకు దిగరాదనే షరతులు పెట్టడం పొరపాటు. ఎందువల్లనంటే ఉద్యమం అభివృద్ధి చెందివున్న ఒకానొక దశలో అనేక ప్రాంతాల్లో రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటం రూపంలో సాయుధ పోరాటాలను జరపవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడవచ్చు. ఉదాహరణకు భౌగోళికంగా అనుకూలమైన ఒక పెద్ద ప్రదేశంలో రైతాంగ ఉద్యమం భూములనూ, ధాన్యాన్ని స్వాధీనం చేసుకోగలిగిన స్థాయికి పెంపొందవచ్చు. అప్పుడు భూములను స్వాధీనం చేసుకోవాలి. స్వాధీనం చేసుకొన్న భూములను ఎలా సంరక్షించుకోవాలి అన్న సమస్య తక్షణం ఎదుర్కొనవలసిన సమస్యగా పరిణమిస్తుంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో అశేష రైతాంగ జనసామాన్యమంతా, ముఖ్యంగా అందరికంటే అధికంగా దోపిడికి, పీడనకు గురి కాబడే పేదరైతాంగం దృఢంగా ఐక్యమైవుండి భూస్వాములను సాంఘికంగా బహిష్కరించడం, సామూహికంగా కౌలుచెల్లించ నిరాకరించుతూ పోరాడటం, వ్యవసాయ కార్మికుల సమ్మెల్లాంటి ఇతర రూపాల్లో జరుగుతున్న పోరాటాలను కూడా జతపరచి సాయుధగెరిల్లా పోరాటాన్ని ప్రారంభించే పక్షంలో, దాన్ని సరిగ్గా ఆర్గనైజ్ చేసి నాయకత్వం వహించి నడిపే పక్షంలో, అది ఇతర ప్రాంతాల్లోని రైతాంగాన్ని ఉత్తేజపరచి సమీకరించే ప్రభావం కలిగివుంటుంది. వారు తమ పోరాటాలను ఉన్నత రూపాల్లోకి పెంపొందించుకోవడానికి సహాయపడుతుంది. రైతాంగ గెరిల్లా సాయుధ పోరాటాలు అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలన్నింటా, ప్రక్కనున్న ప్రాంతాల్లోని కార్మికవర్గం సమ్మెలు, ప్రదర్శనల రూపంలో కార్యచరణకు దిగిట్టట్లు చూడవలసి వుంది. వున్న వాస్తవిక పరిస్థితులను, అవకాశాలను జాగ్రత్తగా అంచనా వేయాలి. అత్యంత జాగ్రత్తతో సన్నద్ధం కావాలి. వీటి అధారంగా ప్రారంభించబడే సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాన్ని శక్తివంచన లేకుండా అన్ని రూపాల్లోనూ ఉద్యమ విజయాలను సంరక్షించుకొంటూ, అత్యంత ధైర్యసాహసాలతోనూ, దీక్షతోనూ పార్టీ నిర్వహించవలసి వుంటుంది. అదే సమయంలో గెరిల్లా ప్రాంతాలపై శత్రువు అత్యధిక సంఖ్యలో కేంద్రీకరించి గెరిల్లా శక్తులను ఓడించి, సర్వనాశనం చేయగలిగే ప్రమాదం ఏర్పడినప్పుడు, పార్టీ చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకొని పట్టుబడుపులతో వ్యవహరించవలసి వుంటుంది.

విముక్తి పోరాటంలో అంతర్భాగంగా సాయుధ గెరిల్లా పోరాటం

సంక్షోభం తీవ్రతరమైన కొద్దీ, రైతాంగ ఉద్యమం భూములను, తిండి గింజలను స్వాధీనం చేసుకోగలిగిన విప్లవ స్థాయికి వచ్చిన కొలది, తమను పీడించే స్థానిక దోపిడి శక్తుల ఆటకట్టించి వాటిని తుడిచి పెట్టగలిగిన స్థితికి వచ్చినకొలది దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లో సాయుధ గెరిల్లా ప్రాంతాలు తప్పనిసరిగా అవతరించుతాయి. అయితే శత్రువుచే చుట్టుముట్టబడి దాని చేతుల్లో సర్వనాశనం చేయబడే ప్రమాదాన్ని కూడా ఈ గెరిల్లా ప్రాంతాలు సదా ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది. దేశంలోని అనేక ప్రాంతాల్లో స్వంత సాయుధ బలగాలు గలిగిన విముక్తి ప్రాంతాలు ఏర్పడినప్పటికీ ఈ శత్రుప్రమాదం వుండనే వుంటుంది. ఎందువల్లనంటే ఆ ప్రాంతాలనే శత్రు మూకలు అన్ని వైపులనుండి చుట్టుముట్టగలవు. అందువలన సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా యుద్ధ మొక్కటే అది ఎంత విశాల ప్రాంతంలో విస్తరించబడివున్నప్పటికీ భారతదేశంలో నేడున్న నిర్దిష్ట పరిస్థితుల్లో శత్రువుమీద విజయాన్ని సాధించలేదు. సంక్షోభం పరిపక్వం కావడంతో పెద్ద ఎత్తున సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు విజృంభిస్తాయి. అనేక ప్రాంతాల్లో గెరిల్లా శక్తులు, శత్రువుకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్నప్పుడు పట్టణాల్లోనూ, కీలక పరిశ్రమల్లోనూ ముఖ్యంగా రవాణా వ్యవస్థలో పనిచేసే కార్మికులు నిర్ణయాత్మకమైన పాత్రను నిర్వహించవలసి వుంటుంది. గెరిల్లా శక్తులపైనూ, విముక్తి ప్రాంతాలపైనూ శత్రువుచేసే దాడులను కార్మికవర్గం తమ సామూహిక సమ్మె పోరాటాల ద్వారా అరికట్టగలగాలి. వమ్ము చేయగలగాలి.

(సుందరయ్యగారు రచించిన 'వీర తెలంగాణా విప్లవ పోరాటం-గుణపాఠాలు' గ్రంథం నుండి ఈ వాక్యాలు గ్రహించబడ్డాయి)